

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องนี้ เป็นการศึกษาศักยภาพการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลในการวิเคราะห์เพื่อการอธิบายผล และการแปลผลการวิเคราะห์นั้น ได้แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ส่วนคือ

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนที่เป็นแบบสอบถามประชากรในหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนที่เป็นแบบสอบถามเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
3. ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค (SWOT Analysis) ของหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ฯ ด้านศักยภาพการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร จากประเด็นการสนทนากลุ่ม (Focus Group Interview)

1. การวิเคราะห์ข้อมูลของเกษตรกรในหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ฯ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปด้านบุคคล เศรษฐกิจ สังคมของประชากร

1. เพศ จากการศึกษา พบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชายจำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 73.33 และเพศหญิงจำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67 จะเห็นได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ เพศชายถือได้ว่าเป็นผู้นำครอบครัว และได้รับการยอมรับมากกว่าเพศหญิงในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกสังคม (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 เพศของเกษตรกร

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	121	73.33
หญิง	44	26.67
รวม	165	100.00

2. อายุ จากการศึกษาพบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 43.03 รองลงมาคืออายุระหว่าง 60 ปีขึ้นไป จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 21.21 รองลงมาคืออายุระหว่าง 31 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 16.36 รองลงมาคืออายุระหว่าง 51 – 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 15.15 และพบว่าประชากรที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีจำนวนน้อยที่สุดคือ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 4.24 ของกลุ่มประชากรตัวอย่างทั้งหมด จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 41 – 50 ปี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะช่วงอายุดังกล่าวเป็นวัยทำงานและมีบทบาทสำคัญของครอบครัวในการตัดสินใจเรื่องต่างๆ ที่อาจมีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของครอบครัว (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 อายุของเกษตรกร

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 30 ปี	7	4.24
31 – 40 ปี	27	16.36
41 – 50 ปี	71	43.03
51 – 60 ปี	25	15.15
60 ปีขึ้นไป	35	21.21
รวม	165	100.00

3. อาชีพ จากการศึกษาพบว่าประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างมากที่สุด จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 55.15 รองลงมาคืออาชีพเกษตรกร จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 23.03 รองลงมาคืออาชีพอื่นๆ ได้แก่การทำอุตสาหกรรมแปรรูปผลิตภัณฑ์จากไม้ มะม่วง ที่ทำกันเป็นส่วนใหญ่ในหมู่ที่ 1 บ้านคันผึ้ง จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 11.52 รองลงมาคือเจ้าของกิจการมีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 และพบว่าอาชีพรับราชการมีจำนวนน้อยที่สุด กล่าวคือ มีจำนวน 6 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 3.64 ของประชากรกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จากการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพพบว่า โดยพื้นฐานที่แท้จริงของหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ฯ จะมีอาชีพเกษตรกร แต่จากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเป็นสาเหตุทำให้ประชากรโดยส่วนใหญ่ของหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ฯ พลิกผันตนเองเข้าสู่อาชีพรับจ้างเป็นส่วนใหญ่ อาจเพราะประชากรส่วนใหญ่มองว่าอาชีพเกษตรกรเป็นอาชีพที่ต้องลงทุนทุกๆ ด้าน แต่ผลตอบแทนไม่แน่นอนและค่อนข้างต่ำ ซึ่งมีผลทำให้รายได้ไม่สอดคล้องกับรายจ่าย จึงต้องเอาอาชีพที่สามารถยกฐานะความเป็นอยู่ให้ดีขึ้นด้วยการประกอบอาชีพรับจ้าง (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 อาชีพของเกษตรกร

อาชีพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รับจ้าง	91	55.15
เกษตรกร	38	23.08
เจ้าของกิจการ	11	3.64
รับราชการ	6	6.67
อื่นๆ	19	11.52
รวม	165	100.00

4. ระดับการศึกษา จากการศึกษาพบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ สำเร็จการศึกษาในระดับประถมศึกษา จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 69.09 รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 9.70 รองลงมาคือระดับสูงกว่าประถมศึกษา จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 4.85 รองลงมาคือระดับ ปวส. / อนุปริญญาและปริญญาตรี จำนวน 5 คนเท่าๆ กัน คิดเป็นร้อยละ 3.03 รองลงมาคือไม่ได้รับการศึกษา จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.42 และพบว่าการศึกษาในระดับปวช. มีจำนวนน้อยที่สุด คือ มีจำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 1.21 ของประชากรกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด สาเหตุที่ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาในระดับประถมศึกษา อาจเป็นเพราะข้อจำกัดในเรื่องของการกระจายการศึกษาของรัฐบาล และประกอบกับการที่ประชาชนโดยส่วนใหญ่ขาดแคลนทุนทรัพย์และในอดีตประชาชนไม่ได้ให้ความสำคัญกับการศึกษามากนัก (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 ระดับการศึกษาของเกษตรกร

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่ได้รับการศึกษา	4	2.42
ต่ำกว่าประถมศึกษา	11	6.67
ประถมศึกษา	114	69.09
มัธยมศึกษาตอนต้น	16	9.70
มัธยมศึกษาตอนปลาย	8	4.85
ปวช.	2	1.21
ปวส. / อนุปริญญา	5	3.03
ปริญญาตรี	5	3.03
รวม	165	100.00

5. รายได้ของครัวเรือน จากการศึกษาพบว่า ร้อยละ 39.39 มีรายได้ไม่เกิน 30,000 บาท / ปี รองลงมาคือร้อยละ 32.73 มีรายได้มากกว่า 50,000 บาท / ปี รองลงมาคือร้อยละ 17.58 มีรายได้ระหว่าง 30,001 – 40,000 บาท / ปี และร้อยละ 10.30 มีรายได้ระหว่าง 40,001 – 50,000 บาท / ปี โดยมีรายได้เฉลี่ย 53,421.45 บาท / ปี (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 รายได้ต่อปีของเกษตรกร

จำนวนเงิน (บาท)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เกิน 30,000	65	39.39
30,001 – 40,000	29	17.58
40,001 – 50,000	17	10.30
มากกว่า 50,001	54	32.73
รวม	165	100.00

รายได้ต่ำสุด 5,000 บาท/ปี

รายได้สูงสุด 468,000 บาท/ปี

รายได้เฉลี่ย 53,421.45 บาท/ปี

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 54,755.12 บาท/ปี

6. ภูมิสำเนา พบว่า ประชากรส่วนใหญ่ของหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ฯ เป็นคนในหมู่บ้าน จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 89.09 รองลงมาเป็นคนที่ย้ายมาจากตำบลอื่นและอำเภออื่นที่มีจำนวนเท่ากันคือ 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.03 ของประชากรกลุ่มตัวอย่างและคนที่ย้ายมาจากหมู่บ้านอื่นและย้ายมาจากจังหวัดอื่นมีจำนวนเท่ากันคือ 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.42 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 ภูมิสำเนาของเกษตรกร

ภูมิสำเนา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เป็นคนในหมู่บ้าน	147	89.09
ย้ายมาจากหมู่บ้านอื่น	4	2.42
ย้ายมาจากตำบลอื่น	5	3.03
ย้ายมาจากอำเภออื่น	5	3.03
ย้ายมาจากจังหวัดอื่น	4	2.42
รวม	165	100.00

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ส่วนที่ 2 การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนที่มีต่อศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้

อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ตอนที่ 1 การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนต่อประสบการณ์และการเรียนรู้จากกิจกรรมใน

หน่วยงาน ต่างๆ ของศูนย์

ระดับการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนต่อประสบการณ์และการเรียนรู้จากกิจกรรมในหน่วยงานต่างๆ ของศูนย์ฯ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนต่อประสบการณ์และการเรียนรู้จากกิจกรรมในหน่วยงานต่างๆ ของศูนย์ฯ หากกล่าวโดยภาพรวมแล้ว คนในชุมชนได้รับประสบการณ์และการเรียนรู้จากกิจกรรมของศูนย์ฯ ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.78) เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งกิจกรรมการเรียนรู้ที่ประชากรกลุ่มตัวอย่างได้มีการเข้าร่วมอยู่ในระดับมากในจำนวนกิจกรรมทั้งหมดคือ งานอนุรักษ์และพัฒนาอาชีพเพาะเลี้ยงกบ (ค่าเฉลี่ย 2.98) รองลงมาคือ งานศึกษาและพัฒนาแหล่งน้ำ งานศึกษาและพัฒนาป่าไม้ งานศึกษาและพัฒนาปศุสัตว์ และโคนม งานศึกษาและทดสอบการปลูกพืช งานศึกษาและพัฒนาที่ดิน งานศึกษาและพัฒนาการประมง และงานศึกษาพัฒนาเกษตรกรรมแบบประณีต ซึ่งมีค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมดังกล่าวเท่ากับ 2.92, 2.86, 2.78, 2.75, 2.67, 2.65 และ 2.64 ตามลำดับ (ตารางที่ 7)

อย่างไรก็ตามจะเห็นได้ว่าระดับการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนต่อกิจกรรมในหน่วยงานต่างๆ ของศูนย์ฯ อยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากงานขยายผลของศูนย์ฯ เป็นการขยายผลการศึกษาให้กับหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ฯ ในแต่ละหมู่บ้านในลักษณะที่แตกต่างกัน ซึ่งมีได้เป็นการส่งเสริมให้ทุกหมู่บ้านได้ทุกกิจกรรม ดังนั้นจึงทำให้การมีส่วนร่วมของประชากรกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกันไปตามความเหมาะสมของปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมและสภาพทางเศรษฐกิจสังคมของตนเอง

ตารางที่ 7 ระดับการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนต่อประสบการณ์และการเรียนรู้จากกิจกรรมใน

หน่วยงานต่างๆ ของศูนย์ฯ

โดยมีเกณฑ์ในการประเมินผลดังนี้

4.21 – 5.00	หมายถึง	มีการเข้าร่วมกิจกรรมมากที่สุด
3.41 – 4.20	หมายถึง	มีการเข้าร่วมกิจกรรมมาก
2.61 – 3.40	หมายถึง	มีการเข้าร่วมกิจกรรมปานกลาง
1.80 – 2.60	หมายถึง	มีการเข้าร่วมกิจกรรมน้อย
1.00 – 1.80	หมายถึง	มีการเข้าร่วมกิจกรรมน้อยที่สุด

กิจกรรม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D)	ระดับการมี ส่วนร่วม
1. งานศึกษาและพัฒนาแหล่งน้ำ	2.92	0.78	ปานกลาง
2. งานศึกษาและพัฒนาป่าไม้	2.86	0.73	ปานกลาง
3. งานศึกษาและพัฒนาที่ดิน	2.67	0.68	ปานกลาง
4. งานศึกษาและทดสอบการปลูกพืช	2.75	0.61	ปานกลาง
5. งานศึกษาและพัฒนาเกษตรกรรมแบบประณีต	2.64	0.63	ปานกลาง
6. งานศึกษาและพัฒนาปศุสัตว์และโคนม	2.78	0.87	ปานกลาง
7. งานศึกษาและพัฒนาการประมง	2.65	0.77	ปานกลาง
8. งานอนุรักษ์และพัฒนาอาชีพเพาะเลี้ยงกบ	2.98	0.87	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	2.78	0.74	ปานกลาง

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนที่มีต่อกิจกรรมด้านการส่งเสริมอาชีพการเกษตรและนอก
การเกษตรของศูนย์ฯ

2.1 การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนด้านการฝึกอบรมการประกอบอาชีพการเกษตรจาก ศูนย์ฯ

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนด้านการฝึกอบรมการ
ประกอบอาชีพการเกษตรจากศูนย์ฯ ในหลักสูตรต่างๆ นั้น หลักสูตรที่ประชากรกลุ่มตัวอย่างมี
ส่วนร่วมในระดับมาก คือหลักสูตรการเพาะเลี้ยงกบ จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 89.90 ของ
ประชากรกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด รองลงมาคือหลักสูตรการเกษตรผสมผสาน จำนวน 145 คน คิด
เป็น ร้อยละ 87.88 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง รองลงมาคือหลักสูตรการเลี้ยงสัตว์ปีก (ไก่พื้น
เมือง) จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 55.15 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง รองลงมาคือหลักสูตรการ
ปลูกผักปลอดสารพิษ จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 54.55 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง รองลงมา
คือหลักสูตรการเลี้ยงสัตว์น้ำ จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 49.70 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง รอง
ลงมาคือหลักสูตรการเลี้ยงโคนม จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 47.27 ของประชากรกลุ่มตัว
อย่าง รองลงมาคือหลักสูตรการเลี้ยงสุกร จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 41.82 ของประชากรกลุ่ม
ตัวอย่าง รองลงมาคือหลักสูตรการเพาะเห็ดเศรษฐกิจ จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 3.18 ของ
ประชากรกลุ่มตัวอย่าง รองลงมาคือหลักสูตรการเกษตรทฤษฎีใหม่ จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ
25.45 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง รองลงมาคือหลักสูตรการเพาะพันธุ์สัตว์น้ำเบื้องต้น จำนวน 30
คน คิดเป็นร้อยละ 18.18 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง รองลงมาคือหลักสูตรการเพาะเลี้ยงหมูป่า

จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง รองลงมาคือหลักสูตรการเลี้ยงสัตว์ปีก (นกกกระทา) จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 4.85 ของประชากรกลุ่มตัวอย่างและหลักสูตรการเลี้ยงสัตว์ปีก (เป็ดเทศ) จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.03 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งอาจเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมกิจกรรมด้านการฝึกอบรมการประกอบอาชีพการเกษตรของหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ฯ นั้นขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของแต่ละหมู่บ้านที่แตกต่างกันในด้านสภาพแวดล้อมในการทำการเกษตร (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 ระดับการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนด้านการฝึกอบรมการประกอบอาชีพการเกษตรจากศูนย์ฯ

หลักสูตรของกิจกรรม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. หลักสูตรการเลี้ยงกบ	147	89.09
2. หลักสูตรการเกษตรผสมผสาน	145	87.88
3. หลักสูตรการเลี้ยงสัตว์ปีก (ไก่พื้นเมือง)	91	55.15
4. หลักสูตรการปลูกผักปลอดสารพิษ	90	54.55
5. หลักสูตรการเลี้ยงสัตว์น้ำ	82	49.70
6. หลักสูตรการเลี้ยงโคนม	78	47.27
7. หลักสูตรการเลี้ยงสุกร	69	41.82
8. หลักสูตรการเพาะเห็ดเศรษฐกิจ	63	38.18
9. หลักสูตรการเกษตรทฤษฎีใหม่	42	25.45
10. หลักสูตรการเพาะพันธุ์สัตว์น้ำเบื้องต้น	30	18.18
11. หลักสูตรการเพาะเลี้ยงหอยป่า	11	6.67
12. หลักสูตรการเลี้ยงสัตว์ปีก (เป็ดเทศ)	8	4.85
13. หลักสูตรการเพาะพันธุ์สัตว์น้ำเบื้องต้น	5	3.03

* เกษตรกร 1 ราย สามารถเข้าร่วมฝึกอบรมได้มากกว่า 1 หลักสูตร

2.2 การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนด้านการฝึกอบรมการประกอบอาชีพนอกรเกษตร จากศูนย์ฯ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนด้านการฝึกอบรมการประกอบอาชีพนอกรเกษตรจากศูนย์ฯ ในหลักสูตรต่างๆ นั้น หลักสูตรที่ประชากรกลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในระดับมากคือหลักสูตรการแปรรูปและถนอมอาหาร จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 73.94 ของประชากรกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด รองลงมาคือหลักสูตรการตัดเย็บเสื้อผ้าชั้นพื้นฐาน จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 41.21 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง รองลงมาคือหลักสูตรการทำผลิตภัณฑ์กระดาษสา จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 23.64 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง รองลงมาคือหลักสูตรการทำของชำร่วยของที่ระลึก จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง รองลงมาคือหลักสูตรการทอผ้าที่กระทู้ก จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 16.97 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง รองลงมาคือหลักสูตรการตัดเย็บเสื้อผ้าชั้นสูง จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 13.94 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง รองลงมาคือหลักสูตรการอ็อกเชื่อมโลหะด้วยไฟฟ้า จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 12.12 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง รองลงมาคือหลักสูตรการจักสานไม้ไผ่และหวาย จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 10.91 ของประชากร กลุ่มตัวอย่าง รองลงมาคือหลักสูตรการทำผ้ามัดย้อม จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 9.09 ของประชากร กลุ่มตัวอย่าง รองลงมาคือหลักสูตรการทำผลิตภัณฑ์ไม้มะม่วง จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 3.64 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง รองลงมาคือหลักสูตรการตีเหล็กเส้นชั้นพื้นฐาน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.03 ของประชากรกลุ่มตัวอย่างและหลักสูตรการตีเหล็กเส้นชั้นสูง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.21 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง โดยอาจเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านฝึกอบรมการประกอบอาชีพนอกรเกษตรของหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ฯ นั้นอาจขึ้นอยู่กับประสบการณ์และความสามารถ ความชำนาญและความสนใจของประชากรในแต่ละหมู่บ้านที่แตกต่างกันออกไปเป็นหลัก (ตารางที่ 9)

ตารางที่ 9 ระดับการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนด้านการฝึกอบรมการประกอบอาชีพนอกการ
เกษตรจากศูนย์ฯ

หลักสูตรของกิจกรรม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. หลักสูตรการแปรรูปและถนอมอาหาร	122	73.94
2. หลักสูตรการตัดเย็บเสื้อผ้าขั้นพื้นฐาน	68	41.21
3. หลักสูตรการทำผลิตภัณฑ์กระดาษสา	47	28.48
4. หลักสูตรการประดิษฐ์ดอกไม้กระดาษสา	39	23.64
5. หลักสูตรการทำของชำร่วยของที่ระลึก	33	20.00
6. หลักสูตรการทอผ้าที่กระตุก	28	16.97
7. หลักสูตรการตัดเย็บเสื้อผ้าขั้นสูง	23	13.94
8. หลักสูตรการอ้อเชื่อมโลหะด้วยไฟฟ้า	20	12.12
9. หลักสูตรการจักสานไม้ไผ่และหวาย	18	10.91
10. หลักสูตรการทำผ้ามัดข้อม	15	9.09
11. หลักสูตรการทำผลิตภัณฑ์ไม้มะม่วง	6	3.64
12. หลักสูตรการตีเหล็กเส้นขั้นพื้นฐาน	5	3.03
13. หลักสูตรการตีเหล็กเส้นขั้นสูง	2	1.21

* เกษตรกร 1 ราย สามารถเข้าร่วมฝึกอบรมได้มากกว่า 1 หลักสูตร

2.3 การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนด้านการได้รับการส่งเสริมพัฒนาอาชีพการเกษตรจาก ศูนย์ฯ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนด้านการได้รับการส่งเสริมพัฒนาอาชีพการเกษตรจากศูนย์ฯ นั้น การได้รับการส่งเสริมพัฒนาอาชีพการเกษตรที่ประชากรกลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในระดับมากคือ การส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงกบ จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 87.27 ของประชากรกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด รองลงมาคือการส่งเสริมการทำเกษตรผสมผสาน จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง รองลงมาคือการส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงไก่พื้นเมือง จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 52.73 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง รองลงมาคือการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์น้ำทั่วไปและการส่งเสริมการเลี้ยงปลาเพื่อยังชีพที่มีจำนวนเท่ากันคือ 68 คน คิดเป็นร้อยละ 41.21 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง รองลงมาคือการส่งเสริมพัฒนาอาชีพการประมงและการส่งเสริมการเลี้ยงสุกรขุนที่มีจำนวนเท่ากันคือ 65 คน คิดเป็นร้อยละ 39.39 ของ

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง รองลงมาคือ การส่งเสริมการทำเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 23.03 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง รองลงมาคือ การส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงสัตว์ปีก จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 14.55 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง และการส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงเป็ดเทศ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 4.24 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง เห็นได้ว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการส่งเสริมพัฒนาอาชีพการเกษตรของหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ฯ นั้น อาจขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของแต่ละกิจกรรมการส่งเสริมที่เอื้อต่อสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมรวมถึงสภาพแวดล้อมต่างๆ ในแต่ละหมู่บ้านรวมถึงการยอมรับและนำไปสู่ปฏิบัติในแต่ละหมู่บ้านด้วย (ตารางที่ 10) ตารางที่ 10 ระดับการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนด้านการได้รับการส่งเสริมพัฒนาอาชีพการเกษตรจากศูนย์ฯ

กิจกรรมการส่งเสริมพัฒนาอาชีพการเกษตร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. การส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงกบ	144	87.27
2. การส่งเสริมการทำเกษตรผสมผสาน	110	66.67
3. การส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงไก่พื้นเมือง	87	52.73
4. การส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์น้ำทั่วไป	68	41.21
5. การส่งเสริมการเลี้ยงปลาเพื่อขังซีฟ	68	41.21
6. การส่งเสริมการเพาะเห็ด	67	40.61
7. การส่งเสริมการพัฒนาอาชีพการประมง	65	39.39
8. การส่งเสริมการเลี้ยงสุกรขุน	65	39.39
9. การส่งเสริมการเลี้ยงโคนเนื้อขุน	58	35.15
10. การส่งเสริมการทำเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่	38	32.03
11. การส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงสัตว์ปีก	24	14.55
12. การส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงเป็ดเทศ	7	4.24

* เกษตรกร 1 ราย สามารถรับการส่งเสริมได้มากกว่า 1 กิจกรรม

2.4 การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนด้านการได้รับการส่งเสริมพัฒนาอาชีพนอกรเกษตร จากศูนย์ฯ

ผลจากการวิเคราะห์ พบว่า การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนด้านการได้รับการส่งเสริมพัฒนาอาชีพนอกรเกษตรจากศูนย์ฯ นั้น การได้รับการส่งเสริมพัฒนาอาชีพนอกรเกษตรที่ประชากรกลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในระดับมาก คือการส่งเสริมอาชีพการแปรรูปและถนอมอาหาร จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 76.97 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง รองลงมาคือการส่งเสริมอาชีพการทำผลิตภัณฑ์จากกระดาษ จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 40.61 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง รองลงมาคือการส่งเสริมอาชีพการทอผ้าที่กระทอก จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 16.97 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง รองลงมาคืออุตสาหกรรมแปรรูปผลิตภัณฑ์ไม้มะม่วงที่ทำกันมากในกลุ่มประชากรตัวอย่างหมู่ที่ 7 บ้านต้นผึ้ง ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ไม่ได้รับการส่งเสริมจากศูนย์ฯ โดยมีจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 9.70 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง รองลงมาคือการส่งเสริมอาชีพการทำผ้ามัดย้อม จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 ของประชากรกลุ่มตัวอย่างและการส่งเสริมอาชีพการอ้อเชื่อมโลหะด้วยไฟฟ้า จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 6.06 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งการมีส่วนร่วมในกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาอาชีพนอกรเกษตรของหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ฯ นั้น อาจขึ้นอยู่กับลักษณะที่แตกต่างกันในแต่ละหมู่บ้านในระดับความพร้อม ความสามารถรวมถึงทักษะและความชำนาญที่จะพัฒนาอาชีพนอกรเกษตรของตนเอง (ตารางที่ 11)

ตารางที่ 11 ระดับการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนด้านการได้รับการส่งเสริมพัฒนาอาชีพนอกรเกษตรจากศูนย์ฯ

กิจกรรมการส่งเสริมพัฒนาอาชีพนอกรเกษตร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. การส่งเสริมอาชีพการแปรรูปและถนอมอาหาร	127	76.97
2. การส่งเสริมอาชีพการทำผลิตภัณฑ์จากกระดาษ	67	40.61
3. การส่งเสริมอาชีพการทอผ้าที่กระทอก	28	16.97
4. การส่งเสริมอาชีพการการทำผ้ามัดย้อม	11	6.67
5. การส่งเสริมอาชีพการอ้อเชื่อมโลหะด้วยไฟฟ้า	10	6.06
6. อื่นๆ	16	9.70

* เกษตรกร 1 ราย สามารถรับการส่งเสริมได้มากกว่า 1 กิจกรรม

2.5 กิจกรรมด้านการส่งเสริมอาชีพการเกษตรที่เป็นกิจกรรมเด่นในหมู่บ้าน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากความคิดเห็นของกลุ่มประชากรตัวอย่าง พบว่า หมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ฯ แต่ละหมู่บ้านนั้นมีความแตกต่างกันออกไปในด้านของกิจกรรมการเกษตรที่เด่น โดยสรุปได้ดังนี้คือ

หมู่ที่ 1 บ้านตลาดขี้เหล็ก โดยความคิดเห็นของประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่า กิจกรรมการเกษตรที่เด่นของหมู่บ้าน คือ การเพาะเห็ดเศรษฐกิจที่ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจากศูนย์ฯ ซึ่งเห็ดที่ได้เพาะกันเป็นส่วนใหญ่ ได้แก่ เห็ดนางฟ้า เห็ดนางฟ้าภูฐาน เห็ดนางรมฮังการี โดยกิจกรรมดังกล่าวมีผู้ให้ความสนใจในการเข้ามาศึกษาดูงานอยู่เป็นประจำ

หมู่ที่ 2 บ้านป่าไผ่ โดยความคิดเห็นของประชากรกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า กิจกรรมการเกษตรที่เด่นของหมู่บ้านคือการปลูกกระเทียม ซึ่งเป็นอาชีพการเกษตรดั้งเดิมของคนในหมู่บ้าน และเป็นอาชีพที่สร้างรายได้ให้กับคนในหมู่บ้าน รวมถึงเป็นแปลงสาธิตการเกษตร แก่ผู้ที่สนใจได้เข้ามาศึกษาดูงาน

หมู่ที่ 3 บ้านห้วยบอน โดยความคิดเห็นของประชากรกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า กิจกรรมการเกษตรที่เด่นของหมู่บ้าน คือ การทำเกษตรผสมผสานที่ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนเบื้องต้นจากศูนย์ฯ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวสามารถสร้างรายได้ให้กับคนในหมู่บ้าน

หมู่บ้าน 4 บ้านแม่โป่ง โดยความคิดเห็นของ ประชากรกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า กิจกรรมการเกษตรที่เด่นของหมู่บ้านคือ การส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงกบ ที่ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจากศูนย์ฯ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่สร้างรายได้เสริมจากการเกษตรหลักได้ในระดับหนึ่ง

หมู่บ้าน 5 บ้านพระนอนแม่โป่ง โดยความคิดเห็นของประชากรกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ากิจกรรมการเกษตรที่เด่นของหมู่บ้านคือ การปลูกกระเทียม ซึ่งเป็นอาชีพการเกษตรดั้งเดิมของคนในหมู่บ้านที่สร้างรายได้หลักให้กับคนในหมู่บ้าน

หมู่บ้าน 6 บ้านห้วยอ่าง โดยความคิดเห็นของประชากรกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า กิจกรรมการเกษตรที่เด่นของหมู่บ้าน คือ การทำเกษตรผสมผสานที่ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจากศูนย์ฯ ประกอบกับเป็นกิจกรรมที่มีผู้สนใจเข้ามาศึกษาดูงาน และคนในหมู่บ้านมีรายได้เสริมนอกจากการทำเกษตรหลักได้อีกแนวทางหนึ่ง

หมู่บ้าน 7 บ้านต้นผึ้ง โดยความคิดเห็นของประชากรกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า กิจกรรมการเกษตรที่เด่นของหมู่บ้านคือ การเลี้ยงกบ ที่ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจากศูนย์ฯ ที่สามารถสร้างรายได้เสริมให้กับคนในหมู่บ้านได้

หมู่บ้าน 8 บ้านแม่ฮ่องไคร้ โดยความคิดเห็นของประชากรกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า กิจกรรมการเกษตรในหมู่บ้านไม่ถือว่ามีกิจกรรมใดที่เด่นเป็นการทำการเกษตรโดยทั่วไป เช่น การปลูกกระเทียม การเพาะเห็ด ซึ่งเป็นการทำการเกษตรแบบยั่งยืน

หมู่บ้าน 9 บ้านป่าไม้แดง โดยความคิดเห็นของประชากรกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า กิจกรรมการเกษตรที่เด่นในหมู่บ้าน คือ การเลี้ยงกบ ที่ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจากศูนย์ฯ ในเบื้องต้น ที่สามารถสร้างรายได้ให้กับคนในหมู่บ้าน ได้อีกทางหนึ่งและประกอบกับยังเป็นกิจกรรมที่มีผู้สนใจได้เข้ามาศึกษาดูงาน

หมู่บ้าน 10 บ้านห้วยบ่อทอง โดยความคิดเห็นของประชากรกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า กิจกรรมการเกษตรในหมู่บ้านไม่ถือว่ามีกิจกรรมใดที่เด่น เป็นการทำการเกษตรโดยทั่วไปเพื่อยังชีพ เช่น การปลูกหอมแดง การปลูกถั่วลิสง การทำนา เป็นต้น

2.6 กิจกรรมด้านการส่งเสริมอาชีพนอกรการเกษตรที่เป็นกิจกรรมเด่นในหมู่บ้าน

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากความคิดเห็นของประชากรตัวอย่าง พบว่า หมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ฯ แต่ละหมู่บ้านนั้นมีความแตกต่างกันไปในด้านของกิจกรรมนอกรการเกษตรที่เด่น โดยสรุปได้ดังนี้คือ

หมู่ที่ 1 บ้านตลาดชัยหลีก ความคิดเห็นของประชากรกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า กิจกรรมนอกรการเกษตรของหมู่บ้านยังถือว่ามีอยู่ยังไม่เด่นมากนัก คือ กลุ่มแปรรูปและถนอมอาหารของกลุ่มสตรีแม่บ้าน (แหนมเห็ด เห็ดสวรรค์) โดยได้รับการฝึกอบรมจากศูนย์ฯ ซึ่งนับว่าเป็นการสร้างรายได้เสริมให้กับกลุ่มสมาชิก ได้อีกทางหนึ่ง

หมู่ที่ 2 บ้านป่าไผ่ ความคิดเห็นของประชากรกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า กิจกรรมนอกรการเกษตรของหมู่บ้าน คือ กลุ่มแปรรูปกระเทียมโทน ซึ่งกลุ่มดังกล่าว ได้รับรางวัลหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ของตำบลแม่โป่ง ที่สามารถสร้างชื่อเสียงให้กับหมู่บ้าน ประกอบกับยังเป็นจุดศึกษาดูงานของศูนย์ฯ และหน่วยงานต่างๆ

หมู่ที่ 3 บ้านห้วยบอน ความคิดเห็นของประชากรกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า กิจกรรมนอกรการเกษตร ของหมู่บ้านถือได้ว่า มีกิจกรรมอยู่ค่อนข้างน้อย และกิจกรรมยังเป็น กิจกรรมที่ไม่เด่นพอจะเป็นที่ดึงดูดความสนใจให้คนได้เข้าไปเที่ยวชมได้ ซึ่งกิจกรรมที่มีอยู่ ได้แก่ กลุ่มจักสานของผู้สูงอายุ ที่ทำเฉพาะบางช่วงเวลาเท่านั้น

หมู่ที่ 4 บ้านแม่โป่ง ความคิดเห็น ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ มีความคิดเห็น ว่า กิจกรรมนอกรายการเกษตรของหมู่บ้านถือได้ว่า กิจกรรมที่มีอยู่ไม่เด่นเท่าที่ควร เป็นเพียงกิจกรรม ที่ทำเพื่อเสริมรายได้ให้กับครอบครัวซึ่งกิจกรรมที่ทำ คือ การแปรรูปและถนอมอาหารของกลุ่มแม่บ้าน การทำผ้ามัดข้อม โดยกิจกรรมดังกล่าวไม่ได้ทำอย่างต่อเนื่อง

หมู่ที่ 5 บ้านพระนอนแม่โป่ง ความคิดเห็นของประชากรกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีความคิด เห็นว่ากิจกรรมนอกรายการเกษตรของหมู่บ้าน คือ การทอผ้าที่กระทึก และการทำผ้าบาติกของกลุ่มสตรี แม่บ้าน ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวได้รับรางวัลหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ของตำบลแม่โป่ง ถือได้ว่าเป็น กิจกรรมที่สร้างรายได้ให้กับกลุ่มสมาชิกได้ในระดับหนึ่งและยังเป็นจุดศึกษาดูงานของศูนย์ฯ และ หน่วยงานต่างๆ

หมู่ที่ 6 บ้านห้วยอ่าง ความคิดเห็น ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ มีความคิดเห็น ว่า กิจกรรมนอกรายการเกษตรของหมู่บ้าน คือ การแปรรูปผลิตภัณฑ์ไม้มะม่วง ซึ่งเป็นกิจกรรมที่สร้าง รายได้เสริมให้กับคนในหมู่บ้านได้อีกทางหนึ่ง โดยผลิตภัณฑ์ที่ทำ เช่น พวงกุญแจ กรอบรูป เป็นต้น

หมู่ที่ 7 บ้านต้นผึ้ง ความคิดเห็นของประชากรกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีความคิดเห็น ว่า กิจกรรมนอกรายการเกษตรของหมู่บ้าน คือ การทำอุตสาหกรรมแปรรูปผลิตภัณฑ์ไม้มะม่วง ซึ่งเป็น ผลิตภัณฑ์ประเภทเฟอร์นิเจอร์ตกแต่งบ้าน เช่น แจกัน โคมไฟ เป็นต้น

หมู่ที่ 8 บ้านแม่ฮ่องไคร้ ความคิดเห็น ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ มีความคิด ว่า กิจกรรมนอกรายการเกษตรของหมู่บ้านยังมีกิจกรรมอยู่ค่อนข้างน้อยประกอบกับกิจกรรมยังไม่เด่นพอ ที่จะเป็นที่ดึงดูดความสนใจให้คนเข้ามาเยี่ยมชมได้ เป็นเพียงกิจกรรมที่ทำเพื่อเสริมรายได้ในครอบครัว เช่น การแปรรูปและถนอมอาหาร การเย็บผ้า ของกลุ่มสตรีแม่บ้าน เป็นต้น

หมู่ที่ 9 บ้านป่าไม้แดง ความคิดเห็น ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ มีความคิดเห็น ว่า กิจกรรมนอกรายการเกษตรของหมู่บ้าน คือ การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกระดาษ ที่ทำเป็นอาชีพเสริม ของคนในหมู่บ้านซึ่งกิจกรรมสามารถทำได้ในบางช่วงเวลาที่ว่างเว้นจากการทำอาชีพหลักก็ยังคง ถือได้ว่ามี กิจกรรมค่อนข้างน้อยในหมู่บ้าน

หมู่ที่ 10 บ้านห้วยบ่อทอง ความคิดเห็นของประชากรกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีความคิดเห็น ว่ากิจกรรมนอกรายการเกษตรของหมู่บ้าน คือ การทำอุตสาหกรรมครัวเรือน (การแปรรูปผลิตภัณฑ์ จากไม้ยางพารา) ซึ่งผลิตภัณฑ์ที่ทำกันเป็นส่วนใหญ่ เช่น ที่ตั้งโทรศัพท์มือถือ ไม้เกาหลัง กรอบรูป ตะเกียบ ประกอบกับยังเป็นที่สนใจของคนทั่วไปที่ได้เข้ามาดูงาน

2.7 กิจกรรมด้านการเกษตรที่นอกเหนือจากการส่งเสริมและสนับสนุนของศูนย์ฯ

ในส่วนของกิจกรรมด้านการเกษตรของหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ฯ ที่นอกเหนือจากการส่งเสริมและสนับสนุนของศูนย์ฯ โดยภาพรวมแล้วยังมีหน่วยงานที่ให้การส่งเสริมและสนับสนุนอีกส่วนหนึ่ง จากสำนักงานเกษตรอำเภอคอยสะเก็ดที่ได้เข้ามาช่วยเหลือด้านการฝึกอบรม ให้ความรู้ด้านการเกษตรแก่ประชากรในตำบลแม่โป่ง รวมถึงการช่วยเหลือในด้านการแก้ไขปัญหาการเกษตรของประชากรด้วย

2.8 กิจกรรมนอกการเกษตรที่นอกเหนือจากการส่งเสริมและสนับสนุนของศูนย์ฯ

ในส่วนของกิจกรรมนอกการเกษตรของหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ฯ ที่นอกเหนือจากการส่งเสริมและสนับสนุนของศูนย์ฯ โดยภาพรวมแล้วได้มีหน่วยงานที่ให้การส่งเสริมและสนับสนุนอีกส่วนหนึ่ง จากพัฒนาชุมชนในด้าน ของเลกกิจชุมชนที่ได้เข้ามาช่วยเหลือด้านการฝึกอบรมวิชาชีพ ระยะสั้นให้แก่คนในชุมชนได้มีอาชีพเสริมมีรายได้ในครอบครัว

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรคและข้อจำกัดของหมู่บ้านในการพัฒนาอาชีพการเกษตร

3.1 ปัญหาที่มีผลต่อการพัฒนาอาชีพเกษตร

ผลจากวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ปัญหาที่มีผลต่อการพัฒนาอาชีพเกษตร ของคนในหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ฯ โดยการวิเคราะห์จากประชากรกลุ่มตัวอย่างทำให้ทราบว่าระดับของปัญหาที่มีผลต่อการพัฒนาอาชีพเกษตร ที่มีปัญหามาก คือ ราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำไม่คุ้มค่าต่อการลงทุน จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 75.76 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง รองลงมาคือปัญหารายได้จากการเกษตรน้อยลง จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 69.09 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง รองลงมาคือปัญหาไม่มีความมั่นคงในการประกอบอาชีพ (มีอาชีพรับจ้างเป็นส่วนใหญ่) จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 51.52 ของประชากร กลุ่มตัวอย่าง รองลงมาคือปัญหาไม่มีที่ทำกินเป็นของตนเอง จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 38.79 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง รองลงมาคือปัญหาพื้นที่ถือครองในการเกษตรน้อย จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 31.52 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง และปัญหาในพื้นที่การเกษตรมีคุณภาพไม่ดีเท่าที่ควร จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 28.48 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง โดยประชากรกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในประเด็นปัญหาที่มีต่อการพัฒนาอาชีพเกษตรหลายประการ (ตารางที่ 12)

ตารางที่ 12 ปัญหาที่มีผลต่อการพัฒนาอาชีพเกษตรกร

ประเด็นปัญหา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ ไม่คุ้มค่าต่อการลงทุน	125	75.76
2. มีรายได้น้อยจากการเกษตรน้อยลง	114	69.09
3. ไม่มีความมั่นคงในการประกอบอาชีพ (มีอาชีพรับจ้างเป็นส่วนใหญ่)	85	51.52
4. ไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง	64	38.79
5. มีพื้นที่ถือครองในการเกษตรน้อย	52	31.52
6. ดินในพื้นที่การเกษตรมีคุณภาพไม่ดีเท่าที่ควร	47	28.48

* เกษตรกร 1 ราย มีปัญหาการพัฒนาอาชีพเกษตรกร มากกว่า 1 ปัญหา

3.2 อุปสรรคที่มีผลต่อการพัฒนาอาชีพเกษตรกร

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า อุปสรรคที่มีผลต่อการพัฒนาอาชีพเกษตรกรของคนในหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ฯ โดยการวิเคราะห์จากประชากรกลุ่มตัวอย่างทำให้ทราบว่าระดับของอุปสรรคที่มีผลต่อการพัฒนาอาชีพการเกษตรที่เป็นอุปสรรคมากคือ ขาดเงินทุนในการทำการเกษตร จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 76.36 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง รองลงมาคือ ภาระหนี้สินมีมาก จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 60.61 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง รองลงมาคือปริมาณผลผลิตการเกษตรไม่เพียงพอ จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 58.18 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง รองลงมาคือขาดความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพการเกษตร จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 49.70 ของประชากร กลุ่มตัวอย่าง รองลงมา คือแรงงานไม่พอเพียง จำนวน 64 คน คิดเป็น ร้อยละ 38.79 ของประชากร

กลุ่มตัวอย่าง รองลงมา คือ การขนส่งไม่สะดวก จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 16.36 ของประชากรกลุ่มตัวอย่างและ อื่นๆ เช่น ขาดวิทยากรในการฝึกอบรมวิชาชีพการเกษตร จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 4.85 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง (ตารางที่ 13)

ตารางที่ 13 อุปสรรคที่มีผลต่อการพัฒนาอาชีพเกษตรกร

ประเด็นของอุปสรรค	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ขาดเงินทุนในการทำการเกษตร	126	76.36
2. แรงงานไม่เพียงพอภาระหนี้สินมีมาก	100	60.61
3. ปริมาณผลผลิตการเกษตรไม่เพียงพอ	96	58.18
4. ขาดความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพการเกษตร	82	49.70
5. แรงงานไม่เพียงพอ	64	38.79
6. การขนส่งไม่สะดวก	27	16.36
7. อื่นๆ	8	4.85

* เกษตรกร 1 ราย มีอุปสรรคต่อการพัฒนาอาชีพเกษตรกร มากกว่า 1 อย่าง

3.3 ข้อจำกัดที่มีผลต่อการพัฒนาอาชีพเกษตรกร

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ข้อจำกัดที่มีผลต่อการพัฒนาอาชีพเกษตรกรของคนในหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ฯ โดยการวิเคราะห์จากประชากรกลุ่มตัวอย่าง ทำให้ทราบว่าระดับของข้อจำกัดที่มีผลต่อการพัฒนาอาชีพเกษตรกรที่เป็นข้อจำกัดมาก คือ ขาดแหล่งทุนในการสนับสนุน จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 80.61 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง รองลงมา คือ ข้อจำกัดด้านตลาดในการรองรับผลผลิตการเกษตรมีน้อย จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 77.58 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง และ ข้อจำกัดอื่นๆ เช่น ถูกกดราคาผลผลิตการเกษตรจากพ่อค้าคนกลางจำนวน 7 คนจำนวนเป็นร้อยละ 4.24 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง (ตารางที่ 14)

ตารางที่ 14 ข้อจำกัดที่มีผลต่อการพัฒนาอาชีพการเกษตร

ข้อจำกัด	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ขาดแหล่งทุนในการสนับสนุน	133	80.61
2. ตลาดในการรองรับผลผลิตการเกษตร	128	77.58
3. อื่น ๆ	7	4.24

* เกษตรกร 1 ราย มีข้อจำกัดต่อการพัฒนาอาชีพเกษตรกร มากกว่า 1 อย่าง

ส่วนที่ 3 ศักยภาพและความพร้อมของพื้นที่ในการรองรับต่อแนวทางการพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

3.1.1 กิจกรรมส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตร

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า กิจกรรมส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรในแต่ละหมู่บ้านมีความแตกต่างกัน ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาอาชีพการประมง พบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างทั้ง 10 หมู่บ้านได้รับการส่งเสริม โดยมีหมู่ที่ 4 ได้รับการส่งเสริมมากที่สุด คือ 14 คน จากประชากรกลุ่มตัวอย่าง
2. กิจกรรมส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์น้ำจืด พบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างทั้ง 10 หมู่บ้านได้รับการส่งเสริม โดยมีหมู่ที่ 9 ได้รับการส่งเสริมมากที่สุด คือ 10 คน จากประชากรกลุ่มตัวอย่าง 18 คน
3. กิจกรรมส่งเสริมการเลี้ยงปลาเพื่อยังชีพ พบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างหมู่ที่ 2 และหมู่ที่ 8 ได้รับการส่งเสริมมากที่สุดและเท่ากันคือ 8 คน จาก 23 และ 9 คน ตามลำดับ และหมู่ที่ 10 ได้รับการส่งเสริมรองลงมาคือ 5 คน จากประชากรกลุ่มตัวอย่าง 16 คน
4. กิจกรรมส่งเสริมอาชีพการเพาะเห็ด พบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างหมู่ที่ 1 และหมู่ที่ 8 ได้รับการส่งเสริมมากที่สุดและเท่ากันคือ 12 คนและ 9 คน จากประชากรกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และหมู่ที่ 4 ได้รับการส่งเสริม 14 คน จากประชากรกลุ่มตัวอย่าง 26 คน
5. กิจกรรมส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงกบ พบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างหมู่ที่ 9 และหมู่ที่ 4 ได้รับการส่งเสริมมากที่สุดและเท่ากันคือ 18 คน จากประชากรกลุ่มตัวอย่าง 18 และ 26 คน ตามลำดับ รองลงมาคือ หมู่ที่ 7 ได้รับการส่งเสริม 7 คน จากประชากรกลุ่มตัวอย่าง 9 คน รองลงมาคือ หมู่ที่ 5 ได้รับการส่งเสริม 14 คน จากประชากรกลุ่มตัวอย่าง 21 คน รองลงมาคือหมู่ที่ 2 ได้รับการส่งเสริม 13 คน จากประชากรกลุ่มตัวอย่าง 23 คน และหมู่ที่ 3 ได้รับการส่งเสริม 8 คน จากประชากรกลุ่มตัวอย่าง 15 คน
6. กิจกรรมส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงสัตว์ปีก พบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างทั้ง 10 หมู่บ้านไม่ได้รับการส่งเสริม
7. กิจกรรมส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงไก่พื้นเมือง พบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างหมู่ที่ 10 ได้รับการส่งเสริมมากที่สุด คือ 7 คน จากประชากรกลุ่มตัวอย่าง 16 คน รองลงมาคือ หมู่ที่ 2 และหมู่ที่ 3 ที่มีจำนวนเท่ากันคือ 4 คน จากประชากรกลุ่มตัวอย่าง 23 และ 15 คน ตามลำดับ
8. กิจกรรมส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงเป็ดเทศ พบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างทั้ง 10 หมู่บ้านไม่ได้รับการส่งเสริม

9. กิจกรรมอื่นๆ พบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างทั้ง 10 หมู่บ้านยังมีกิจกรรมที่นอกเหนือจากการสนับสนุนของศูนย์ฯ อีก เช่น ในหมู่ที่ 6 มีการเลี้ยงโค จำนวน 10 คน จากประชากรกลุ่มตัวอย่าง 16 คน (ตารางที่ 15)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 15 กิจกรรมอาชีพด้านการเกษตรที่จะพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

กิจกรรมการเกษตร	หมู่บ้าน									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1. กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาอาชีพการประมง	1 (8.33%)	6 (26.09%)	2 (13.33%)	14 (53.85%)	0 (0.00%)	0 (0.00%)	0 (0.00%)	0 (0.00%)	0 (0.00%)	0 (0.00%)
2. กิจกรรมส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์น้ำจืด	0 (0.00%)	0 (0.00%)	0 (0.00%)	1 (3.85%)	0 (0.00%)	0 (0.00%)	0 (0.00%)	0 (0.00%)	10 (55.56%)	2 (12.50%)
3. กิจกรรมส่งเสริมการเลี้ยงปลาเพื่อขังชีพ	0 (0.00%)	8 (34.78%)	3 (20.00%)	0 (0.00%)	0 (0.00%)	1 (6.25%)	1 (11.11%)	8 (88.89%)	0 (0.00%)	5 (31.25%)
4. กิจกรรมส่งเสริมอาชีพการเพาะเห็ด	12 (100%)	5 (21.74%)	0 (0.00%)	14 (53.85%)	0 (0.00%)	0 (0.00%)	2 (22.22%)	9 (100%)	0 (0.00%)	1 (6.25%)
5. กิจกรรมส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงกบ	1 (8.33%)	13 (56.52%)	8 (53.33%)	18 (69.23%)	14 (66.67%)	11 (68.75%)	7 (77.78%)	1 (11.11%)	18 (100%)	4 (25.00%)
6. กิจกรรมส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงไก่พื้นเมือง	0 (0.00%)	4 (17.39%)	4 (26.67%)	1 (3.85%)	0 (0.00%)	1 (6.25%)	0 (0.00%)	0 (0.00%)	0 (0.00%)	7 (43.75%)
7. . กิจกรรมอื่น ๆ	0 (0.00%)	0 (0.00%)	11 (73.33%)	0 (0.00%)	7 (33.33%)	10 (62.50%)	0 (0.00%)	8 (88.89%)	0 (0.00%)	0 (0.00%)

* เกษตรกร 1 ราย สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้มากกว่า 1 กิจกรรม

3.1.2 กิจกรรมส่งเสริมอาชีพนอกการเกษตร

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า กิจกรรมส่งเสริมอาชีพนอกการเกษตรในแต่ละหมู่บ้านมีความแตกต่างกัน ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. กิจกรรมส่งเสริมอาชีพการอ็อกเชื่อมโลหะด้วยไฟฟ้า พบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างทั้ง 10 หมู่บ้านไม่ได้รับการส่งเสริม
2. กิจกรรมส่งเสริมอาชีพการทำผ้ามัดข้อม พบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างหมู่ที่ 3 ได้รับการส่งเสริม จำนวน 3 คน จากประชากรกลุ่มตัวอย่าง 26 คน
3. กิจกรรมส่งเสริมอาชีพการทำผลิตภัณฑ์จากกระดาษ พบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างหมู่ที่ 9 ได้รับการส่งเสริมมากที่สุดคือ 9 คน จากประชากรกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด
4. กิจกรรมส่งเสริมอาชีพการทอผ้าที่กระตุก พบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างหมู่ที่ 5 ได้รับการส่งเสริมมากที่สุด คือ 6 คน จากประชากรกลุ่มตัวอย่าง 21 คน และหมู่ที่ 2 ได้รับการส่งเสริมจำนวน 3 คน จากประชากรกลุ่มตัวอย่าง 23 คน
5. กิจกรรมส่งเสริมอาชีพการแปรรูปและถนอมอาหาร พบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างหมู่ที่ 8 ได้รับการส่งเสริมมากที่สุด คือ 25 คน จากประชากรกลุ่มตัวอย่าง 26 คน รองลงมาคือหมู่ที่ 2 ได้รับการส่งเสริม จำนวน 17 คน จากประชากรกลุ่มตัวอย่าง 23 คน และหมู่ที่ 10 ได้รับการส่งเสริม 13 คน จากประชากรกลุ่ม 16 คน
6. กิจกรรมอื่นๆ พบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างทั้ง 10 หมู่บ้านยังมีกิจกรรมที่นอกเหนือจากการสนับสนุนของศูนย์ฯ อีก เช่น ในหมู่ที่ 6 มีการทำอุตสาหกรรมแปรรูปผลิตภัณฑ์จากไม้มะม่วง จำนวน 8 คน จากประชากรกลุ่มตัวอย่าง 16 คน (ตารางที่ 16)

ตารางที่ 16 กิจกรรมส่งเสริมอาชีพนอกการเกษตรที่สนับสนุนเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

จำนวนและร้อยละ แยกตามหมู่บ้าน	หมู่บ้าน									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
กิจกรรมนอกการเกษตร	0 (0.00%)	0 (0.00%)	0 (13.33%)	3 (11.54%)	0 (0.00%)	0 (0.00%)	0 (0.00%)	0 (0.00%)	0 (0.00%)	0 (0.00%)
1.กิจกรรมส่งเสริมอาชีพการทำผ้ามัดย้อม	0 (0.00%)	0 (0.00%)	0 (0.00%)	1 (3.85%)	0 (0.00%)	2 (12.50%)	0 (0.00%)	0 (0.00%)	9 (100%)	2 (12.50%)
2.กิจกรรมส่งเสริมอาชีพการทำผลิตภัณฑ์จากกระดาษสา	0 (0.00%)	3 (13.04%)	0 (0.00%)	1 (3.85%)	6 (28.57%)	0 (0.00%)	0 (0.00%)	0 (0.00%)	0 (0.00%)	0 (0.00%)
3.กิจกรรมส่งเสริมอาชีพการทำกระทง	4 (33.33%)	17 (73.91%)	1 (6.67%)	25 (96.15%)	0 (0.00%)	8 (50.00%)	7 (77.78%)	0 (0.00%)	0 (0.00%)	13 (81.25%)
4.กิจกรรมส่งเสริมอาชีพการแปรรูปและถนอมอาหาร	0 (0.00%)	0 (0.00%)	0 (0.00%)	8 (30.77%)	17 (80.95%)	8 (50.00%)	2 (22.22%)	9 (100%)	0 (0.00%)	1 (6.25%)
5. กิจกรรมอื่นๆ										

* เกษตรกร 1 ราย สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้มากกว่า 1 กิจกรรม

ตอนที่ 2 ข้อมูลด้านความคิดเห็นต่อศักยภาพ และความพร้อมของพื้นที่ในการพัฒนาไปสู่แนวทางการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

3.2.1. ความพร้อมในการเข้าถึงหมู่บ้าน

ผลจากการวิเคราะห์ด้านความพร้อมในการเข้าถึงหมู่บ้าน พบว่า ระดับความพร้อมโดยภาพรวมของประชากรกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.97) เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดซึ่งระดับความพร้อมด้านการเข้าถึงหมู่บ้านที่ประชากรกลุ่มตัวอย่าง เห็นว่ามีความพร้อมมาก คือ ความสะดวกต่อการใช้ยานพาหนะและบริการของรถโดยสารเข้าสู่หมู่บ้าน (ค่าเฉลี่ย 3.05) รองลงมาคือสภาพของถนนที่เข้าไปในหมู่บ้าน ที่ตั้งใกล้ถนนสายหลักและสายรองและความชัดเจนของป้ายแสดงเส้นทาง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยของระดับความพร้อม ดังกล่าวเท่ากับ 3.02, 2.88 และ 2.86 ตามลำดับ ซึ่งอาจเห็นได้ว่าการมีการปรับปรุงการคมนาคมให้เกิดความสะดวกเพิ่มขึ้นเพื่อให้เกิดการพัฒนาไปสู่การท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้ดียิ่งขึ้น โดยการเข้าไปถึงนับว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยให้นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางเข้าไปถึงที่สนใจได้สะดวกโดยหากแหล่งท่องเที่ยวได้ที่การคมนาคมขนส่งไม่สะดวกเท่าที่ควร แหล่งท่องเที่ยวนั้นไม่อาจสามารถดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวได้มากนัก (ตารางที่ 17)

โดยมีเกณฑ์ในการประเมินผล ดังนี้

4.21 – 5.00	หมายถึง	มีสภาพความพร้อมมากที่สุด
3.41 – 4.20	หมายถึง	มีสภาพความพร้อมมาก
2.61 – 3.40	หมายถึง	มีสภาพความพร้อมปานกลาง
1.80 – 2.60	หมายถึง	มีสภาพความพร้อมน้อย
1.00 – 1.80	หมายถึง	มีสภาพความพร้อมน้อยที่สุด

ตารางที่ 17 ระดับความพร้อมในด้านการเข้าถึงหมู่บ้าน

ความพร้อมในแต่ละด้าน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D)	ระดับความ พร้อม
1. สภาพของถนนที่เข้าไปในหมู่บ้าน	3.02	0.51	ปานกลาง
2. ที่ตั้งใกล้ถนนสายหลักและสายรอง	2.88	0.59	ปานกลาง
3. ความสะดวกต่อการใช้ยานพาหนะ	3.05	0.57	ปานกลาง
4. ความชัดเจนของป้ายแสดงเส้นทาง	2.84	0.59	ปานกลาง
5. การบริการของรถโดยสารเข้าสู่หมู่บ้าน	3.05	0.84	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	2.97	0.62	ปานกลาง

3.2.2 ความพร้อมในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

ผลจากการวิเคราะห์ ด้านความพร้อมในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า ระดับความพร้อมด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่ประชากรกลุ่มตัวอย่างได้ให้ความพร้อมในระดับปานกลาง-น้อย ทั้งนี้จากการศึกษาสภาพความเป็นจริงของชุมชนโดยภาพรวมทั่วไปของหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ฯ พบว่า สอดคล้องกับผลวิเคราะห์ดังกล่าว คือ ด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว สถานที่จอดรถ การนำเที่ยวชมสถานที่ และร้านค้า / ร้านอาหาร ในหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ฯ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยของระดับความพร้อมดังกล่าวเท่ากับ 3.30, 3.00, 2.86 และ 2.85 ตามลำดับ และในส่วนของสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีความพร้อมอยู่ในระดับน้อย คือ การบริการห้องน้ำ ศาลาที่พัก การบริการโทรศัพท์สาธารณะและการจำหน่ายสินค้าของที่ระลึกในหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ฯ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยของระดับความพร้อมดังกล่าวเท่ากับ 2.58, 2.50, 2.46 และ 2.40 ตามลำดับ โดยในระดับความพร้อมดังกล่าวยังคงต้องปรับปรุงและพัฒนาเพื่อสามารถที่จะรองรับกับการท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น (ตารางที่ 18)

ตารางที่ 18 ระดับความพร้อมในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

ความพร้อมในแต่ละด้าน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)	ระดับความพร้อม
1. สถานที่จอดรถ	3.00	0.57	ปานกลาง
2. ร้านค้า / ร้านอาหาร	2.85	0.87	ปานกลาง
3. บริการห้องน้ำ	2.58	0.78	น้อย
4. บริการโทรศัพท์สาธารณะ	2.46	0.91	น้อย
5. ศาลาที่พัก	2.50	0.80	น้อย
6. การนำเที่ยวชมสถานที่	2.86	0.72	ปานกลาง
7. การจำหน่ายสินค้าของที่ระลึก	2.40	0.79	น้อย
8. ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว	3.30	0.72	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	2.74	0.77	ปานกลาง-น้อย

3.2.3 สิ่งดึงดูดใจ

ผลจากการวิเคราะห์ด้านสิ่งดึงดูดใจ พบว่า ระดับความพร้อม โดยภาพรวมของประชากรกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.02) โดยกลุ่มประชากรตัวอย่างได้ให้ระดับความพร้อมของสิ่งดึงดูดใจด้านวิถีชีวิตและภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นอันดับแรก (ค่าเฉลี่ย 3.16) รองลงมาคือ ความสวยงามโดยรอบและสภาพภูมิทัศน์ ความหลากหลายของกิจกรรมด้านการส่งเสริมอาชีพการเกษตรและความหลากหลายของกิจกรรมด้านการส่งเสริมอาชีพนอกรการเกษตร ซึ่งมีค่าเฉลี่ยระดับความพร้อมดังกล่าวเท่ากับ 3.13, 3.01 และ 2.78 ตามลำดับ ทั้งนี้ที่ระดับความพร้อมปานกลางอาจเนื่องด้วยกิจกรรมการเกษตรของหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ฯ เป็นกิจกรรมที่ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจากศูนย์ฯ เพื่อให้สามารถทำให้คนในชุมชนมีอาชีพและเกิดรายได้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นเป็นอันดับแรก จึงทำให้กิจกรรมทั้งด้านการเกษตรและนอกรการเกษตรมีความหลากหลายอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งถ้ากิจกรรมในด้านต่างๆ ดังกล่าวได้รับการพัฒนาให้มีจุดเด่นหรือเป็นที่สนใจผู้ที่เข้ามาศึกษาดูงานหรือท่องเที่ยวได้ก็สามารถที่จะรองรับกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้ในอนาคตต่อไป (ตารางที่ 19)

ตารางที่ 19 ระดับความพร้อมในด้านสิ่งดึงดูดใจ

ความพร้อมในแต่ละด้าน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D)	ระดับความ พร้อม
1. ความหลากหลายของกิจกรรมด้านการส่งเสริมอาชีพการเกษตร	3.01	0.72	ปานกลาง
2. ความหลากหลายของกิจกรรมด้านการส่งเสริมอาชีพนอกรการเกษตร	2.78	0.68	ปานกลาง
3. ความสวยงามโดยรอบและสภาพภูมิทัศน์	3.13	0.61	ปานกลาง
4. วิถีชีวิต / ภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.16	0.62	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.02	0.67	ปานกลาง

All rights reserved

3.2.4 ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว

ผลจากการวิเคราะห์ด้านความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว พบว่า ระดับความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวในความคิดเห็นของประชากรกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.99) โดยประชากรกลุ่มตัวอย่างได้ให้ระดับความสามารถในการรองรับด้านขนาดของพื้นที่เป็นอันดับแรก (ค่าเฉลี่ย 3.20) รองลงมาคือการให้บริการ ความเหมาะสมของวันเวลาในการเข้าชมกิจกรรมการท่องเที่ยวและมัคคุเทศก์/วิทยากรในชุมชน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยของระควมพร้อมดังกล่าวเท่ากับ 3.10, 2.98, 2.86, และ 2.83 ตามลำดับ ทั้งนี้ที่ระดับความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องด้วยหมู่บ้านรอบบวรวิถุนศูนย์ฯ ยังไม่ได้มีแผนในการพัฒนากิจกรรมด้านการเกษตรและนอกรเกษตรไปสู่แนวทางของการท่องเที่ยวอย่างเต็มรูปแบบมีเพียงบางจุดที่สามารถใช้เป็นจุดศึกษาดูงาน ซึ่งยังต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาในด้านความสามารถดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นเพื่อให้สามารถรองรับต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้ (ตารางที่ 20)

ตารางที่ 20 ระดับความพร้อมในด้านความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว

ความพร้อมในแต่ละด้าน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D)	ระดับความ พร้อม
1. ขนาดของพื้นที่ต่อการรองรับ	3.20	2.39	ปานกลาง
2. กิจกรรมการท่องเที่ยว	2.86	0.74	ปานกลาง
3. การให้บริการ	3.10	0.61	ปานกลาง
4. มัคคุเทศก์ / วิทยากรในชุมชน	2.83	0.80	ปานกลาง
5. ความเหมาะสมของวันเวลาในการเข้าชม	2.98	0.43	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	2.99	0.99	ปานกลาง

3.2.5 การมีส่วนร่วมของชุมชนในแนวทางการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ผลจากการวิเคราะห์ด้านความพร้อมในการมีส่วนร่วมของชุมชนในแนวทางการท่องเที่ยวเชิงเกษตร พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชากรกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.87) โดยประชากรกลุ่มตัวอย่างได้ให้ระดับการมีส่วนร่วมในการเป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่นหรือวิทยากรผู้ให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวเป็นอันดับแรก (ค่าเฉลี่ย 3.13) รองลงมาคือ การให้นักท่องเที่ยวร่วมทำกิจกรรมระยะสั้นๆ และการมีส่วนร่วมในการจำหน่ายสินค้าและผลิตภัณฑ์การเกษตร ซึ่งมีค่าเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วมดังกล่าวเท่ากับ 2.75 และ 2.74 ตามลำดับ ทั้งนี้ในระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนยังอยู่ในระดับปานกลาง ยังต้องมีการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนเพื่อสามารถตอบสนองและพัฒนาไปสู่การท่องเที่ยวเชิงเกษตร เช่น การวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชนโดยคนในชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนและจัดรูปแบบการท่องเที่ยว (ตารางที่ 21)

ตารางที่ 21 ระดับความพร้อมในด้านการมีส่วนร่วมในแนวทางการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ความพร้อมในแต่ละด้าน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D)	ระดับความ พร้อม
1. มีส่วนร่วมในการเป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่น / วิทยากรผู้ให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว	3.13	0.65	ปานกลาง
2. มีส่วนร่วมในการจำหน่ายสินค้าและผลิตภัณฑ์การเกษตร	2.74	0.65	ปานกลาง
3. การให้นักท่องเที่ยวร่วมทำกิจกรรมระยะสั้น ๆ	2.75	0.57	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	2.87	0.62	ปานกลาง

3.2.6 ข้อจำกัดของพื้นที่ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว

ผลจากการวิเคราะห์ด้านข้อจำกัดของพื้นที่ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว พบว่า ระดับข้อจำกัดที่ได้ออกมาไม่แตกต่างกันคืออยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.78) โดยประชากรกลุ่มตัวอย่างได้ให้ระดับข้อจำกัดด้านเวลาในการเที่ยวชมเป็นอันดับแรก (ค่าเฉลี่ย 3.00) รองลงมาคือความสะดวกในการติดต่อประสานงาน ความยากในการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว กฎระเบียบของชุมชนและการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยว ซึ่งมีค่าเฉลี่ยของระดับข้อจำกัดดังกล่าวเท่ากับ 2.98, 2.72, 2.64 และ 2.63 ตามลำดับ ทั้งนี้ในด้านของข้อจำกัดของชุมชนยังไม่ได้มีการกำหนดเป็นที่ชัดเจน โดยเฉพาะในด้านของเวลาในการเที่ยวชมเนื่องจากคนในชุมชนโดยส่วนใหญ่มีภาระหน้าที่การงานที่ต้องทำเป็นอาชีพหลัก ซึ่งถ้าจะให้มีการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเกิดขึ้น จึงควรต้องมีการกำหนดเวลาในการเที่ยวชมเป็นอันดับแรก (ตารางที่ 22)

ตารางที่ 22 ระดับข้อจำกัดของพื้นที่ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว

ข้อจำกัด	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D)	ระดับความ พร้อม
1. ด้านเวลาในการเที่ยวชม	3.00	0.45	ปานกลาง
2. ความยากในการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว	2.72	0.51	ปานกลาง
3. ความสะดวกในการติดต่อประสานงาน	2.89	0.49	ปานกลาง
4. การจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยว	2.63	0.57	ปานกลาง
5. กฎระเบียบของชุมชน	2.64	0.84	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	2.78	0.57	ปานกลาง

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของหมู่บ้าน

ประชากรกลุ่มตัวอย่างได้เสนอแนะแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของหมู่บ้าน โดยภาพรวมแล้ว สรุปได้ว่า ในการที่จะพัฒนาหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ฯ ไปสู่การท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้นั้น คนในชุมชนต้องได้รับความรู้ด้านการเกษตรที่ดีจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอ ศูนย์ฯ รวมถึงคนในชุมชนควรมีความสามัคคีในการรวมกลุ่มทำกิจกรรมด้านการเกษตรและนอกรถเกษตรเพื่อทำให้เกิดความหลากหลายของกิจกรรมเป็นที่สนใจให้คนได้เข้ามาท่องเที่ยวและคนในชุมชนควรมีส่วนร่วมในการวางแผนการท่องเที่ยว มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร การต้อนรับและการแนะนำสถานที่โดยต้องมีวิทยากรหรือมัคคุเทศก์ในชุมชนที่สามารถรองรับกับความต้องการของนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี ในอีกประเด็นหนึ่งคือ การปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้น่าอยู่และเป็นที่สนใจแก่ผู้เข้ามาท่องเที่ยว ซึ่งถ้าสามารถพัฒนาหมู่บ้านไปสู่การท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้ในอนาคต ทำให้คนในชุมชนเกิดรายได้จากการท่องเที่ยวได้อีกแนวทางหนึ่ง

2. การวิเคราะห์ข้อมูลของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานศูนย์ฯ

จากการสำรวจข้อมูลเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานศูนย์ฯ จำนวน 20 คน สามารถวิเคราะห์ผลการสำรวจแยกเป็นส่วนได้ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปด้านบุคคล เศรษฐกิจ สังคม

1. เพศ จากการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 60 ของตัวอย่างทั้งหมด และเพศชายจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 40 ของกลุ่มตัวอย่าง (ตารางที่ 23)

ตารางที่ 23 เพศของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานศูนย์ฯ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	8	40
หญิง	12	60
รวม	20	100.00

2. อายุ จากการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 20 ของกลุ่มประชากรทั้งหมด รองลงมาคืออายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 30 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง รองลงมาคืออายุระหว่าง 41 – 50 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 15 ของประชากรกลุ่มตัวอย่างและพบว่าผู้ที่มีอายุระหว่าง 51 – 60 ปี มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 1 คน คิดเป็น ร้อยละ 5 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง (ตารางที่ 24)

ตารางที่ 24 อายุของเจ้าหน้าที่ฯ

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 30 ปี	6	30
31 – 40 ปี	10	50
41 – 50 ปี	3	15
51 – 60 ปี	1	5
60 ปีขึ้นไป	0	0
รวม	20	100.00

3.ระดับการศึกษา พบว่า เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่จบการศึกษา ในระดับปริญญาตรี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 75 ของประชากรกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด รองลงมาคือการศึกษาในระดับอนุปริญญา (ปวส.) จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 20 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง และพบว่ามีผู้จบการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีน้อยที่สุด จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 5 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง (ตารางที่ 25)

ตารางที่ 25 ระดับการศึกษาของเจ้าหน้าที่ฯ

ระดับการศึกษาสูงสุด	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อนุปริญญา (ปวส.)	4	20
ปริญญาตรี	15	75
สูงกว่าปริญญาตรี	1	5
รวม	20	100

4. ตำแหน่ง / หน้าที่ จากการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่มีตำแหน่ง / หน้าที่ในระดับเจ้าหน้าที่หรือพนักงาน จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 75 ของประชากรกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดและอยู่ในระดับของลูกจ้าง จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 25 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง (ตารางที่ 26)

ตารางที่ 26 ตำแหน่ง / หน้าที่ ของเจ้าหน้าที่ฯ

ตำแหน่ง / หน้าที่	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เจ้าหน้าที่ / พนักงาน	15	75
ลูกจ้าง	5	25
รวม	20	100

5. ระยะเวลาทำงาน จากการศึกษา พบว่า เจ้าหน้าที่ที่ทำงานในระยะเวลาต่ำกว่า 5 ปีและอยู่ในระหว่าง 5 – 8 ปี มีจำนวนเท่ากันคือ 6 คน คิดเป็นร้อยละ 30 ประชากรกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด รองลงมา มีระยะเวลาในการทำงานระหว่าง 9 – 12 ปี และอยู่ในระหว่าง 13 ปี – ปัจจุบัน ที่มีจำนวนเท่ากัน คือ 4 คน คิดเป็นร้อยละ 20 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง (ตารางที่ 27)

ตารางที่ 27 ระยะเวลาทำงานกับศูนย์ฯ

ระยะเวลาทำงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5 ปี	6	30
5 – 8 ปี	6	30
9 – 12 ปี	4	20
13 – ปัจจุบัน	4	20
รวม	20	100.00

6. ภูมิสำเนา จากการศึกษพบว่า เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่เป็นคนต่างจังหวัด จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 45 ของประชากรกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด รองลงมาเป็นคนในพื้นที่ (อำเภอคอยสะเก็ด) จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 40 ของประชากรกลุ่มตัวอย่างและพบว่าเจ้าหน้าที่เป็นคนเชียงใหม่มีน้อยที่สุดคือ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 15 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง (ตารางที่ 28)

ตารางที่ 28 ภูมิสำเนาของเจ้าหน้าที่ฯ

ภูมิสำเนา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เป็นคนในพื้นที่ (อำเภอคอยสะเก็ด)	8	40
เป็นคนเชียงใหม่	3	15
เป็นคนจังหวัดอื่น	9	45
รวม	20	100.00

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อศักยภาพ และความพร้อมของหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ฯ ที่เอื้อต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

2.1 ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานศูนย์ฯ ต่อกิจกรรมการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตร

ผลจากการวิเคราะห์ พบว่า ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานศูนย์ฯ ที่เป็นประชากรกลุ่มตัวอย่าง ต่อกิจกรรมการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรของหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ฯ ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าหมู่บ้านป่าไผ่ มีศักยภาพและความพร้อมมากที่สุด ที่สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร คือ มีจำนวนเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานศูนย์ฯ เห็นด้วย จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ของประชากรกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด รองลงมาเห็นว่าหมู่บ้านที่มีศักยภาพและความพร้อม คือ หมู่ที่ 1 บ้านตลาดจี้เหล็ก จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 25 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง รองลงมาเห็นว่าหมู่บ้านที่มีศักยภาพและความพร้อมที่เท่ากัน คือ หมู่ที่ 8 บ้านแม่ฮ่องไคร้ และหมู่ที่ 9 บ้านป่าไม้แดง จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 15 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง รองลงมาเห็นว่าหมู่บ้านที่มีศักยภาพและความพร้อมที่เท่ากัน คือ หมู่ที่ 4 บ้านแม่โป่ง และหมู่ที่ 5 บ้านพระนอนแม่โป่ง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 10 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง และพบว่าหมู่บ้านที่มีศักยภาพและความพร้อมน้อยที่สุด คือ หมู่ที่ 10 บ้านห้วยบ่อทอง หมู่ที่ 3 บ้านห้วยบอน หมู่ที่ 6 บ้านห้วยอ่าง และหมู่ที่ 7 บ้านต้นผึ้ง ตามลำดับ (ตารางที่ 29)

ตารางที่ 29 ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ฯ ต่อกิจกรรมการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตร ของหมู่บ้าน
รอบบริเวณศูนย์ฯ ที่สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

หมู่บ้าน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
หมู่ที่ 1 บ้านตลาดขี้เหล็ก	5	25.00
หมู่ที่ 2 บ้านป่าไผ่	20	100.00
หมู่ที่ 3 บ้านห้วยบอน	0	0.00
หมู่ที่ 4 บ้านแม่โป่ง	2	10.00
หมู่ที่ 5 บ้านพระนอนแม่โป่ง	2	10.00
หมู่ที่ 6 บ้านห้วยอ่าง	0	0.00
หมู่ที่ 7 บ้านต้นผึ้ง	0	0.00
หมู่ที่ 8 บ้านแม่ฮ่องไคร้	3	15.00
หมู่ที่ 9 บ้านป่าไม้แดง	3	15.00
หมู่ที่ 10 บ้านห้วยบ่อทอง	1	5.00

* เจ้าหน้าที่ 1 ราย สามารถแสดงความคิดเห็นได้มากกว่า 1 กิจกรรม

2.2 ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานศูนย์ฯ ต่อกิจกรรมการส่งเสริมอาชีพนอกการเกษตร

ผลจากการวิเคราะห์ พบว่า ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานศูนย์ฯ ที่เป็นประชากรกลุ่มตัวอย่าง ต่อกิจกรรมการส่งเสริมอาชีพนอกการเกษตรของหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ฯ ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าหมู่ที่ 2 บ้านป่าไผ่ มีศักยภาพและความพร้อมมากที่สุด ที่สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร คือ มีจำนวนเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานศูนย์ฯ เห็นด้วยจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 60 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง รองลงมาเห็นว่าหมู่บ้านที่มีศักยภาพและความพร้อม คือหมู่ที่ 5 บ้านพระนอนแม่โป่ง จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 40 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง รองลงมาเห็นว่าหมู่บ้านที่มีศักยภาพและความพร้อม คือหมู่ที่ 4 บ้านแม่โป่ง จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 25 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง รองลงมาเห็นว่า หมู่ที่ 9 บ้านป่าไม้แดงและหมู่ที่ 10 บ้านห้วยบ่อทอง มีศักยภาพและความพร้อมที่เท่ากันคือจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 15 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง รองลงมาเห็นว่า หมู่ที่ 1 บ้านตลาดขี้เหล็ก และหมู่ที่ 6 บ้านห้วยอ่างมีศักยภาพและความพร้อมที่เท่ากันคือ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 10 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง และพบว่าหมู่บ้านที่มีศักยภาพและความพร้อมน้อยที่สุด คือ หมู่ที่ 7 บ้านต้นผึ้ง และ หมู่ที่ 3 บ้านห้วยบอน ตามลำดับ (ตารางที่ 30)

ตารางที่ 30 ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ฯ ต่อกิจกรรมการส่งเสริมอาชีพนอกรการเกษตร ของหมู่บ้าน
รอบบริเวณศูนย์ฯ ที่สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

หมู่บ้าน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
หมู่ที่ 1 บ้านตลาดขี้เหล็ก	2	10.00
หมู่ที่ 2 บ้านป่าไผ่	12	60.00
หมู่ที่ 3 บ้านห้วยบอน	0	0.00
หมู่ที่ 4 บ้านแม่โป่ง	5	25.00
หมู่ที่ 5 บ้านพระนอนแม่โป่ง	8	40.00
หมู่ที่ 6 บ้านห้วยอ่าง	2	10.00
หมู่ที่ 7 บ้านคันผึ้ง	1	5.00
หมู่ที่ 8 บ้านแม่ฮ่องไคร้	1	5.00
หมู่ที่ 9 บ้านป่าไม้แดง	3	15.00
หมู่ที่ 10 บ้านห้วยบ่อทอง	3	15.00

* เจ้าหน้าที่ 1 ราย สามารถแสดงความคิดเห็นได้มากกว่า 1 กิจกรรม

2.3 ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานศูนย์ฯ ต่อกิจกรรมการส่งเสริมอาชีพการเกษตร ของศูนย์ฯ

ผลจากการวิเคราะห์ พบว่า ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานศูนย์ฯ ที่เป็นประชากร
กลุ่มตัวอย่าง ต่อกิจกรรมการส่งเสริมอาชีพการเกษตรของศูนย์ฯ ที่สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว
เชิงเกษตร ส่วนใหญ่มีความเห็นว่ากิจกรรมส่งเสริมอาชีพการเพาะเห็ด เป็นกิจกรรมที่สามารถ
พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้ โดยมีจำนวนเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานศูนย์ฯ เห็นด้วยจำนวน 12
คน คิดเป็นร้อยละ 60 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง รองลงมาเห็นว่า กิจกรรมส่งเสริมอาชีพการเลี้ยง
กบ สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 50 ของประชา
กรกลุ่มตัวอย่าง รองลงมาเห็นว่า กิจกรรมส่งเสริมการเลี้ยงปลาเพื่อยังชีพ สามารถพัฒนาเป็นแหล่ง
ท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 45 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง รองลงมาเห็นว่า
กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาอาชีพการประมง สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้ จำนวน 8
คน คิดเป็นร้อยละ 40 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง และเห็นว่า กิจกรรมอื่น คือ กิจกรรมส่งเสริม
อาชีพการเลี้ยงเป็ดเทศ กิจกรรมส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงสัตว์ปีก กิจกรรมส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์น้ำ

จัดทั่วไป และ กิจกรรมส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงเป็ดเทศ ก็สามารถที่จะพัฒนาไปเป็นแหล่งท่องเที่ยวได้แต่อยู่ในระดับน้อย (ตารางที่ 31)

ตารางที่ 31 ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ฯ ต่อกิจกรรมการส่งเสริมอาชีพการเกษตร ของศูนย์ฯ ที่สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

กิจกรรมการส่งเสริมอาชีพการเกษตร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาอาชีพการประมง	8	40.00
2. กิจกรรมส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์น้ำจัดทั่วไป	2	10.00
3. กิจกรรมส่งเสริมการเลี้ยงปลาเพื่อยังชีพ	9	45.00
4. กิจกรรมส่งเสริมอาชีพการเพาะเห็ด	12	60.00
5. กิจกรรมส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงกบ	10	50.00
6. กิจกรรมส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงสัตว์ปีก	5	25.00
7. กิจกรรมส่งเสริมการเลี้ยงไก่พื้นเมือง	2	10.00
8. กิจกรรมส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงเป็ดเทศ	6	30.00

2.4 ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานศูนย์ฯ ต่อกิจกรรมการส่งเสริมอาชีพนอกรการเกษตร

ผลจากการวิเคราะห์ พบว่า ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานศูนย์ฯ ที่เป็นประชากรกลุ่มตัวอย่าง ต่อกิจกรรมการส่งเสริมอาชีพนอกรการเกษตรของศูนย์ฯ ที่สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ส่วนใหญ่มีความเห็นว่ากิจกรรมส่งเสริมอาชีพการแปรรูปและถนอมอาหาร เป็นกิจกรรมที่สามารถเป็นจุดท่องเที่ยว นอกเหนือจากกิจกรรมการเกษตรได้ คือ มีจำนวนเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานศูนย์ฯ เห็นด้วยจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 85 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง รองลงมาเห็นว่า กิจกรรมส่งเสริมอาชีพการทอผ้ากระตุก สามารถเป็นจุดท่องเที่ยวได้อีกจุดหนึ่ง จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 45 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง รองลงมาเห็นว่า กิจกรรมส่งเสริมอาชีพการทำผลิตภัณฑ์จากกระดาษสา สามารถเป็นจุดท่องเที่ยวได้ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 40 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง และเห็นว่ากิจกรรมอื่นๆ คือ กิจกรรมส่งเสริมอาชีพการทำผ้ามัดย้อม และกิจกรรมส่งเสริมอาชีพการอ้อมเชื่อมโลหะด้วยไฟฟ้า ยังต้องได้รับการพัฒนาอยู่ (ตารางที่ 32)

ตารางที่ 32 ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ฯ ต่อกิจกรรมการส่งเสริมอาชีพนอกรการเกษตรของศูนย์ฯ ที่
สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

กิจกรรมการส่งเสริมอาชีพนอกรการเกษตร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. กิจกรรมส่งเสริมอาชีพการทำผ้ามัดข้อม	4	20.00
2. กิจกรรมส่งเสริมอาชีพการทำผลิตภัณฑ์จากกระดาษสา	8	40.00
3. กิจกรรมส่งเสริมอาชีพการทอผ้าที่กระทก	9	45.00
4. กิจกรรมส่งเสริมอาชีพการแปรรูปและถนอมอาหาร	17	85.00
5. กิจกรรมอื่นๆ	2	10.00

* เจ้าหน้าที่ 1 ราย สามารถแสดงความคิดเห็นได้มากกว่า 1 กิจกรรม

2.5 ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานศูนย์ฯ ต่อศักยภาพการพัฒนาหมู่บ้านเป็น
แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

จากการวิเคราะห์ พบว่า ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานศูนย์ฯ ที่เป็นประชากรกลุ่ม
ตัวอย่างต่อศักยภาพ การพัฒนาหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ฯ เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ส่วนใหญ่
เห็นว่า การมีส่วนร่วมของคนในชุมชน มีความสำคัญมากที่สุด คือมีจำนวนเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน
ศูนย์ฯ เห็นด้วยจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 70 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง รองลงมาให้ความสำคัญ
สำคัญด้าน สิ่งดึงดูดใจและความหลากหลายของกิจกรรม ที่มีจำนวนเท่ากันคือ 11 คน คิดเป็นร้อย
ละ 55 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง รองลงมาให้ความสำคัญด้านการเข้าถึงหมู่บ้าน จำนวน 8 คน คิด
เป็นร้อยละ 25 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง และได้ให้ความสำคัญในด้านความสามารถในการรอง
รับนักท่องเที่ยว และสิ่งอำนวยความสะดวกในระดับที่เท่ากัน คือ 6 และ 5 คน คิดเป็นร้อยละ 30
และ 25 ของประชากรกลุ่มเป้าหมายตามลำดับ (ตารางที่ 33)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University

All rights reserved

ตารางที่ 33 ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ฯ ต่อศักยภาพการพัฒนาหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ฯ เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ประเด็น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. การเข้าถึงหมู่บ้าน	8	40.00
2. สิ่งอำนวยความสะดวก	5	25.00
3. สิ่งดึงดูดใจ	11	55.00
4. ความหลากหลายของกิจกรรม	11	55.00
5. ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว	6	30.00
6. การมีส่วนร่วมของคนในชุมชน	14	70.00
7. อื่นๆ	1	5.00

* เจ้าหน้าที่ 1 ราย สามารถแสดงความคิดเห็นได้มากกว่า 1 กิจกรรม

2.6 ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานศูนย์ฯ ต่อจุดเด่นของหมู่บ้าน

ผลจากการวิเคราะห์ พบว่า ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานศูนย์ฯ ที่เป็นประชากรกลุ่มตัวอย่าง ในด้านจุดเด่นของหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ฯ ส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่ามีกิจกรรมการส่งเสริมพัฒนาอาชีพการเกษตรและนอกรการเกษตร ที่ได้รับการสนับสนุนจากศูนย์ฯ เป็นจุดเด่นมากที่สุด คือ มีจำนวนเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานศูนย์ฯ เห็นด้วย 7 คน คิดเป็นร้อยละ 35 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง จุดเด่นรองลงมาเห็นว่าเป็นหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ฯ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 30 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง จุดเด่นรองลงมาเห็นว่ามี ความหลากหลายของกิจกรรมการเกษตร จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 15 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง และจุดเด่นรองลงมาที่น้อยที่สุดเห็นว่าการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนและชุมชนมีความเข้มแข็ง ที่มีจำนวนเท่ากันคือ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 10 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง (ตารางที่ 34)

ตารางที่ 34 ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ฯ ที่มีต่อจุดเด่น ของหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ฯ ที่สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ประเด็น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เป็นหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ฯ	6	30.00
2. มีกิจกรรมการส่งเสริมพัฒนาอาชีพการเกษตร และนอกการเกษตรที่ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจากศูนย์ฯ	7	35.00
3. ความหลากหลายของกิจกรรมการเกษตร	3	15.00
4. การมีส่วนร่วมของคนในชุมชน	2	10.00
5. ชุมชนมีความเข้มแข็ง	2	10.00
รวม	20	100.00

* เจ้าหน้าที่ 1 ราย สามารถแสดงความคิดเห็นได้มากกว่า 1 กิจกรรม

2.7 ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานศูนย์ฯ ต่อความพร้อมของหมู่บ้าน
ผลจากการวิเคราะห์ พบว่า ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานศูนย์ฯ ที่เป็นประชากรกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อระดับความพร้อมของหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ฯ ว่ามีความพร้อมในระดับปานกลาง – น้อย คือมีจำนวน 7 คน และ 5 คน คิดเป็นร้อยละ 35 และ 25 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง ตามลำดับ (ตารางที่ 35)

ตารางที่ 35 ระดับความพร้อมของหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ฯ ในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว

ระดับความพร้อม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มีความพร้อมมากที่สุด	4	20.00
มีความพร้อมมาก	3	15.00
มีความพร้อมปานกลาง	7	35.00
มีความพร้อมน้อย	5	25.00
มีความพร้อมน้อยที่สุด	1	5.00
รวม	20	100.00

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ และแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรหมู่บ้านรอบ
บริเวณศูนย์ฯ

3.1 ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานศูนย์ฯ ต่อความพร้อมของหมู่บ้าน

ผลจากการวิเคราะห์ พบว่า ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานศูนย์ฯ ที่เป็นประชากร
กลุ่มตัวอย่าง ได้มีความคิดเห็นต่อระดับความพร้อมของหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ฯ ว่าหมู่บ้านที่มี
ระดับความพร้อมมากที่สุด คือ หมู่ที่ 2 บ้านป่าไผ่ คือมีจำนวนเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานศูนย์ฯ เห็นด้วย
ทั้งหมดของประชากรกลุ่มตัวอย่าง รองลงมาคือ หมู่ที่ 9 บ้านป่าไม้แดง มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อย
ละ 25 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง รองลงมาคือ หมู่ที่ 6 บ้านห้วยอ่าง และ หมู่ที่ 7 บ้านต้นผึ้ง ที่มี
ระดับความพร้อมเท่ากัน จากความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานศูนย์ฯ จำนวน 4 คน คิดเป็น
ร้อยละ 20 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง และพบว่า หมู่ที่ 8 บ้านแม่ฮ่องไคร้ หมู่ที่ 1 บ้านตลาดชัยเหล็ก
หมู่ที่ 5 บ้านพระนอนแม่โป่ง และหมู่ที่ 10 บ้านห้วยบ่อทอง ยังมีระดับความพร้อมน้อยในแนวทาง
การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (ตารางที่ 36)

ตารางที่ 36 ระดับความพร้อม ของหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ฯ ในแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว
เชิงเกษตร

หมู่บ้าน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
หมู่ที่ 1 บ้านตลาดชัยเหล็ก	0	0.00
หมู่ที่ 2 บ้านป่าไผ่	20	100.00
หมู่ที่ 3 บ้านห้วยบอน	0	0.00
หมู่ที่ 4 บ้านแม่โป่ง	3	15.00
หมู่ที่ 5 บ้านพระนอนแม่โป่ง	0	0.00
หมู่ที่ 6 บ้านห้วยอ่าง	4	20.00
หมู่ที่ 7 บ้านต้นผึ้ง	4	20.00
หมู่ที่ 8 บ้านแม่ฮ่องไคร้	1	5.00
หมู่ที่ 9 บ้านป่าไม้แดง	5	25.00
หมู่ที่ 10 บ้านห้วยบ่อทอง	0	0.00

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรหมู่บ้านรอบบริเวณ
ศูนย์ฯ

ประชากรกลุ่มตัวอย่างได้เสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ฯ โดยภาพรวมแล้วสรุปได้ว่า แนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ฯ นั้นต้องเกิดจาก

1. ความพร้อมของชุมชน คือ คนในชุมชนต้องมีความสามัคคี ร่วมมือ ร่วมใจ กันทั้งชุมชน เป็นชุมชนที่เข้มแข็ง รวมถึงกิจกรรมทั้งการเกษตรและนอการเกษตรที่หลากหลาย เนื่องจากปัจจุบันการเกษตรของคนในชุมชนเป็นการเกษตรแบบยังชีพ จึงทำให้กิจกรรมไม่ค่อยเป็นจุดเด่นหรือจุดสนใจของผู้คนมากนัก โดยควรมีการพัฒนาอาชีพในด้านต่างๆ ของคนในชุมชนให้เป็นรูปธรรมและชัดเจนมากขึ้น

2. ความพร้อมด้านเส้นทางคมนาคม นับว่ามีความจำเป็นและความสำคัญต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว เพื่อที่นักท่องเที่ยวหรือผู้ที่สนใจ สามารถจะเดินทางเข้าไปในจุดท่องเที่ยวได้อย่างสะดวกและปลอดภัย

3. ความพร้อมของหน่วยงานรัฐในระดับพื้นที่ เช่น อบต.(องค์การบริหารส่วนตำบล) อำเภอ ที่จะเป็นผู้ประสานความร่วมมือกับคนในชุมชน แล้วนำเสนอความต้องการของชุมชน หรือพื้นที่ไปสู่จังหวัด เพื่อจัดเป็นแผนพัฒนาต่อไป

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved

3. การวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค (SWOT Analysis) ของหมู่บ้าน รอบบริเวณศูนย์ฯ ด้านศักยภาพการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ประเด็นการสนทนากลุ่ม (Focus Group Interview) สำหรับ Key Informants ในชุมชน

1. บริบททั่วไปของหมู่บ้านตลาดจี้เหล็ก

ประวัติความเป็นมา

บ้านตลาดจี้เหล็ก ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2420 เดิมมี 5 หมู่บ้าน คือ บ้านตลาดจี้เหล็ก บ้านท่ามะกัม บ้านห้วยกำ บ้านเรียบเรือ และบ้านแม่ฮ่องไคร้ ต่อมาได้มีการรวมกันทั้ง 5 หมู่บ้าน เป็นบ้านตลาดจี้เหล็ก หมู่ที่ 1 ตำบลแม่โป่ง อำเภอคอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

ที่ตั้ง ขนาด และอาณาเขต

บ้านตลาดจี้เหล็ก หมู่ที่ 1 ตำบลแม่โป่ง อำเภอคอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ พิกัดที่ 47 QNA 220-830 ของแผนที่ภูมิประเทศ กรมแผนที่ทหาร มาตราส่วน 1:50,000 ชื่อแผนที่ อำเภอสันทราย ระบาย 4846 IV มีขอบเขตในการปกครอง 4.8 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 3,000 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ ติดสวนป่าห้วยหลวง หมู่ที่ 1 ตำบลเชิงคอย อำเภอคอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

ทิศใต้ ติดต่อบ้านแม่ฮ่องไคร้ หมู่ที่ 8 ตำบลแม่โป่ง อำเภอคอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

ทิศตะวันออก ติดต่อกองศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ ตำบลแม่โป่ง อำเภอคอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

ทิศตะวันตก ติดต่อบ้านป่าไผ่ หมู่ที่ 2 ตำบลแม่โป่ง อำเภอคอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

จำนวนประชากร

มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 339 คน แยกเป็นชาย 176 คน หญิง 163 คน รวมมีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 124 ครัวเรือน

การคมนาคม

การเดินทางเข้าสู่หมู่บ้านตลาดขี้เหล็ก เส้นทางหลักเดินทางจากอำเภอเมือง จังหวัด เชียงใหม่ ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 118 สายเชียงใหม่-คอยสะเก็ด-เชียงราย เป็นถนนราดยาง กว้าง 4 เลน สภาพดีมาก ถึงกิโลเมตรที่ 18 เลี้ยวขวาไปตามถนน คอยสะเก็ด-บ่อสร้าง ระยะทาง ประมาณ 500 เมตร เลี้ยวซ้ายไปตามถนนเร่งรัดพัฒนาชนบท บ้านป่าคา-ป่าไม้แดง ประมาณ 4 กิโลเมตร จากนั้นไปต่อตามถนนบ้านห้วยอ่าง-ห้วยบ่อทอง ถึงบ้านป่าไผ่ ระยะทางประมาณ 5.25 กิโลเมตร แล้วเลี้ยวซ้ายไปตามถนนบ้านท่ามะกัม ระยะทางประมาณ 3 กิโลเมตร ถึงบ้านตลาด ขี้เหล็ก รวมระยะทางจากอำเภอเมืองเชียงใหม่ถึงบ้านตลาดขี้เหล็กประมาณ 31 กิโลเมตร ใช้เวลา ประมาณ 25-30 นาที

ลักษณะภูมิประเทศ

หมู่บ้านตลาดขี้เหล็กเป็นหมู่บ้านที่มีลักษณะเป็นป่าล้อมรอบ พื้นที่ราบสลับลอนเนินเขา มีความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ 350 เมตร ด้านทิศตะวันตก เป็นพื้นที่ทำนา แต่ไม่มากนัก ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ป่า

2. กิจกรรมด้านการส่งเสริมอาชีพการเกษตรในหมู่บ้านที่เด่นและสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้

กิจกรรมด้านการเกษตรที่เด่นของหมู่บ้าน คือ กลุ่มเพาะเห็ด ซึ่งเห็ดที่ทางกลุ่มเพาะได้แก่ เห็ดนางฟ้า เห็ดนางฟ้าภูฐาน เห็ดนางรมฮังการี ประกอบกับเป็นกิจกรรมที่มีแขกหรือผู้ที่สนใจเข้ามาศึกษาดูงานอยู่เป็นประจำจากทางหน่วยงานของภาครัฐและเอกชนที่ได้เข้ามาศึกษาดูงานที่ศูนย์ ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ เนื่องจากเป็นหมู่บ้านขยายผลที่อยู่ใกล้เคียงกับศูนย์ฯ เป็นหมู่บ้านแรกที่ค่อนข้างสะดวกในการเดินทาง นอกจากนี้ในหมู่บ้านยังมีกิจกรรมการเกษตรที่น่าสนใจอื่นๆ อีก คือ กลุ่มผู้เลี้ยงหมูป่า กลุ่มผู้เลี้ยงโค การเลี้ยงกบ การเลี้ยงปลา รวมถึงการเกษตรที่คนส่วนใหญ่ในหมู่บ้านยึดเป็นอาชีพหลัก ได้แก่ การปลูกข้าวโพดหวาน การปลูกแตงกวา ที่เป็นอาชีพดั้งเดิมของคนในหมู่บ้าน

3. กิจกรรมด้านการส่งเสริมอาชีพนอกรการเกษตรในหมู่บ้านที่เด่นและสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้

กิจกรรมนอกรการเกษตรที่สามารถพัฒนาไปสู่การท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้ คือ การพัฒนาป่าชุมชนของหมู่บ้านเพื่อเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ของผู้ที่สนใจ ซึ่งป่าชุมชนได้เริ่มพัฒนาขึ้นมาในปี 2545 โดยการสนับสนุนจากศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ และสำนักงานป่าไม้อำเภอคอยสะเก็ด ในการนำกล้าพันธุ์ของสมุนไพรมาปลูกในป่าชุมชนเพื่อจัดเป็นสวนสมุนไพร ซึ่งสมุนไพรที่ได้นำมาปลูก เช่น เหงือกปลาหมอ ทองพันชั่ง ญี่หว้าหนวดแมว

เพชรสังฆาต มะขามป้อม มะเขือแจ้เครือ ปกติปีว ฮ้อสะพายควาย รวมไปถึงยังมีกิจกรรมการทำพิธีบวชป่า เพื่อเป็นการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรป่าไม้ของชุมชนให้คงอยู่อย่างยั่งยืน ประกอบกับในพื้นที่ของหมู่บ้านเป็นที่ตั้งของอ่างเก็บน้ำห้วยก้ำ ซึ่งสามารถที่จะพัฒนาไปเป็นแหล่งท่องเที่ยวได้อีกแนวทางหนึ่ง โดยในปัจจุบันมีการดำเนินการไปแล้วในบางส่วน เช่น การปล่อยพันธุ์ปลา

4. ศักยภาพ ความพร้อม และความเป็นไปได้ของหมู่บ้านในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ประชากรในหมู่บ้านมีความสามัคคีกันเป็นอย่างดีในการรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมด้านการเกษตรและนอกรการเกษตร แต่เนื่องจากโดยส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง ซึ่งถือได้ว่าหมู่บ้านมีความพร้อมในระดับปานกลาง โดยถ้าได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก็สามารถพัฒนาหมู่บ้านไปสู่การท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้ ทั้งในกิจกรรมด้านการเกษตรที่มีกลุ่มเพาะเห็ด ซึ่งสามารถพัฒนาเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ของคนในชุมชนและผู้สนใจ รวมถึงยังเป็นจุดศึกษาดูงานของศูนย์ฯ และหน่วยงานต่างๆ ได้เป็นอย่างดี รวมถึงกิจกรรมนอกรการเกษตรที่หมู่บ้านได้จัดตั้งขึ้นคือ ป่าชุมชนที่สามารถพัฒนาไปเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้ ซึ่งถ้าหากสามารถจะพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้าน โดยความร่วมมือของคนในชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก็สามารถทำให้คนในชุมชนมีรายได้จากการท่องเที่ยวได้อีกทางหนึ่ง และทำให้อาชีพรับจ้างมีน้อยลง

ในส่วนของการเข้าถึงหมู่บ้าน ยังต้องมีการปรับปรุงด้านการคมนาคมให้สะดวกยิ่งขึ้น เนื่องจากสภาพของถนนลาดยางที่เข้าสู่หมู่บ้านค่อนข้างแคบทำให้รถโดยสารขนาดใหญ่ไม่สามารถจะเดินทางได้สะดวก ประกอบกับถนนยังมีหลุม บ่อ อยู่เป็นระยะๆ

สิ่งอำนวยความสะดวก ยังมีไม่เพียงพอต่อความต้องการของคนในชุมชนและยังไม่สามารถจะรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ เช่น โทรศัพท์สาธารณะ ร้านค้า ร้านอาหาร ซึ่งยังต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงค่อนข้างมาก

สิ่งดึงดูดใจ ของนักท่องเที่ยวหรือผู้ที่เข้ามาศึกษาดูงานในกิจกรรมด้านการเกษตรและนอกรการเกษตรของหมู่บ้าน ได้แก่ กลุ่มเพาะเห็ด ป่าชุมชน และนอกจากนี้ยังมีอ่างเก็บน้ำห้วยก้ำที่เป็นอีกแนวทางหนึ่งของการพัฒนาไปเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจของนักท่องเที่ยว

5. แนวทางการพัฒนาเป็นหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงเกษตร

แนวทางที่ 1 การพัฒนาป่าชุมชน โดยจากการสนทนากลุ่มของแกนนำในหมู่บ้านได้มีการแสดงความคิดเห็นในแนวทางการดำเนินงานด้านการพัฒนาป่าชุมชนไว้ดังนี้ คือ

1. การปลูกพืชสมุนไพร โดยเป็นการรวบรวมสมุนไพรที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาปลูกในบริเวณป่าชุมชน เพื่อเป็นการอนุรักษ์สมุนไพรที่มีอยู่ในท้องถิ่น และเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ให้แก่คนในท้องถิ่นด้วย

2. การทำแนวกันไฟ และปักแนวเขตของป่าชุมชน เพื่อเป็นการป้องกันผู้บุกรุกพื้นที่ป่าชุมชนและเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของหมู่บ้านไม่ให้ถูกทำลาย

แนวทางที่ 2 การพัฒนาอ่างเก็บน้ำห้วยแก้ว ซึ่งจากการสนทนาสามารถสรุปแนวทางการพัฒนาได้ดังนี้ คือ

1. การปล่อยพันธุ์ปลาในอ่างเก็บน้ำ โดยได้เริ่มดำเนินการไปแล้ว พันธุ์ปลาที่ปล่อย ได้แก่ ปลานิลดำ และปลานิลแดง

2. การสร้างถนนตัดผ่านเข้าไปสู่อ่างเก็บน้ำ ซึ่งอยู่ในระหว่างการเสนอโครงการสนับสนุนการก่อสร้าง

3. การจัดตั้งร้านค้าชุมชนในบริเวณอ่างเก็บน้ำ เพื่อจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของกลุ่มต่างๆ ในหมู่บ้าน ถือว่าเป็นการสร้างรายได้ให้กับคนในหมู่บ้านได้อีกทางหนึ่ง

6. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของหมู่บ้าน

จากประเด็นในการสนทนา ของกลุ่มแกนนำ สามารถสรุปในข้อเสนอแนะต่างๆ ได้ ดังนี้

6.1 ควรมีการจัดตั้งกลุ่มสหกรณ์แม่บ้าน เพื่อจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม (แหม่มเห็ดเห็ดสวรรค์)

6.2 ควรสนับสนุนและส่งเสริมให้คนในหมู่บ้านมีการรวมกลุ่มทำกิจกรรมการเกษตรเพิ่มมากขึ้น เพื่อเป็นการสร้างรายได้ให้แก่ครอบครัว และลดปัญหาการว่างงาน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University

All rights reserved

จากการวิเคราะห์ประเด็นการสนทนากลุ่มแกนนำของหมู่บ้านในประเด็น ศักยภาพการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพื่อให้ทราบถึงความเป็นไปได้ในการพัฒนาไปเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรนั้น ว่ามีอะไรที่เป็นปัจจัยเกื้อหนุน อะไรที่เป็นปัจจัยขัดขวางในการพัฒนา โดยสาระสำคัญ สามารถสรุปได้ดังนี้ คือ

จุดแข็ง (Strengths) ที่สำคัญมี ดังนี้

1. เป็นหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ฯ และเป็นหมู่บ้านแรกที่เป็นเขตติดต่อกับศูนย์ฯ
2. มีกิจกรรมด้านการส่งเสริมอาชีพการเกษตรและนอกรการเกษตรที่ได้รับการสนับสนุน

จากศูนย์ฯ

3. ผลผลิตทางการเกษตรค่อนข้างมีคุณภาพดี

จุดอ่อน (Weaknesses) ที่สำคัญมี ดังนี้

1. เกษตรกรขาดที่ดินทำกิน ซึ่ง ส่วนใหญ่เป็นที่ดินที่ติดแนวเขตป่า
2. เกษตรกรขาดอำนาจในการครอบครองที่ดิน โดยที่ดินส่วนใหญ่ยังไม่ได้รับการออก

โฉนด

3. คนในหมู่บ้านส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง

4. เกษตรกรขาดอำนาจในการต่อรองเรื่องตลาดจำหน่ายผลผลิต

โอกาส (Opportunity) ที่สำคัญมี ดังนี้

1. แนวทางการพัฒนาป่าชุมชน ให้เป็นสวนสมุนไพร เพื่อเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ของคนในชุมชน และผู้ที่สนใจ

2. แนวทางการพัฒนาอ่างเก็บน้ำห้วยก้า เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยว

อุปสรรค (Threats) ที่สำคัญมี ดังนี้

1. งบประมาณสนับสนุนการพัฒนาหมู่บ้านด้านท่องเที่ยว

2. แหล่งเงินทุนสนับสนุนการประกอบอาชีพ

3. ตลาดในการรองรับผลผลิตการเกษตร

จากประเด็นในการสนทนากลุ่ม (Focus Group Interview) ทำให้ผู้ศึกษาสามารถนำเอาสาระสำคัญต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับศักยภาพการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของหมู่บ้านตลาดขี้เหล็กมาวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค (SWOT Analysis) โดยการทำตารางเมตริกซ์ (Matrix) เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาได้ ดังนี้

ตารางที่ 37 ตารางแสดงเมตริกซ์ หมู่ที่ 1 บ้านตลาดชัยเหล็ก

	จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
	<ol style="list-style-type: none"> 1. เป็นหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ฯ และเป็นหมู่บ้านแรกที่เป็นเขตติดต่อกับศูนย์ 2. ได้รับการสนับสนุนในกิจกรรมพัฒนาอาชีพการเกษตรและนอกรการเกษตรจากศูนย์ฯ 3. ผลผลิตทางการเกษตรส่วนใหญ่คุณภาพดี (ข้าวโพดหวานแดงกวาง) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. เกษตรกรส่วนใหญ่ขาดที่ดิน ทำกิน 2. เกษตรกรขาดอำนาจในการครอบครองที่ดิน 3. เกษตรกรขาดอำนาจในการต่อรองเรื่องตลาดในการจำหน่ายผลผลิต 4. ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง
โอกาส (O)	กลยุทธ์จุดแข็งและโอกาส(SXO)	กลยุทธ์จุดอ่อนและโอกาส(WXO)
<ol style="list-style-type: none"> 1. แนวทางการพัฒนาป่าชุมชน เพื่อเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ของชุมชนและผู้สนใจ 2. แนวทางการพัฒนาอ่างเก็บน้ำห้วยก้า เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยว 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน/ องค์กรที่เกี่ยวข้อง เช่น จังหวัด การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) สำนักงานเกษตรอำเภอ เพื่อเพิ่มโอกาสในการพัฒนา 2. การมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ด้านการรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมด้านการเกษตร นอกรการเกษตร หรือกิจกรรมอื่นๆ ที่เป็นการพัฒนาอาชีพของคนในชุมชน เช่น การจัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์ป่าชุมชน การจัดตั้งกลุ่มพัฒนาอาชีพของสตรีแม่บ้าน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ประสานความร่วมมือให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดสรรที่ดินทำกินให้แก่ราษฎร เช่น กรมพัฒนาที่ดิน 2. วางแผนการรองรับผลผลิตการเกษตรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอ

ตารางที่ 37 ตารางแสดงเมตริกซ์ หมู่ที่ 1 บ้านตลาดขี้เหล็ก (ต่อ)

อุปสรรค (T)	กลยุทธ์จุดแข็งและอุปสรรค(SXT)	กลยุทธ์จุดอ่อนและอุปสรรค(WXT)
<p>1. แหล่งเงินทุนสนับสนุนการประกอบอาชีพ</p> <p>2. งบประมาณสนับสนุนการพัฒนาหมู่บ้านด้านการท่องเที่ยว</p>	<p>1. การประชาสัมพันธ์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น จังหวัด อำเภอ สำนักงานเกษตรอำเภอ พัฒนาชุมชน องค์กรการบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในการให้ความรู้แก่ ประชาชนในหมู่บ้านเกี่ยวกับแหล่งเงินทุนต่างๆ ในการสนับสนุนการประกอบอาชีพ</p> <p>2. ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น จังหวัด การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ในการเข้าไปร่วมวางแผนการดำเนินงานและการจัดสรรงบประมาณสนับสนุน</p>	<p>จัดตั้งกลุ่มพัฒนาอาชีพด้านการเกษตรและนอการเกษตรในชุมชนเพื่อลดปัญหาการว่างงานและอาชีพรับจ้าง</p>

1. บริบททั่วไปของหมู่บ้านป่าไผ่

ประวัติความเป็นมา

หมู่บ้านป่าไผ่ ได้รับการจัดตั้งขึ้นเป็นหมู่บ้านตามกฎหมาย เมื่อ พ.ศ. 2469 โดยมี นายสิงห์ ทิศลังกา เป็นผู้ใหญ่บ้านคนแรก สำหรับที่มาของชื่อหมู่บ้าน เพราะว่าสภาพโดยทั่วไปของบริเวณหมู่บ้านมีต้นไม้ไผ่ขึ้นอยู่เป็นจำนวนมาก จึงได้ชื่อว่า “หมู่บ้านป่าไผ่”

ที่ตั้ง ขนาด และอาณาเขต

บ้านป่าไผ่ หมู่ที่ 2 ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ พิกัดที่ 47 QNA 200-820 ตามแผนที่ภูมิประเทศของกรมแผนที่ทหาร มาตรฐาน 1:50,000 ชื่อแผนที่อำเภอสันทราย ระบาย 4846 IV มีขอบเขตการปกครอง ประมาณ 5.6 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 3,523 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ บ้านห้วยบ่อทอง หมู่ที่ 10 ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

ทิศใต้ ติดต่อกับ บ้านห้วยอ่าง หมู่ที่ 6 ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ บ้านตลาดขี้เหล็ก หมู่ที่ 1 ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ บ้านห้วยบอน หมู่ที่ 3 ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

จำนวนประชากร

มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 764 คน แยกเป็นชาย 387 คน หญิง 377 คน รวมมีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 234 ครัวเรือน

การคมนาคม

การเดินทางเข้าสู่หมู่บ้านป่าไผ่ เส้นทางหลักเดินทางโดยรถยนต์ ไปตามถนนหลวงแผ่นดินหมายเลข 118 สายเชียงใหม่-ดอยสะเก็ด-เชียงใหม่ ถึงกิโลเมตรที่ 18 แล้วเลี้ยวขวาเข้าอำเภอดอยสะเก็ด ไปตามถนน ดอยสะเก็ด-บ่อสร้าง ระยะทางประมาณ 500 เมตร เลี้ยวซ้ายไปตามถนนเร่งรัดพัฒนาชนบท บ้านป่าคา-ป่าไม้แดง ระยะทางประมาณ 4 กิโลเมตร จากนั้นไปต่อตามถนนเส้นทางบ้านห้วยอ่าง-ห้วยบ่อทอง เป็นระยะทางประมาณ 5.25 กิโลเมตร ถึงบ้านป่าไผ่ เป็นถนนราดยางสภาพใช้ได้ดี รวมระยะทางจากอำเภอเมืองเชียงใหม่ ถึงบ้านป่าไผ่ ประมาณ 24.5 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 25-30 นาที

ลักษณะภูมิประเทศ

บ้านป่าไผ่ตั้งอยู่บริเวณชายขอบป่า พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบ มีความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง ประมาณ 350 เมตร ทิศเหนือของหมู่บ้านเป็นทุ่งนาปลูกข้าวเหนียวพันธุ์ กข.6 ทิศใต้เป็นที่ลาดลอนเนินเขาสลับภูเขาเป็นป่าเต็งรังและมีคลองชลประทานไหลผ่านระหว่างเขตป่าและหมู่บ้าน ส่วนทางทิศตะวันออกของหมู่บ้านเป็นป่าเช่นกัน และมีลำน้ำโป่ง ไหลผ่าน

2. กิจกรรมด้านการส่งเสริมอาชีพการเกษตรในหมู่บ้านที่เด่นและสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้

กิจกรรมเกษตรที่เด่นของหมู่บ้านคือ การปลูกกระเทียม การทำประมงน้ำไหล การเลี้ยงกบ การทำนา ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้เป็นกิจกรรมที่โดยส่วนใหญ่ผู้ที่เข้ามาศึกษาดูงานให้ความสนใจและเข้ามาศึกษาดูงานอยู่เป็นประจำจากทั้งหน่วยของรัฐและเอกชนรวมถึงผู้ที่เป็นแขกของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้ให้ความสนใจในกิจกรรมดังกล่าว เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่ได้รับการสนับสนุนจากศูนย์และหมู่บ้านยังเป็นจุดศึกษาดูงานของงานขยายผลของหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ฯ รวมถึงการมีเกษตรกรตัวอย่างที่ได้รับการสนับสนุนจากศูนย์คือนายสุรชัย มรกตวิจิตรการ โดยมีกิจกรรมการเกษตรที่หลากหลายในรูปแบบของการเกษตรผสมผสานในพื้นที่เดียวกัน เช่น การเลี้ยงกบนา การเลี้ยงกบบูลฟร็อก การเลี้ยงปลาควกพันธุ์บึกอูย การเลี้ยงสุกร การเลี้ยงไก่บนบ่อปลา ซึ่งถือได้ว่าเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ของคนในชุมชนและผู้ที่ไม่ใจได้เป็นอย่างดี ประกอบกับที่ตั้งของหมู่บ้านอยู่ในบริเวณที่ใกล้เคียงกับศูนย์ฯ ง่ายต่อการเดินทาง และนอกจากนี้ในหมู่บ้านได้มีกิจกรรมการเกษตรอื่นๆ ที่น่าสนใจดังนี้ คือ กลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์ กลุ่มผู้ใช้น้ำ (การจัดการน้ำเพื่อการเกษตร) กลุ่มเกษตรอินทรีย์ (การทำปุ๋ยหมัก, ปุ๋ยน้ำชีวภาพ (EM)) และรวมถึงการปลูกหอมแดงและถั่วลิสงที่เป็นอาชีพดั้งเดิมของหมู่บ้าน

3. กิจกรรมด้านการส่งเสริมอาชีพนอกจากการเกษตรในหมู่บ้านที่เด่นและสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้

กิจกรรมนอกการเกษตรที่สามารถพัฒนาไปสู่การท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้คือการพัฒนา กลุ่มแปรรูปกระเทียมโทน และกลุ่มแปรรูปสมุนไพร ซึ่งทั้งสองกลุ่มเป็นกลุ่มที่ได้รับการสนับสนุนด้านการฝึกอบรมจากศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ และเคทกิจชุมชน โดยเฉพาะในด้านของกลุ่มแปรรูปกระเทียมโทน ที่ได้รับรางวัลหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์และยังเป็นจุดศึกษาดูงานของศูนย์และหน่วยงานต่างๆ ที่สนใจ นอกจากนี้แล้วยังมีกิจกรรมด้านวัฒนธรรมประเพณีของชุมชนที่สามารถมีให้ชมในทุกเดือนแล้ว แต่ว่าจะเข้าไปในช่วงเดือนไหนซึ่งในแต่ละเดือนก็จะมีประเพณีที่ต่างกัน ไปด้วยปฏิบัติคือ

ตารางที่ 38 ตารางปฏิทินประเพณี สังคม วัฒนธรรม

เดือน	ประเพณี	ตรงกับวัน	ประวัติความเป็นมา	ลักษณะกิจกรรม
ม.ค.	-ข้าวจี, ข้าวหลาม	เดือน 4 เหนือ ขึ้น 15 ค่ำ	ชาวบ้านเชื่อกันว่าหลังจากเกิดภัยไข้เจ็บแล้วจะนำข้าวไปบริโภคน้ำข้าวที่เก็บเกี่ยวได้ไปถวายพระก่อน เพราะถ้าไม่นำไปถวายพระในปีต่อไปข้าวจะไม่ให้ผลผลิตที่ดี ทำให้ขาดทุนในการผลิตข้าว	-ชาวบ้านจะนำข้าวจี, ข้าวหลามไปถวายพระที่วัดเพื่อเป็นการบูชาข้าวใหม่
	- ผิงไฟพระเจ้า	เดือน 4 เหนือ ขึ้น 15 ค่ำ (วลาตี 3)	เป็นการบูชาข้าวหน้าใหม่เหมือนกัน นอกจากนั้นวัน ผิงไฟพระเจ้าจะบ่งบอกถึงฤดูหนาวแล้ว	- มีการก่อไฟหน้าโบสถ์ - เปิดประตูโบสถ์ นิมนต์พระสงฆ์มาผิงไฟ
ก.พ.	- มาชบูชา	เดือน 3 เหนือ ขึ้น 15 ค่ำ		- ตอนเช้าทำบุญอุทิศบาตร - ตอนกลางวันฟังเทศน์ - ตอนเย็นเวียนเทียนรอบโบสถ์
มี.ค.	-สร้างน้ำพระธาตุ	เดือน 6 เหนือ ขึ้น 15 ค่ำ	การสร้างน้ำพระธาตุเป็นการระลึกถึงคุณงามความดีของ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์และพระพุทธรูปเจ้า	- ตอนกลางวันจะมีการสร้างน้ำพระธาตุ โดยน้ำจะมี ส่วนผสมของขมิ้นและส้มป่อย - ตอนกลางคืนจะมีการเวียนเทียนมีดนตรีขอ ฟันเมือง

ตารางที่ 38 (ต่อ)

เดือน	ประเพณี	ตรงกับวัน	ประวัติความเป็นมา	ลักษณะกิจกรรม
เม.ย.	- แห่ไม้ค้ำสติ	14 เมษายน	เชื่อกันว่าต้นโพธิ์เป็นต้นไม้แห่งปัญญา และเป็นสิ่งที่เกิดของพระพุทธเจ้าจึงต้องมีการค้ำกิ่งต้นโพธิ์ไม่ให้หัก และเป็นการอนุรักษ์ประเพณีอันดีงามที่สืบทอดมา ส่วนการขนทรายเข้าวัดก็เพื่อนำทรายที่ติดออกมาเวลาที่เราไปที่วัดแล้วมีทรายติดมา ดังนั้นเราจึงต้องมีการขนทรายไปคืนให้วัดเป็นการทำบุญอย่างหนึ่ง	- มีการแห่ไม้ค้ำสติของรอบๆ หมู่บ้าน ก่อนที่จะนำมากำกับกิ่งต้นสติหรือต้นโพธิ์แล้วนำผ้าหรือพวงมาลัยมาผูกกรอบๆ ต้นโพธิ์ - ตอนเย็นขนทรายเข้าวัด
	- ทำบุญใส่บาตรพรตวัน	15 เมษายน	เชื่อกันว่าเป็นวันที่ใหญ่กว่าวันอื่น ๆ หรือเป็นวันขึ้นปีใหม่ของชาวบ้าน	- มีการทำบุญตักบาตรในตอนเช้า - ตอนกลางวันฟังเทศน์
	- วันกตัญญูและสงเคราะห์บ้าน	16 เมษายน	- ในแต่ละปีได้มีการลวงเงินผู้ดูแลแก่ ดังนั้นจึงได้มีการขอขมาเพื่อให้ผู้ดูแลเป็นสุข - การสงเคราะห์บ้านเชื่อกันว่าคนในหมู่บ้านจะต้องมีเคราะห์และอาจจะมีความไม่สงบสุขร่มเย็นได้ จึงต้องมีการสงเคราะห์บ้าน	- จะมีการขอขมาผู้ดูแลผู้ดูแลที่ลวงเงินในปีที่ผ่านมาทั้งทางกาย วาจาและใจ - จะมีการนิมนต์พระสงฆ์มาทำการส่งเคราะห์บ้านและคนที่อยู่ในบ้านคุ้มครองเด็กในโรงเรียน
พ.ค.	- วันวิสาขบูชา - แห่ลูกแก้ว - ปอยหลวง		งานแห่ลูกแก้วจะมีขึ้นทุกปี โดยเด็กจะมาบวชพระ เพื่อที่จะบวชเรียนในทางธรรม ส่วนงานปอยหลวงเป็นการฉลองสิ่งก่อสร้างเพื่อเป็นสิริมงคลกับวัด	- มีการทำบุญตักบาตร ตอนเย็นมีการเวียนเทียน - แห่ลูกแก้วจะมีการแห่เด็กที่มาบวชพระ โดยจะให้ขี่บนม้าแก้วแห่จากบ้านไปวัด - ปอยหลวงจะมีลพาวะมีการก่อสร้างสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ในวัด มีการทำบุญที่วัด กลางคืนมีการละเล่น

ตารางที่ 38 (ต่อ)

เดือน	ประเพณี	ตรงกับวัน	ประวัติความเป็นมา	ลักษณะกิจกรรม
มิ.ย.	- เลี้ยงผีขุนน้ำ - ฉลากของฝน - เลี้ยงผีปู่ย่า		เชื่อกันว่าจะต้องมีการครอบเทพพระคุณน้ำที่ช่วยคนในหมู่บ้านมาใช้ประโยชน์ ซึ่งถ้าไม่มีการเช่นนี้ให้ว่ำน้ำก็จะเหือดแห้งทำให้ไม่มีน้ำใช้ ฉลากของฝนก็เพื่อให้มีฝนตกถูกต้องตามฤดูกาลไม่ให้แห้งแล้ง ส่วนการเลี้ยงผีปู่ย่าก็เพื่อตอบแทนบุญคุณของปู่ย่าตาขาย	- เลี้ยงผีขุนน้ำจะมีการนำวัวไปชนให้หัวตอแบน บุญคุณของลำน้ำ - ฉลากของฝนมีการเทเหล้า น้ำ เช่น ปลูก กุ้ง ที่ทำจากไม้ นำมาอง แล่นำไปปล่อยในลำน้ำ - การเลี้ยงผีปู่ย่าจะมีการนำข้าว ถั่วรับอาหารมาทำบุญให้ญาติผู้ใหญ่ที่ล่วงลับไปแล้ว
ก.ค.	- เข้าพรรษา - ทานขันข้าว	เดือนสิบเหนือ ขึ้น 15 ค่ำ	ทานขันข้าวเชื่อกันว่าญาติหรือผู้ที่ล่วงลับไปแล้ว จะต้องมาขอส่วนบุญในวันนี้ จึงต้องมีการทำทานทำบุญอาหารให้กับผู้ที่ล่วงลับไปและเป็นการสร้างกุศลเสริมบุญบารมีให้กับตัวเอง	- เข้าพรรษาก็มีการแห่เทียนพรรษาไปวัด ทำบุญตักบาตร - ทานขันข้าวจะมีการเตรียมอาหารให้กับญาติที่ล่วงลับไปแล้ว ซึ่งเป็นอาหารที่ผู้ล่วงลับชื่นชอบ ตอนบายก็พึ่งเทศน์ถือศีล 8 กลางคืนกินอนวัตร
ส.ค.	- วันปล่อยผี ทำบุญ บรรพบุรุษ	เดือนสิบเอ็ดเหนือ ขึ้น 15 ค่ำ	เชื่อกันว่าในวันนี้อยู่ที่ล่วงลับไปแล้วจะมาเยี่ยมที่บ้าน จึงต้องมีการทำอาหารถวายให้กับญาติๆ เหล่านั้น	- ญาติพี่น้องที่อยู่บ้าน ในแต่ละบ้านจะต้องทำลำรับกับข้าว เตรียมทำบุญให้กับญาติที่ล่วงลับไปแล้วที่จะมาขอส่วนบุญที่บ้านของตัวเอง
ก.ย.	- ออกพรรษา	เดือน 11เหนือ		- มีการถวายผ้าอาบน้าฝน ทำบุญตักบาตรเทโว
ต.ค.	- งานประจำปีกล้วยฉลาก	เดือน 11เหนือ	เป็นการหาเงินเพื่อที่จะนำมาบูรณะปฏิสังขรณ์วัด หรือการสร้างสิ่งต่างๆ ในวัด	- มีการถวายภัตตาหารแก่พระภิกษุสามเณร

ตารางที่ 38 (ต่อ)

เดือน	ประเพณี	ตรงกับวัน	ประวัติความเป็นมา	ลักษณะกิจกรรม
พ.ย.	- ประเพณีแข่ง	เดือน 2 เหนือ		ตอนเช้าทำบุญตักบาตร กลางวันปล่อยโคมลอย ตอนบ่ายฟังเทศน์ ฟังธรรม กลางคืนปล่อยประทีปโคมไฟ ประกวดนางนพมาศ ประกวดคนใจเพชร ลอยกระทง
ธ.ค.	ไม่มีกิจกรรมอะไร			

ลิขสิทธิ์ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright © by Chiang Mai University
 All rights reserved

4. ศักยภาพ ความพร้อมและความเป็นไปได้ของหมู่บ้านในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ประชากรในหมู่บ้านมีการรวมกลุ่มกันได้เป็นอย่างดี ทำให้มีกลุ่มต่างๆ ในชุมชนค่อนข้างมาก จนทำให้กลุ่มมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป เช่น กลุ่มแปรรูปกระเทียมโทน รวมไปถึงกิจกรรมด้านการเกษตรที่มีความหลากหลาย เนื่องจากประชากรโดยส่วนใหญ่ในหมู่บ้านมีอาชีพการเกษตรเป็นพื้นฐานและประกอบกับมีเกษตรกรตัวอย่างที่สามารถเป็นที่ปรึกษาและเป็นแบบอย่างให้กับคนในชุมชนได้เป็นอย่างดี ซึ่งโดยศักยภาพและความพร้อมของหมู่บ้านแล้ว สามารถที่จะพัฒนาไปสู่แนวทางของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในอนาคตได้เป็นอย่างดี ด้วยเหตุผลหลายๆ ประการ เช่น เป็นจุดศึกษาฐานของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในด้านงานขยายผลของศูนย์ฯ เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้และฐานของคนในชุมชนและหน่วยงาน องค์กรต่างๆ รวมถึงผู้ที่สนใจโดยทั่วไป ซึ่งโดยภาพรวมแล้ว ความพร้อมและความเป็นไปได้ในเรื่องของกิจกรรมค่อนข้างมีความพร้อมในระดับสูง แต่ในส่วนที่จะต้องมีการพัฒนาควบคู่กันไปก็จะเป็นในด้านของสาธารณูปโภคและสาธารณูปการต่างๆ เพื่อรองรับต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างเป็นระบบมากขึ้น รวมไปถึง ความสามัคคีและการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในการรองรับกับการท่องเที่ยว ว่ามีความสามารถที่จะรองรับได้มากน้อยเพียงใด ตลอดจนการคำนึงถึงผลกระทบต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ และวัฒนธรรม ประเพณี ของคนในหมู่บ้านต้องไม่มีการเปลี่ยนแปลง เมื่อมีการท่องเที่ยวเกิดขึ้น เพราะนักท่องเที่ยวสามารถที่จะเข้าไปเรียนรู้ วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ วัฒนธรรม ประเพณีของคนในชุมชนได้ เนื่องจากหมู่บ้านมีปฏิทินกิจกรรมวัฒนธรรม ประเพณีของชุมชนในแต่ละเดือน ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถเข้ามาท่องเที่ยวและร่วมกิจกรรมได้ตามวันเวลาที่กำหนดไว้ในปฏิทินดังกล่าว

จากกิจกรรมทั้งในด้านการเกษตรและนอการเกษตรของหมู่บ้านที่มีค่อนข้างหลากหลาย ซึ่งสามารถทำให้คนในชุมชนมีรายได้จากกิจกรรมดังกล่าวได้เป็นอย่างดี โดยต้องมีการจัดรูปแบบและระบบการท่องเที่ยวที่เหมาะสม เพื่อสามารถที่จะรองรับกับการท่องเที่ยว

ในส่วนของการเข้าถึงหมู่บ้าน เนื่องจากเป็นหมู่บ้านที่เชื่อมต่อมาจากหมู่ที่ 1 บ้านตลาดจี้เหล็ก ซึ่งยังต้องมีการปรับปรุงด้านการคมนาคมให้สะดวกยิ่งขึ้น ควรมีการขยายถนน เพื่อที่รถโดยสารขนาดใหญ่สามารถที่จะเข้ามายังหมู่บ้านได้สะดวกขึ้น ในส่วนของรถโดยสารประจำทางมีผ่านเข้า-ออก หมู่บ้านตลอด สะดวกในการเดินทาง

สิ่งอำนวยความสะดวก ยังมีไม่เพียงพอต่อการรองรับของนักท่องเที่ยวและผู้เข้ามาศึกษาดูงาน เช่น ร้านอาหาร ร้านค้า ร้านอาหาร โทรศัพท์สาธารณะ ตลาดที่พัก ยังต้องมีการเพิ่มจำนวนมากขึ้น

สิ่งดึงดูดใจ ของนักท่องเที่ยวหรือผู้ที่เข้ามาศึกษาดูงานในกิจกรรมที่หลากหลายด้านการเกษตร ได้แก่ การปลูกกระเทียม การทำประมงน้ำไหล การเลี้ยงกบ การทำนา ในส่วนของกิจกรรม

นอกรการเกษตร ได้แก่ กลุ่มแปรรูปกระเทียมโทน กลุ่มแปรรูปสมุนไพร รวมถึงงานประเพณี วัฒนธรรมของหมู่บ้านที่มีให้ได้เที่ยวชมได้ตลอดทั้งปี

5. แนวทางในการพัฒนาเป็นหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงเกษตร

แนวทางที่ 1 การพัฒนาชุมชน โดยต้องการปรับปรุงด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการต่างๆ ในชุมชนให้เพียงพอต่อการรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เช่น อาคารศูนย์เรียนรู้ของชุมชนที่พัก ศาลาที่พัก ร้านค้า ร้านอาหาร ที่จอดรถ และโทรศัพท์สาธารณะ เป็นต้น

แนวทางที่ 2 การพัฒนาด้านตลาดเพื่อจำหน่ายผลผลิตการเกษตร โดยต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงพาณิชย์ เข้ามาจัดตั้งตลาดกลางในชุมชน เพื่อจำหน่ายผลผลิตการเกษตรและนอกรการเกษตรในชุมชน เพื่อเป็นศูนย์รวมสินค้าของชุมชน และทำให้ลดปัญหาพ่อค้าคนกลางได้ในอีกแนวทางหนึ่ง

6. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของหมู่บ้าน

จากประเด็นในการสนทนาของกลุ่มแกนนำ สามารถสรุปข้อเสนอแนะในแนวทางต่างๆ ได้ ดังนี้

6.1 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ได้เข้ามาดูพื้นที่แล้ว เพื่อพิจารณาว่าสามารถจะจัดทำเป็นการท่องเที่ยวแบบ Home Stay ได้หรือไม่ ซึ่งทางชุมชนไม่สามารถจัดทำได้ แต่ก็ได้เสนอแนะแนวทางให้มีการจัดสร้างอาคารที่พักนักท่องเที่ยวแยกไปต่างหาก เนื่องจากคนในชุมชนเห็นว่านักท่องเที่ยวอาจเข้ามาทำให้วิถีชีวิตและวัฒนธรรมอันดีงามของชุมชนเกิดการเปลี่ยนแปลง ซึ่งถ้าหากแยกที่พักของนักท่องเที่ยวออกไปต่างหากกลุ่มแกนนำได้ให้ความเห็นว่า เป็นการสร้างรายได้ให้คนในชุมชนเพิ่มจากการจำหน่ายสินค้า และการบริการให้แก่นักท่องเที่ยว

6.2 การท่องเที่ยวสามารถจัดในรูปแบบของการท่องเที่ยวเกษตรเชิงวิชาการ เนื่องจากมีการสาธิตให้เห็นจริงในทุกขั้นตอนของการทำการเกษตร

6.3 ในด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของชุมชน ควรมีการระบุช่วงเวลาที่ชัดเจนและแน่นอนของผู้ที่จะเข้ามาท่องเที่ยว เนื่องจากคนในชุมชนต้องมีเวลาในการทำการเกษตรของตนเอง

จากการวิเคราะห์ประเด็นการสนทนากลุ่มแกนนำของหมู่บ้านในประเด็นศักยภาพ การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพื่อให้ทราบถึงความเป็นไปได้ในการพัฒนาไปเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงการเกษตรนั้น ว่ามีปัจจัยอะไรที่สนับสนุนส่งเสริมหรือมีปัจจัยอะไรที่เป็นอุปสรรคโดยสาระสำคัญ สามารถสรุปได้ ดังนี้ คือ

จุดแข็ง (Strengths) ที่สำคัญมี ดังนี้

1. เป็นหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ฯ
2. เป็นจุดศึกษาดูงานของศูนย์ฯ และหน่วยงาน/ องค์กรต่างๆ เป็นประจำ
3. มีกิจกรรมด้านการส่งเสริมอาชีพการเกษตร และนอกรการเกษตรที่ได้รับการสนับสนุนจากศูนย์ฯ
4. เป็นหมู่บ้านที่ได้รับรางวัลหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (กลุ่มแปรรูปกระเทียมโทน)
5. มีความหลากหลายของกิจกรรมด้านการเกษตร
6. เป็นหมู่บ้านที่เด่นในบรรดาหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ฯ ทั้งหมด ในกิจกรรมด้านการเกษตร และนอกรการเกษตร

7. คนในชุมชนมีความสามัคคีกันเป็นอย่างดีในการรวมกลุ่มทำกิจกรรมต่างๆ ในชุมชน

8. มีที่ดินทำกินเป็นของตัวเอง และมีพื้นที่ในการทำการเกษตรอย่างเพียงพอ

จุดอ่อน (Weaknesses) ที่สำคัญมี ดังนี้

1. สภาพดินในการทำการเกษตรยังต้องมีการปรับปรุง
2. ขาดตลาดในการรองรับผลผลิตการเกษตร

โอกาส (Opportunity)

ทั้งกิจกรรมด้านการเกษตร และนอกรการเกษตร สามารถที่จะพัฒนาไปสู่การท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้ แต่ยังคงต้องมีการปรับปรุงในด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการต่างๆ ให้มีเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้เพียงพอต่อการรองรับกับการท่องเที่ยว รวมถึงการปรับปรุงและพัฒนาในด้านการจัดระเบียบของชุมชน เพื่อนำไปสู่การวางแผนการจัดระบบการท่องเที่ยวของชุมชนต่อไป

อุปสรรค (Threats)

การสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ยังมีไม่เพียงพอต่อการรองรับกับการพัฒนาไปสู่การท่องเที่ยวได้ เช่น ห้องน้ำ ร้านค้า ร้านอาหาร ศาลาที่พัก ที่พัก ที่จอดรถ อาคารศูนย์เรียนรู้ของชุมชน

จากประเด็นในการสนทนากลุ่ม (Focus Group Interview) ทำให้ผู้ศึกษาสามารถนำเอาสาระสำคัญต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับศักยภาพการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของหมู่บ้านป่าไผ่ มาวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค (SWOT Analysis) โดยการทำตารางเมตริกซ์ (Matrix) เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาได้ ดังนี้

ตารางที่ 39 ตารางแสดงเมตริกซ์ หมู่ที่ 2 บ้านป่าไผ่

จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
<ol style="list-style-type: none"> 1. เป็นหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ฯ 2. เป็นจุดศึกษาดูงานของศูนย์ฯ และหน่วยงาน/องค์กรต่างๆ 3. ได้รับการสนับสนุนในกิจกรรมการพัฒนาอาชีพการเกษตร และนอกรการเกษตรจากศูนย์ฯ 4. เป็นหมู่บ้านที่ได้รับรางวัลหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ 5. มีความหลากหลายของกิจกรรมด้านการเกษตร 6. เป็นหมู่บ้านที่เด่นในบรรดาหมู่บ้านบริวารศูนย์ฯ ในด้านการเกษตร และนอกรการเกษตร 7. ชุมชนมีความสามัคคีเป็นอย่างดีในการรวมกลุ่มทำกิจกรรมต่างๆ ในชุมชน 8. ส่วนใหญ่มีที่ดินทำกินเป็นของตัวเอง 9. มีปฎิทินกิจกรรมประเพณีวัฒนธรรมของชุมชน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สภาพดินในการทำการเกษตรต้องมีการปรับปรุง 2. ขาดตลาดในการรองรับผลผลิตการเกษตร

ตารางที่ 39 ตารางแสดงเมตริกซ์ หมู่ที่ 2 บ้านป่าไผ่ (ต่อ)

โอกาส (O)	กลยุทธ์จุดแข็งและโอกาส(SXO)	กลยุทธ์จุดอ่อนและโอกาส(WXO)
<p>1. แนวทางการปรับปรุงด้าน สาธารณูปโภค สาธารณูปการของชุมชน</p> <p>2. แนวทางการจัดระเบียบของชุมชน</p> <p>3. แนวทางการจัดระบบการท่องเที่ยวของชุมชน</p>	<p>1. การประสานความร่วมมือกับ หน่วยงาน/ องค์กร ที่เกี่ยวข้อง เช่น จังหวัด การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) สำนักงานเกษตรอำเภอ เพื่อวางแผนการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของชุมชน</p> <p>2. การวางแผนการจัดระบบ และ ระเบียบของชุมชน ในการรองรับการท่องเที่ยว</p> <p>3. พัฒนาด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ให้เพียงพอต่อการ รองรับกับนักท่องเที่ยว เช่น ที่พัก ศาลาที่พัก ห้องน้ำ ที่จอดรถ ร้านค้า ร้านอาหาร โทรศัพท์สาธารณะ อาคารศูนย์เรียนรู้ของชุมชน เป็นต้น</p>	<p>1. ประสานความร่วมมือให้ หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ได้เข้ามาปรับปรุงสภาพดิน เพื่อการทำการเกษตร เช่น สำนักงาน เกษตรอำเภอ กรมพัฒนาที่ดิน</p> <p>2. การจัดตลาดรองรับผลผลิตการ เกษตรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงพาณิชย์</p>

ตารางที่ 39 ตารางแสดงเมตริกซ์ หมู่ที่ 2 บ้านป่าไผ่ (ต่อ)

อุปสรรค (T)	กลยุทธ์จุดแข็งและอุปสรรค(SXT)	กลยุทธ์จุดอ่อนและอุปสรรค(WXT)
<p>สาธารณูปโภค สาธารณูปการยังมีไม่เพียงพอต่อการรองรับกับการท่องเที่ยว เช่น ที่พัก ศาลาที่พัก อาคารศูนย์เรียนรู้ของชุมชน โทรศัพท์ สาธารณะ ร้านอาหาร เป็นต้น</p>	<p>1. การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการของชุมชน ให้เข้ามาช่วยเหลือ และจัดระบบของชุมชน เพื่อสามารถรองรับต่อการท่องเที่ยว เช่น สาธารณสุข องค์การโทรศัพท์ สำนักงานไฟฟ้า พัฒนาชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เป็นต้น</p> <p>2. การมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เป็นที่น่าสนใจของนักท่องเที่ยว เพื่อทำให้เกิดรายได้แก่คนในชุมชนได้อีกทางหนึ่ง</p>	<p>1. ปรับปรุงและพัฒนาการใช้พื้นที่ในการทำการเกษตรให้เหมาะสม</p> <p>2. ปรับปรุงและพัฒนาในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานให้แก่ นักท่องเที่ยว เช่น ป้ายบอกเส้นทางเข้า-ออกหมู่บ้าน ที่จอดรถ รวมถึงการต้อนรับ และการบริการความสะดวกในด้านต่างๆ</p>

1. บริบททั่วไปของหมู่บ้านห้วยบอน

ที่ตั้ง ขนาด และอาณาเขต

บ้านห้วยบอน หมู่ที่ 3 ตำบลแม่โป่ง อำเภอคอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ พิกัดที่ 47 QNA 190-800 ของแผนที่ภูมิประเทศ กรมแผนที่ทหาร มาตราส่วน 1:50,000 ชื่อแผนที่อำเภอสันทราย ราววง 4846 IV มีขอบเขตในการปกครอง ประมาณ 650 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ ติดป่าสงวน หมู่ที่ 3 ตำบลแม่โป่ง อำเภอคอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

ทิศใต้ ติดต่อกับ บ้านพระนอนแม่โป่ง หมู่ที่ 5 ตำบลแม่โป่ง อำเภอคอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ บ้านห้วยบ่อทอง หมู่ที่ 10 ตำบลแม่โป่ง อำเภอคอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ บ้านป่าไม้แดง หมู่ที่ 9 ตำบลแม่โป่ง อำเภอคอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

จำนวนประชากร

มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 582 คน แยกเป็นชาย 292 คน หญิง 290 คน รวมมีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 150 ครัวเรือน

การคมนาคม

การเดินทางเข้าสู่หมู่บ้านห้วยบอน เส้นทางหลักจากอำเภอเมืองเชียงใหม่ ไปตามทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 118 สาย เชียงใหม่-เชียงใหม่ เป็นถนนลาดยางกว้าง 4 เลน สภาพดี ถึงกิโลเมตรที่ 18 เลี้ยวขวาเข้าอำเภอคอยสะเก็ด ถนนสายคอยสะเก็ด-บ่อสร้าง ระยะทางประมาณ 500 เมตร เลี้ยวซ้ายไปตามถนนเร่งรัดพัฒนาชนบท บ้านป่าคา-ป่าไม้แดง เป็นระยะทางประมาณ 6 กิโลเมตร ถึงหมู่บ้าน รวมระยะทางจากอำเภอเมืองเชียงใหม่ ถึงบ้านห้วยบอน ประมาณ 2.05 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางโดย รถยนต์ประมาณ 20-25 นาที

ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบและเป็นบริเวณที่ตั้งบ้านเรือน ทางด้านทิศใต้ของหมู่บ้าน มีคลองส่งน้ำชลประทานจากเขื่อนแม่กวงอุดมธารามไหลผ่าน บริเวณหมู่บ้านสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ 250 เมตร

2. กิจกรรมด้านการส่งเสริมอาชีพการเกษตรในหมู่บ้านที่เด่นและสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้

กิจกรรมด้านการเกษตรที่เด่นของหมู่บ้าน คือ การเลี้ยงกบ และการเลี้ยงปลา ที่ได้รับการสนับสนุนและฝึกอบรม จากศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งในกิจกรรมดังกล่าวมีผู้เข้ามาศึกษาดูงานจากหน่วยงานและองค์กรต่างๆ และนอกจากนี้ยังมีกิจกรรมการเกษตรที่น่าสนใจอื่นๆ อีก คือ กลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อ การปลูกถั่วลิสงที่เป็นอาชีพดั้งเดิมของคนในชุมชน

3. กิจกรรมด้านการส่งเสริมอาชีพนอกการเกษตรในหมู่บ้านที่เด่นและสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้

ในด้านกิจกรรมนอกการเกษตรของหมู่บ้านมีกิจกรรมค่อนข้างน้อย ในด้านการจัดตั้งหรือการรวมกลุ่มทำกิจกรรมในชุมชน แต่กิจกรรมที่ทำอยู่ก็มีบ้าง ได้แก่ กลุ่มจักรยานของผู้สูงอายุ ทำจักรยานตะกร้า ไม้กวาด แต่ก็ยังถือได้ว่าเป็นกลุ่มที่ไม่เด่นเท่าใดนัก

4. ศักยภาพ ความพร้อมและความเป็นไปได้ของหมู่บ้านในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ความพร้อมของหมู่บ้านอยู่ในระดับปานกลาง ยังต้องได้รับการสนับสนุนส่งเสริมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในด้านต่างๆ เพื่อพัฒนาไปสู่แนวทางของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้ในอนาคต ซึ่งความเป็นไปได้ในการพัฒนาอาชีพด้านการเกษตรมีมากกว่าอาชีพนอกการเกษตร โดยทางหมู่บ้านกำลังดำเนินโครงการขอความสนับสนุนจากทางศูนย์ฯ ในโครงการปลูกผักปลอดสารพิษ ซึ่งถ้าโครงการนี้ ได้รับการสนับสนุนก็สามารถทำให้เกิดการรวมกลุ่มและเป็นกิจกรรมการเกษตรที่เด่นอีกกิจกรรมหนึ่ง

ในส่วนของการเข้าถึง ถนนเข้าสู่หมู่บ้านมีสภาพดี และมีรถประจำทางผ่านเข้า - ออกตลอดสะดวกในการเดินทาง

สิ่งอำนวยความสะดวก ยังคงต้องมีการปรับปรุงให้เพียงพอ เช่น ศาลาที่พัก ร้านค้า ร้านอาหาร โทรศัพท์สาธารณะ

สิ่งดึงดูดใจ โดยส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมด้านการเกษตรที่คนในชุมชนทำกันทั่วไป คือ การปลูกถั่วลิสง ที่สามารถเข้าไปศึกษาให้เห็นในทุกชั้นตอนตั้งแต่การปลูกจนถึงการเก็บเกี่ยวผลผลิต และ กิจกรรมที่ส่วนใหญ่มีผู้เข้ามาศึกษาดูงาน ได้แก่ การเลี้ยงกบ และการเลี้ยงปลา

5. แนวทางในการพัฒนาเป็นหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงเกษตร

การดำเนินโครงการปลูกผักปลอดสารพิษ ที่สามารถทำให้เกิดการรวมกลุ่มในชุมชนได้ และเป็นกิจกรรมการเกษตรที่เด่นของชุมชนได้อีกกิจกรรมหนึ่ง

จากการวิเคราะห์ประเด็นการสนทนากลุ่มแกนนำชุมชนของหมู่บ้านในประเด็นศักยภาพ การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพื่อให้ทราบถึงความเป็นไปได้ในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว เชิงเกษตรว่ามีอะไรเป็นปัจจัยเกื้อหนุนหรือเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว โดยสาระ สำคัญสามารถสรุปได้ ดังนี้

จุดแข็ง (Strengths) ที่สำคัญมี ดังนี้

1. เป็นหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ฯ
2. มีกิจกรรมด้านการส่งเสริมอาชีพการเกษตรและนอกรการเกษตร ที่ได้รับการสนับสนุน จากศูนย์ฯ

จุดอ่อน (Weaknesses) ที่สำคัญมี ดังนี้

1. ขาดการรวมกลุ่มทางการเกษตรในการจำหน่ายผลผลิต
2. ขาดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องในการทำการเกษตร
3. มีการทำเกษตรเกือบทุกอย่าง แต่ถูกพ่อค้าคนกลางกดราคาผลผลิต
4. ไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตัวเอง
5. คนในชุมชนโดยส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง

โอกาส (Opportunity)

โอกาสความพร้อมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากคนในชุมชนยังต้อง ประสบปัญหาในการทำการเกษตรอยู่เป็นส่วนใหญ่ จึงทำให้ความพร้อมที่จะพัฒนาไปเป็นการ ท่องเที่ยวเชิงเกษตรเป็นไปได้บ้าง รวมถึงกิจกรรมการรวมกลุ่มต่างๆ ในชุมชนยังไม่มีหลากหลาย

อุปสรรค (Threats) ที่สำคัญมี ดังนี้

1. สภาพดินในการทำเกษตร ไม่สมบูรณ์ ส่วนใหญ่เป็นดินทราย
2. ขาดอำนาจในการต่อรองเรื่องตลาด
3. ขาดแหล่งทุนในการประกอบอาชีพ
4. การรับการอบรมให้ความรู้ด้านการเกษตรของคนในชุมชนมีค่อนข้างน้อย

จากประเด็นการสนทนากลุ่ม (Focus Group Interview) ทำให้ผู้ศึกษาได้ทราบว่าปัญหา หลักของชุมชนเป็นปัญหาด้านการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งสามารถนำสาระสำคัญต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ ศักยภาพการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของหมู่บ้านห้วยบอน มาวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค (SWOT Analysis) โดยทำตารางเมตริกซ์ (Matrix) เพื่อเป็นแนวทางในการ พัฒนาได้ ดังนี้

ตารางที่ 40 ตารางแสดงเมตริกซ์ หมู่ที่ 3 บ้านห้วยบอน

	จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
	<ol style="list-style-type: none"> 1. เป็นหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ฯ 2. ได้รับการสนับสนุนในกิจกรรมพัฒนาการเกษตรและนอกรการเกษตรจากศูนย์ฯ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ขาดการรวมกลุ่มในการจำหน่ายผลผลิตการเกษตร 2. ขาดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องในการทำการเกษตร 3. ไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตัวเอง 4. คนในชุมชนส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง
โอกาส (O) <ol style="list-style-type: none"> 1. แนวทางการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรที่ประสบปัญหาการเกษตรในด้านต่างๆ 2. การรวมกลุ่มของคนในชุมชนด้านการพัฒนาอาชีพการเกษตรและนอกรการเกษตร 	กลยุทธ์จุดแข็งและโอกาส(SXO) <ol style="list-style-type: none"> 1. ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น จังหวัด สำนักงานเกษตรอำเภอ ศูนย์ฯ ในการให้ความช่วยเหลือแก้ไขปัญหาด้านการเกษตร 2. การจัดตั้งการรวมกลุ่มของคนในชุมชนด้านการเกษตรและนอกรการเกษตร 3. การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในการพัฒนาศักยภาพของชุมชนในการรองรับการท่องเที่ยวในอนาคต 	กลยุทธ์จุดอ่อนและโอกาส(WXO) <ol style="list-style-type: none"> 1. การส่งเสริมและสนับสนุนความรู้ด้านการเกษตรจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอ พัฒนาชุมชน ศูนย์เผยแพร่และถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล เป็นต้น 2. ส่งเสริมการรวมกลุ่มของคนในชุมชนเพื่อทำกิจกรรมร่วมกัน 3. การจัดสรรที่ดินทำกินให้แก่ราษฎรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมพัฒนาที่ดิน

ตารางที่ 40 ตารางแสดงเมตริกซ์ หมู่ที่ 3 บ้านห้วยบอน (ต่อ)

อุปสรรค (T)	กลยุทธ์จุดแข็งและอุปสรรค(SXT)	กลยุทธ์จุดอ่อนและอุปสรรค(WXT)
1. สภาพดินในการทำการเกษตรไม่สมบูรณ์ 2. ขาดอำนาจในการต่อรองเรื่องตลาดผลผลิตการเกษตร 3. ขาดแหล่งเงินทุนในการประกอบอาชีพ 4. การเข้ารับการอบรมด้านการพัฒนาอาชีพการเกษตรมีน้อย	1. ปรับปรุงสภาพดินให้เหมาะสมในการทำการเกษตร 2. การจัดตั้งตลาดกลางในการจำหน่ายผลผลิตการเกษตรของชุมชน 3. ฝึกอบรมให้ความรู้ด้านการเกษตรที่ถูกต้องเหมาะสมแก่เกษตรกรจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอ ศูนย์เผยแพร่และถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล เป็นต้น	1. ส่งเสริมให้คนในชุมชนมีการทำการเกษตรมากขึ้น เพื่อลดอาชีพรับจ้างให้น้อยลง 2. การประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานราชการในการแนะนำและจัดหาแหล่งเงินทุนในการประกอบอาชีพให้แก่คนในชุมชน

1. บริบททั่วไปของหมู่บ้านแม่โป่ง

ประวัติความเป็นมา

บ้านแม่โป่ง ก่อตั้งมานานเป็นเวลาประมาณหนึ่งร้อยกว่าปี โดยมีผู้ปกครองหมู่บ้านมาแล้ว
ดังนี้

1. นายปราชิด	รงชีว	เป็นนายแสน (หรือกำนัน)
2. นายสม	ทองอาญา	เป็นกำนัน
3. นายด้บ	ไทย์ขันโต	เป็นกำนัน
4. นายลื้อ	ทะนิวทอง	เป็นผู้ใหญ่บ้าน
5. นายกุก	รงชีว	เป็นผู้ใหญ่บ้าน
6. นายอ้าย	สุพรรณมณี	เป็นกำนัน
7. นายจำปา	เทศมภู	เป็นกำนัน
8. นายพีระ	งามเหลือ	เป็นกำนัน
9. นายแก้ว	รงชีว	เป็นกำนัน
10. นายโกศล	ธรรมพุทธ	เป็นกำนัน
11. นายวันชัย	ทะนันตา	กำนันคนปัจจุบัน

ขนาด ที่ตั้ง และอาณาเขต

บ้านแม่โป่ง หมู่ที่ 4 ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ มีอาณาเขตติดต่อ
ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อบ้านป่าไผ่ หมู่ที่ 2 ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัด
เชียงใหม่

ทิศใต้ ติดต่อบ้านต้นผึ้ง หมู่ที่ 7 ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัด
เชียงใหม่

ทิศตะวันออก ติดต่อบ้านห้วยอ่าง หมู่ที่ 6 ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัด
เชียงใหม่

ทิศตะวันตก ติดต่อบ้านพระนอนแม่โป่ง หมู่ที่ 5 ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด
จังหวัดเชียงใหม่

จำนวนประชากร

มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 920 คน แยกเป็นชาย 432 คน หญิง 488 คน รวมมีจำนวนครัว
เรือนทั้งสิ้น 261 ครัวเรือน

การคมนาคม

การเดินทางเข้าสู่หมู่บ้านแม่โป่ง เส้นทางหลักเดินทางจากอำเภอเมืองเชียงใหม่ไปตามทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 118 สายเชียงใหม่-ดอยสะเก็ด-เชียงใหม่ เป็นถนนลาดยางกว้าง 4 เลน สภาพดีมาก ถึงกิโลเมตรที่ 18 เลี้ยวขวา เข้าอำเภอดอยสะเก็ดไปตามถนนสายบ่อสร้าง-ดอยสะเก็ด ประมาณ 500 เมตร เลี้ยวซ้ายไปตามถนนเร่งรัดพัฒนาชนบท ป่าคา-ป่าไม้แดง ระยะทางประมาณ 6 กิโลเมตร ถนนในหมู่บ้านส่วนใหญ่เป็นถนนลาดยาง สภาพใช้ได้ดี โดยรวมระยะทางแล้ว จากตัวเมืองเชียงใหม่ ถึงหมู่บ้านแม่โป่ง ประมาณ 24 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางโดยรถยนต์ ประมาณ 30-35 นาที

ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบและเป็นบริเวณที่ตั้งบ้านเรือน ทางด้านทิศใต้ของหมู่บ้าน มีคลองส่งน้ำชลประทานจากเขื่อนแม่กวงอุดมธารามไหลผ่าน บริเวณหมู่บ้านสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ 250 เมตร

2. กิจกรรมด้านการส่งเสริมอาชีพการเกษตรในหมู่บ้านที่เด่น และสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้

กิจกรรมด้านการเกษตรที่เด่นของหมู่บ้าน ถือได้ว่าไม่มีกิจกรรมการเกษตรใดที่เด่น ซึ่งโดยส่วนใหญ่เป็นการเกษตรที่ทำกันโดยทั่วไป เช่น การปลูกกระเทียม การปลูกหอมแดง การเลี้ยงโคเนื้อ การเลี้ยงกบ เนื่องจากคนส่วนใหญ่ในชุมชนมีอาชีพรับจ้างเป็นส่วนใหญ่ ประกอบกับไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตัวเอง ที่มีโดยส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เช่า จึงทำให้ความหลากหลายของกิจกรรมด้านการเกษตรมีค่อนข้างน้อย

3. กิจกรรมด้านการส่งเสริมอาชีพนอกการเกษตรในหมู่บ้านที่เด่น และสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้

กิจกรรมนอกการเกษตรของหมู่บ้านมีค่อนข้างน้อย เนื่องจากยังมีการรวมกลุ่มทำกิจกรรมหรือการทำกิจกรรมต่างๆ ในชุมชน ยังมีไม่มาก โดยทั่วไปเป็นเพียงการทำเพื่อยังชีพ เช่น การเย็บผ้า การปักผ้า แต่กิจกรรมที่ทำอยู่ก็มีบ้าง ได้แก่ กลุ่มจักรยานของผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นกลุ่มที่ไม่เด่นเท่าใดนัก

4. ศักยภาพ ความพร้อม และความเป็นไปได้ของหมู่บ้านในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิง

เกษตร

ความพร้อมของหมู่บ้านมีค่อนข้างน้อย เนื่องจากคนในชุมชนโดยส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง ไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตัวเอง จึงทำให้ความหลากหลายของกิจกรรมการเกษตรมีค่อนข้างน้อย และ กิจกรรมนอกการเกษตรก็เป็นการทำเพื่อยังชีพเป็นส่วนใหญ่ (เย็บผ้า ปักผ้า) ซึ่งหมู่บ้านยังคงต้องได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาอาชีพด้านการเกษตร และการรวมกลุ่มของคนในหมู่บ้าน เพื่อพัฒนาไปสู่การท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้ในอนาคตต่อไป

ในส่วนการเข้าถึง สภาพของถนนเข้าสู่หมู่บ้านมีสภาพดี มีรถโดยสารประจำทางผ่านเข้า-ออก

สิ่งอำนวยความสะดวก มีเพียงพอต่อความต้องการของคนในชุมชน และสามารถรองรับต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ในระดับหนึ่ง เช่น ร้านค้า ร้านอาหาร โทรศัพท์สาธารณะ เนื่องจากเป็นหมู่บ้านศูนย์กลางของตำบลแม่โป่ง

สิ่งดึงดูดใจ ยังต้องได้รับการปรับปรุงและพัฒนาด้านความหลากหลายของกิจกรรมด้านการเกษตร และการรวมกลุ่มการทำกิจกรรมนอกการเกษตรของคนในชุมชน

5. แนวทางในการพัฒนาเป็นหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงเกษตร

แนวทางที่ 1 การจัดตั้งโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปกระเทียม เนื่องจากคนในชุมชนที่ปลูกกระเทียมยังไม่มีตลาดรองรับผลผลิตได้อย่างเพียงพอ ต้องขนส่งไปจำหน่ายที่จังหวัดลำพูน

แนวทางที่ 2 การจัดตั้งกลุ่มแปรรูปและถนอมอาหารของกลุ่มสตรีแม่บ้าน ที่กำลังอยู่ในระหว่างการดำเนินโครงการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)

แนวทางที่ 3 การจัดตั้งกลุ่มปักผ้า เพื่อพัฒนาเป็นอาชีพหลักของคนในชุมชน

จากการวิเคราะห์ประเด็นการสนทนากลุ่มแกนนำของหมู่บ้านในประเด็นศักยภาพการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพื่อทราบถึงความเป็นไปได้ในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ว่ามีอะไรเป็นปัจจัยเกื้อหนุนหรือปัจจัยใดที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยสาระสำคัญ สามารถสรุปได้ ดังนี้

จุดแข็ง (Strengths) ที่สำคัญมี ดังนี้

1. เป็นหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ฯ
2. มีกิจกรรมด้านการส่งเสริมอาชีพการเกษตร และนอกการเกษตร ที่ได้รับการสนับสนุน

จากศูนย์ฯ

3. เป็นหมู่บ้านศูนย์กลางของตำบลแม่โป่ง

จุดอ่อน (Weaknesses) ที่สำคัญมี ดังนี้

1. ขาดที่ดินทำกินเป็นของตัวเอง
2. การว่างงานของคนในชุมชน
3. การพัฒนาอาชีพการเกษตรมีน้อย
4. คนในชุมชนมีอาชีพรับจ้างเป็นส่วนใหญ่

โอกาส (Opportunity)

โอกาสที่จะพัฒนาหมู่บ้านไปสู่แนวทางการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากคนในชุมชนยังต้องประสบปัญหาในการทำการเกษตรอยู่ และคนส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง จึงทำให้ความหลากหลายของกิจกรรมทั้งสองด้านมีค่อนข้างน้อย ยังต้องมีการพัฒนาอาชีพด้านการเกษตร และการรวมกลุ่มของคนในชุมชนเป็นเบื้องต้นก่อน

อุปสรรค (Threats) ที่สำคัญมี ดังนี้

1. ตลาดในการรองรับผลผลิตการเกษตร
2. แหล่งเงินทุนในการประกอบอาชีพ
3. การรวมกลุ่มของคนในชุมชน

จากประเด็นการสนทนากลุ่ม (Focus Group Interview) ทำให้ผู้ศึกษาสามารถนำเสนอสาระสำคัญต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับศักยภาพการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของหมู่บ้านแม่โป่ง มาวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค (SWOT Analysis) โดยทำตารางเมตริกซ์ (Matrix) เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาได้ ดังนี้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved

ตารางที่ 41 ตารางแสดงเมตริกซ์ หมู่ที่ 4 บ้านแม่โป่ง

	จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
	1. เป็นหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ฯ 2. ได้รับการสนับสนุน ในกิจกรรมพัฒนาอาชีพการเกษตร และนอกรการเกษตรจากศูนย์ฯ 3. เป็นหมู่บ้านศูนย์กลางของตำบลแม่โป่ง	1. การพัฒนาอาชีพการเกษตรมีน้อย 2. ชาวที่ดินทำกินเป็นของตัวเอง 3. การว่างงานของคนในชุมชน 4. คนในชุมชนมีอาชีพรับจ้างเป็นส่วนใหญ่
โอกาส (O)	กลยุทธ์จุดแข็งและโอกาส(SXO)	กลยุทธ์จุดอ่อนและโอกาส(WXO)
1. แนวทางการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรที่ประสบปัญหาการเกษตร 2. แนวทางการแก้ไขปัญหาการว่างงานของคนในชุมชน 3. การรวมกลุ่มของคนในชุมชนด้านการพัฒนาอาชีพการเกษตร และนอกรการเกษตร	1. ประสานงานกับหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง เช่น จังหวัด สำนักงานเกษตรอำเภอ ศูนย์เผยแพร่และถ่ายทอดเทคโนโลยี การเกษตรประจำตำบล ในการแก้ไขปัญหาด้านการเกษตร 2. จัดตั้งการรวมกลุ่มของคนในชุมชนด้านการเกษตร และนอกรการเกษตร เพื่อลดปัญหาการว่างงาน	1. การจัดสรรที่ดินทำกินให้แก่ราษฎรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมพัฒนาที่ดิน 2. ส่งเสริมการรวมกลุ่มพัฒนาอาชีพการเกษตร และนอกรการเกษตรของคนในชุมชน
อุปสรรค (T)	กลยุทธ์จุดแข็งและอุปสรรค(SXT)	กลยุทธ์จุดอ่อนและอุปสรรค(WXT)
1. การรวมกลุ่มของคนในชุมชน 2. แหล่งเงินทุนในการประกอบอาชีพ	1. จัดตั้งตลาดกลางในการจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร 2. จัดหาแหล่งเงินทุนในการประกอบอาชีพของคนในชุมชน	1. ส่งเสริมการพัฒนาอาชีพการเกษตรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอ ศูนย์เผยแพร่และถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล 2. จัดตั้งการรวมกลุ่มของเกษตรกรในการจำหน่ายผลผลิตการเกษตร

1. บริบททั่วไปของหมู่บ้านพระนอนแม่โป่ง

ประวัติความเป็นมา

บ้านพระนอนแม่โป่ง หมู่ที่ 5 เป็นหมู่บ้านที่มีลำห้วยหรือลำน้ำแม่โป่งไหลผ่านจากทิศตะวันออกเฉียงใต้ไปยังทิศตะวันตก มีความยาวประมาณ 1,800 เมตร ลำน้ำแม่โป่งนี้เป็นลำน้ำเดิมไหลมาจากยอดคอย 3 สาย สายที่ 1 มาจากคอยจอมแจ้ง ไหลผ่านห้วยก้าในอดีต ปัจจุบันได้พัฒนาเป็นอ่างห้วยก้า สายที่ 2 มาจากคอยหล่อหน้อย คอยหล่อหลวงและวังมนหลวงไหลผ่านห้วยป่าไม้เรียบเรือในอดีต ปัจจุบันได้พัฒนาเป็นอ่างเก็บน้ำห้วยฮ่องไคร้ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ สายที่ 3 มาจากโป่งน้ำร้อนไหลผ่านบ้านโป่งหอมในอดีต ปัจจุบันได้พัฒนามาเป็นแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดแห่งหนึ่ง คือ น้ำพุร้อน ราษฎรบ้านพระนอนแม่โป่ง หมู่ที่ 5 ส่วนใหญ่จะสร้างบ้านเรือนอยู่ริมน้ำทั้งสองลำห้วยตลอดทั้งหมู่บ้าน

ที่ตั้ง ขนาด และอาณาเขต

ทิศเหนือ ติดต่อบ้านป่าไม้แดง หมู่ที่ 9 ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

ทิศใต้ ติดต่อบ้านหนองสะ หมู่ที่ 1 ตำบลห้วยทราย อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ทิศตะวันออก ติดต่อบ้านแม่โป่ง หมู่ที่ 4 ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

ทิศตะวันตก ติดต่อบ้านแม่ฮ้อยเงิน หมู่ที่ 1 ตำบลแม่ฮ้อยเงิน อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

จำนวนประชากร

มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 743 คน แยกเป็นชาย 357 คน หญิง 368 คน รวมมีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 205 ครัวเรือน

การคมนาคม

หมู่บ้านมีทางติดต่อจากภายนอกโดยรถยนต์และรถจักรยานยนต์ มีทางเข้า-ออก ได้ 4 เส้นทาง คือ ทิศตะวันออกใช้ถนน รพช. ไปน้ำพุร้อน ถึงแม่ออน ระยะทาง 8 กิโลเมตร ทิศตะวันตก ใช้ถนน รพช. ผ่านแม่ฮ้อยเงิน สันทราย แม่จ้อง ถึงถนนใหญ่สายคอยสะเกิด-บ่อสร้าง ระยะทาง 8 กิโลเมตร ทิศเหนือใช้ถนนคันคลองชลประทานแม่กวัง ผ่านหมู่ที่ 9 บ้านป่าไม้แดง และบ้านป่าป้อ ถึงอำเภอ คอยสะเกิด ระยะทาง 9 กิโลเมตร ทิศใต้ใช้ถนน รพช. ผ่านบ้านหนองสะ ไปอำเภอ สันกำแพง ระยะทาง 10 กิโลเมตร

ลักษณะภูมิประเทศ

มีพื้นที่เป็นที่ราบและมีที่ลุ่มเป็นบางส่วน พื้นที่ไม่ติดกับป่า ที่สาธารณะประโยชน์ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เหลือจากลำน้ำหรือเนื้อที่งอก

2. กิจกรรมด้านการส่งเสริมอาชีพการเกษตรในหมู่บ้านที่เด่น และสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้

กิจกรรมด้านการเกษตรที่เด่นของหมู่บ้าน ซึ่งมีผู้สนใจเข้ามาศึกษาดูงาน คือ การเลี้ยงกบ การเลี้ยงปลา โดยได้รับการส่งเสริม สนับสนุนจากศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมการเกษตรอื่นๆ ที่ทำกันในหมู่บ้าน คือ การทำนา การปลูกกระเทียม การปลูกหอมแดง การปลูกถั่วลิสง การทำฟาร์มไก่ ถือได้ว่ามีความหลากหลายของกิจกรรมการเกษตรในระดับหนึ่ง

3. กิจกรรมด้านการส่งเสริมอาชีพนอกการเกษตรในหมู่บ้านที่เด่น และสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้

กิจกรรมนอกการเกษตรของหมู่บ้านที่เด่น คือ กลุ่มทอผ้า และกลุ่มผ้าบาติก ที่ได้รับรางวัลหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ เป็นการรวมกลุ่มของสตรีแม่บ้านในชุมชน เพื่อให้มีรายได้เสริมจากการทำการเกษตร ประกอบกับมีผู้สนใจเข้ามาศึกษาดูงานอยู่เป็นประจำ นอกจากนี้ยังมีกลุ่มจักรสานของผู้สูงอายุที่มีการทำในบางช่วงเวลา

4. ศักยภาพ ความพร้อม และความเป็นไปได้ของหมู่บ้านในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ความพร้อมของหมู่บ้านอยู่ในระดับปานกลาง แต่ถ้าจะพัฒนาไปเป็นการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในส่วนของกิจกรรมนอกการเกษตรมีความเป็นไปได้และมีความพร้อมมากกว่ากิจกรรมด้านการเกษตร เนื่องจากกิจกรรมการเกษตรยังไม่มีจุดเด่นพอที่จะดึงดูดความสนใจให้ผู้เข้ามาท่องเที่ยวได้ เป็นเพียงการทำการเกษตรโดยทั่วไป

ในส่วนการเข้าถึง สภาพของถนนยังต้องมีการปรับปรุง ถนนแคบทำให้รถโดยสารขนาดใหญ่ไม่สามารถเข้าถึงหมู่บ้านได้อย่างสะดวก มีรถโดยสารประจำทางผ่านเข้า-ออก ตลอด

สิ่งอำนวยความสะดวก มีเพียงพอต่อความต้องการของคนในชุมชน และสามารถรองรับต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ในระดับหนึ่ง เช่น ร้านอาหาร โทรศัพท์สาธารณะ

สิ่งดึงดูดใจ ผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายของกลุ่มทอผ้า และกลุ่มผ้าบาติก ที่จำหน่ายให้แก่นักท่องเที่ยวได้เลือกซื้อ รวมถึงยังเป็นแหล่งศึกษาดูงานของผู้ที่สนใจและเป็นแหล่งเรียนรู้เพื่อการประกอบอาชีพของคนในชุมชนด้วย

5. แนวทางในการพัฒนาเป็นหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงเกษตร

แนวทางที่ 1 การได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนด้านการเกษตรจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอ ศูนย์เผยแพร่และถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ในการให้ความช่วยเหลือด้านการผลิตไปจนถึงการจำหน่ายผลผลิต

แนวทางที่ 2 การพัฒนาคนในชุมชน โดยมีแนวทาง ดังนี้

1. ขยายการรวมกลุ่มสตรีแม่บ้าน
2. เพิ่มการรวมกลุ่มกิจกรรมต่างๆ ในชุมชน
3. การสร้างจิตสำนึกของคนในชุมชน ได้มีส่วนร่วมในการรวมกลุ่มทำกิจกรรมทั้งการเกษตร และนอการเกษตร

การรวมกลุ่มทั้งการเกษตร และนอการเกษตร

แนวทางที่ 3 การฝึกอบรมให้ความรู้แก่กลุ่มสตรีแม่บ้าน ด้านการแปรรูปผลผลิตการเกษตรจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น พัฒนาชุมชน เคนกิจชุมชน

แนวทางที่ 4 การพัฒนาเส้นทางเข้าสู่หมู่บ้าน

แนวทางที่ 5 การประชาสัมพันธ์หมู่บ้าน ให้เป็นที่รู้จักแก่นักท่องเที่ยว และผู้ที่สนใจให้เข้ามาศึกษาดูงาน

จากการวิเคราะห์ประเด็นการสนทนากลุ่มแกนนำของหมู่บ้านในประเด็นศักยภาพการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพื่อทราบถึงความเป็นไปได้ในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ว่ามีปัจจัยเกื้อหนุน หรือปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการท่องเที่ยว โดยสาระสำคัญ สามารถสรุปได้ ดังนี้

จุดแข็ง (Strengths) ที่สำคัญมี ดังนี้

1. เป็นหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ฯ
2. มีกิจกรรมด้านการส่งเสริมอาชีพการเกษตร และนอการเกษตร ที่ได้รับการสนับสนุนจากศูนย์ฯ

สนับสนุนจากศูนย์ฯ

3. เป็นหมู่บ้านที่ได้รับรางวัลหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

จุดอ่อน (Weaknesses) ที่สำคัญมี ดังนี้

1. ขนาดที่ดินทำกินเป็นของตัวเอง
2. ราคาผลผลิตการเกษตรตกต่ำ
3. สภาพดินในการทำการเกษตรไม่สมบูรณ์ ส่วนใหญ่เป็นดินทราย

โอกาส (Opportunity)

การพัฒนาไปสู่แนวทางการท่องเที่ยวเชิงเกษตร อยู่ในระดับปานกลางทั้งด้านการเกษตร และนอการเกษตร โดยในด้านของการเกษตรเป็นกิจกรรมที่ทำกันโดยทั่วไปในชุมชนไม่ถือเป็นกิจกรรมที่เด่นพอที่จะเป็นจุดสนใจ แต่ในส่วนของกิจกรรมนอการเกษตร ถ้าหากได้รับการพัฒนาด้านศักยภาพให้สามารถรองรับต่อการท่องเที่ยวได้ก็สามารถที่จะสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชนได้อีกทางหนึ่ง

อุปสรรค (Threats) ที่สำคัญมี ดังนี้

1. แหล่งเงินทุนในการประกอบอาชีพ
2. ตลาดรองรับผลผลิตการเกษตร
3. การขยายการรวมกลุ่มในชุมชน

จากประเด็นการสนทนากลุ่ม (Focus Group Interview) ทำให้ผู้ศึกษาสามารถนำสาระสำคัญต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับศักยภาพการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของหมู่บ้านพระนอนแม่โป่ง มาวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค (SWOT Analysis) โดยทำตารางเมตริกซ์ (Matrix) เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาได้ ดังนี้

ตารางที่ 42 ตารางแสดงเมตริกซ์ หมู่ที่ 5 บ้านพระนอนแม่โป่ง

	จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
	<ol style="list-style-type: none"> 1. เป็นหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ฯ 2. ได้รับการสนับสนุนในกิจกรรมพัฒนาอาชีพการเกษตร และนอกการเกษตรจากศูนย์ฯ 3. เป็นหมู่บ้านที่ได้รับรางวัลหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ขาดที่ดินทำกินเป็นของตัวเอง 2. ราคาผลผลิตการเกษตรตกต่ำ 3. สภาพดินในการทำเกษตรไม่สมบูรณ์
โอกาส (O) <ol style="list-style-type: none"> 1. แนวทางการพัฒนาอาชีพด้านการเกษตร 2. แนวทางพัฒนาการรวมกลุ่มของคนในชุมชน ทั้งกิจกรรมด้านการเกษตร และนอกการเกษตร 3. แนวทางการพัฒนาเส้นทางเข้าสู่หมู่บ้าน 	กลยุทธ์จุดแข็งและโอกาส(SXO) <ol style="list-style-type: none"> 1. การส่งเสริมการพัฒนาอาชีพการเกษตรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอ ศูนย์ฯ 2. การจัดตั้งการรวมกลุ่มของคนในชุมชนด้านการเกษตร และนอกการเกษตร 3. การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในการพัฒนาชุมชนให้น่าอยู่ และเป็นที่น่าสนใจประทับใจแก่ผู้เข้ามาเยี่ยมชม 	กลยุทธ์จุดอ่อนและโอกาส(WXO) <ol style="list-style-type: none"> 1. การจัดสรรที่ดินทำกินให้แก่ราษฎร ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมพัฒนาที่ดิน 2. การรวมกลุ่มจำหน่ายผลผลิตการเกษตรของคนในชุมชน 3. ส่งเสริมการปลูกพืชให้เหมาะสมกับสภาพดิน
อุปสรรค (T) <ol style="list-style-type: none"> 1. แหล่งเงินทุนในการประกอบอาชีพ 2. ตลาดรองรับผลผลิตการเกษตร 3. การขยายการรวมกลุ่มในชุมชน 	กลยุทธ์จุดแข็งและอุปสรรค(SXT) <ol style="list-style-type: none"> 1. จัดหาแหล่งเงินทุนเพื่อการประกอบอาชีพของคนในชุมชน 2. จัดตั้งตลาดกลาง ในการจำหน่ายผลผลิตการเกษตรของชุมชน 	กลยุทธ์จุดอ่อนและอุปสรรค(WXT) <ol style="list-style-type: none"> 1. ส่งเสริมการขยายกลุ่มในชุมชน เช่น กลุ่มทอผ้า กลุ่มผ้าบาติก 2. จัดตั้งร้านค้าชุมชน เพื่อจำหน่ายผลผลิตการเกษตร และผลิตภัณฑ์ต่างๆ ของชุมชน

1. บริบททั่วไปของหมู่บ้านห้วยอ่าง

ที่ตั้ง ขนาด และอาณาเขต

บ้านอ่างทองหรือห้วยอ่าง หรือห้วยอ่างทอง ตามคำเรียกของชาวบ้าน หมู่ที่ 6 ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ พิกัดที่ 47 QNA 190-800 ของแผนที่ภูมิประเทศ กรมแผนที่ทหาร มาตราส่วน 1:50,000 ชื่อแผนที่อำเภอสันทราย ราวาง 4846 IV มีขอบเขตในการปกครอง ประมาณ 2.4 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 1,500 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อบ้านป่าไผ่ หมู่ที่ 2 ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

ทิศใต้ ติดต่อบ้านต้นผึ้ง หมู่ที่ 7 ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

ทิศตะวันออก ติดต่อกิ่งอำเภอแม่ออน อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ทิศตะวันตก ติดต่อบ้านแม่โป่ง หมู่ที่ 4 ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

จำนวนประชากร

มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 615 คน แยกเป็นชาย 320 คน หญิง 295 คน รวมมีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 156 ครัวเรือน

การคมนาคม

การเดินทางเข้าสู่หมู่บ้านห้วยอ่าง เส้นทางหลักเดินทางจากอำเภอเมืองเชียงใหม่ ไปตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 118 สายเชียงใหม่-ดอยสะเก็ด-เชียงใหม่ เป็นถนนลาดยางกว้าง 4 เลน สภาพดีมาก ถึงกิโลเมตรที่ 18 เลี้ยวขวาเข้าอำเภอดอยสะเก็ด ตามถนนสายดอยสะเก็ด-บ่อสร้าง ระยะทางประมาณ 500 เมตร เลี้ยวซ้ายไปตามถนนเร่งรัดพัฒนาชนบท บ้านป่าคา-ป่าไม้แดง ผ่านหมู่บ้านห้วยบอน ห้วยบ่อทอง ป่าไผ่ ถึงบ้านห้วยอ่างระยะทางประมาณ 7 กิโลเมตร สภาพถนนลาดยางพอใช้ รวมระยะทางจากอำเภอเมืองเชียงใหม่ ถึงบ้านห้วยอ่าง มีระยะทางประมาณ 27.5 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางโดยรถยนต์ประมาณ 25-30 นาที

ลักษณะภูมิประเทศ

หมู่บ้านห้วยอ่างมีลักษณะพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบสลับลอนเนินเขา อยู่สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ 350 เมตร ด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือของหมู่บ้านเป็นพื้นที่ทำนาปลูกข้าวพันธุ์ กข.6 ส่วนใหญ่ปลูกเพื่อการบริโภค ทางด้านทิศเหนือมีลำน้ำแม่โป่งไหลผ่านระหว่างบริเวณบ้านป่าไผ่และบ้านห้วยอ่างทอง และมีลำห้วยอ่างไหลผ่านบริเวณกลางหมู่บ้าน ส่วนทาง

ด้านทิศตะวันออกของหมู่บ้านติดป่า ชื่อ ป่าขุนห้วยอ่าง มีการตั้งบ้านเรือนกระจายอยู่บริเวณพื้นราบ เป็นส่วนใหญ่ ที่เหลือตั้งอยู่บริเวณเชิงเขา

2. กิจกรรมด้านการส่งเสริมอาชีพการเกษตรในหมู่บ้านที่เด่นและสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้

กิจกรรมด้านการเกษตรที่เด่นของหมู่บ้านคือ กลุ่มผู้เลี้ยงโคที่มีผู้สนใจเข้ามาศึกษาดูงาน ซึ่งได้รับการสนับสนุนพันธุ์โคเนื่องจากศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมอื่นๆ อีก เช่น การปลูกหอมแดง โครงการเกษตรผสมผสานที่ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจากศูนย์ฯ

3. กิจกรรมด้านการส่งเสริมอาชีพนอกการเกษตรในหมู่บ้านที่เด่นและสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

กิจกรรมนอกการเกษตรของหมู่บ้านที่เด่น คือ การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากไม้มะม่วง (พวงกุญแจ กรอบรูป ตุ๊กตาประดับ) ซึ่งเป็นกิจกรรมที่สร้างรายได้ให้คนในชุมชนได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ก็ยังมี กิจกรรมของกลุ่มสตรีแม่บ้านในด้านของการเย็บผ้า การแปรรูปและถนอมอาหาร การปักผ้า การประดิษฐ์ดอกไม้แห้งจากกระดาษ

4. ศักยภาพ ความพร้อมและความเป็นไปได้ของหมู่บ้านในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ความพร้อมของหมู่บ้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยกิจกรรมในด้านการเกษตร กำลังอยู่ในช่วงการดำเนินการพัฒนา ในส่วนของกลุ่มผู้เลี้ยงโคที่มีการดำเนินการ ในด้านต่างๆ เพื่อจัดทำเป็นศูนย์เรียนรู้ของชุมชน และผู้ที่สนใจ ซึ่งได้มีการดำเนินการในด้านต่าง ๆ ไปบางส่วนแล้ว เช่น การปรับปรุงสายพันธุ์ การผสมเทียม การปรับปรุงโรงเรือนเลี้ยงโค และในส่วนของกิจกรรมนอกการเกษตรที่สามารถพัฒนาไปสู่การท่องเที่ยวได้ คือ การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากไม้มะม่วง ที่ถือได้ว่าเป็นจุดศึกษาดูงานของศูนย์ฯ และหน่วยงานต่างๆ อยู่เป็นประจำแต่ก็ยังคงต้องมีการพัฒนาด้านสถานที่ในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ซึ่งกำลังอยู่ในระหว่างการพัฒนาศูนย์แปรรูปของชุมชน ให้เป็นศูนย์รวมของผลผลิตและ ผลิตภัณฑ์ต่างๆ ของชุมชน

ในส่วนของ การเข้าถึง สภาพของถนนเข้าสู่หมู่บ้านยังต้องมีการปรับปรุง ส่วนการเดินทาง มีความสะดวกเป็นอย่างยิ่งมีรถโดยสารประจำทางผ่าน และประกอบกับเป็นเส้นทางที่ผ่านไปยังแหล่งท่องเที่ยว (น้ำพุร้อนสันกำแพง)

สิ่งอำนวยความสะดวก มีพอเพียงต่อความต้องการของคนในชุมชนและสามารถรองรับต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ในระดับหนึ่ง เช่น ร้านอาหาร โทรศัพท์สาธารณะ

สิ่งดึงดูดใจ ในกิจกรรมด้านการเกษตรมีกลุ่มผู้เลี้ยงโคที่เป็นจุดศึกษาเรียนรู้ของชุมชนและผู้ที่สนใจได้เป็นอย่างดี และในส่วนของกิจกรรมนอกจากเกษตรมีการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากไม้มะม่วงที่นักท่องเที่ยวสามารถเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ได้

5. แนวทางในการพัฒนาเป็นหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงเกษตร

แนวทางที่ 1 การพัฒนากลุ่มผู้เลี้ยงโค ซึ่งอยู่ในระหว่างการค้าเนินการ

แนวทางที่ 2 การพัฒนาการรวมกลุ่มของผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์จากไม้มะม่วงเพื่อสามารถต่อรองราคาได้

แนวทางที่ 3 การปรับปรุงศูนย์แปรรูป เพื่อเป็นศูนย์รวมในการจำหน่ายผลผลิตและผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ของชุมชน

แนวทางที่ 4 การจัดตั้งโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปผลิตภัณฑ์จากไม้มะม่วง เพื่อสร้างรายได้ให้แก่คนในชุมชนและลดอาชีพรับจ้าง

จากการวิเคราะห์ประเด็นการสนทนากลุ่มแกนนำ ของหมู่บ้าน ในประเด็นศักยภาพการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพื่อทราบถึงความเป็นไปได้ในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรว่ามีปัจจัยอะไรบ้างที่เกี่ยวข้อง โดยสาระสำคัญสามารถสรุปได้ดังนี้

จุดแข็ง (Strengths) ที่สำคัญมีดังนี้

1. เป็นหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ฯ
2. มีกิจกรรมด้านการส่งเสริมอาชีพการเกษตรและนอกรเกษตรที่ได้รับการสนับสนุน

จากศูนย์ฯ

3. การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากไม้มะม่วงที่เป็นอาชีพดั้งเดิมของคนในชุมชน

จุดอ่อน (Weaknesses) ที่สำคัญมีดังนี้

1. สภาพดินในการทำการเกษตรไม่สมบูรณ์ ส่วนใหญ่เป็นดินทราย
2. ที่ดินทำกิน ไม่เพียงพอ
3. คนในชุมชนมีอาชีพรับจ้างเป็นส่วนใหญ่
4. รายได้ของคนในชุมชนไม่สม่ำเสมอมีงานทำเป็นช่วง ๆ

โอกาส (Opportunity) ที่สำคัญมีดังนี้

การพัฒนาไปสู่แนวทางการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอยู่ในระดับปานกลางยังต้องมีการพัฒนาด้านการรวมกลุ่มของคนในชุมชนรวมถึงสถานที่ในการจำหน่ายผลผลิตและผลิตภัณฑ์เพื่อเป็นศูนย์รวมของผลิตภัณฑ์ต่างๆ ในชุมชน

อุปสรรค (Threats) ที่สำคัญมีดังนี้

1. การรวมกลุ่มของคนในชุมชนค่อนข้างเป็นไปได้น้อย
2. แหล่งเงินทุน

จากประเด็นการสนทนากลุ่ม (Focus Group Interview) ทำให้ผู้ศึกษาสามารถนำสาระสำคัญต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับศักยภาพการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของหมู่บ้านห้วยอ่างมาวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค (SWOT Analysis) โดยทำตารางเมตริกซ์ (Matrix) เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาได้ดังนี้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 43 ตารางแสดงเมตริกซ์ หมู่ที่ 6 บ้านห้วยอ่าง

	จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
	<ol style="list-style-type: none"> 1. เป็นหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ฯ 2. ได้รับการสนับสนุนในกิจกรรมพัฒนาการเกษตรและนอกรการเกษตรจากศูนย์ฯ 3. การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากไม้มะม่วงที่เป็นอาชีพดั้งเดิมของคนในชุมชน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ที่ดินทำกินไม่เพียงพอ 2. สภาพดินในการทำการเกษตรไม่สมบูรณ์ 3. คนในชุมชนมีอาชีพรับจ้างเป็นส่วนใหญ่ 4. รายได้ของคนในชุมชนไม่สม่ำเสมอมีงานทำเป็นช่วงๆ
โอกาส (O) <ol style="list-style-type: none"> 1. แนวทางการพัฒนาการรวมกลุ่มของคนในชุมชน 2. แนวทางการปรับปรุงศูนย์แปรรูปของชุมชน 	กลยุทธ์จุดแข็งและโอกาส(SXO) <ol style="list-style-type: none"> 1. จัดตั้งกลุ่มพัฒนาอาชีพด้านการเกษตรและนอกรการเกษตร 2. การปรับปรุงศูนย์แปรรูปของชุมชนเพื่อเป็นสถานที่จำหน่ายผลผลิตการเกษตรและผลิตภัณฑ์ต่างๆ ในชุมชน 3. การประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆ ของชุมชนให้เป็นที่รู้จักแก่ผู้สนใจหรือนักท่องเที่ยว 	กลยุทธ์จุดอ่อนและโอกาส(WXO) <ol style="list-style-type: none"> 1. การจัดสรรที่ดินทำกินให้แก่ราษฎรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมพัฒนาที่ดิน 2. การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพด้านการเกษตรและนอกรการเกษตรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเกษตร ศูนย์เผยแพร่และถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล
อุปสรรค (T) <ol style="list-style-type: none"> 1. การรวมกลุ่มของคนในชุมชนมีน้อย 2. แหล่งเงินทุน 	กลยุทธ์จุดแข็งและอุปสรรค (SXT) <ol style="list-style-type: none"> 1. จัดหาแหล่งเงินทุนเพื่อการประกอบอาชีพของคนในชุมชน 2. ส่งเสริมการรวมกลุ่มของคนในชุมชนในการทำกิจกรรมด้านการเกษตรและนอกรการเกษตร 	กลยุทธ์จุดอ่อนและอุปสรรค (WXT) <ol style="list-style-type: none"> 1. การสร้างงานในชุมชนเพื่อลดปริมาณอาชีพรับจ้าง เช่น การรวมกลุ่มแปรรูปและถนอมอาหารของกลุ่มสตรีแม่บ้าน 2. การฝึกอบรมด้านพัฒนาอาชีพจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น พัฒนาชุมชน เคหกิจ สำนักงานเกษตร

1. บริบททั่วไปของหมู่บ้านต้นผึ้ง

ประวัติความเป็นมา

หมู่บ้านต้นผึ้ง ก่อตั้งมาเป็นเวลาประมาณ 20 ปี โดยแยกมาจากบ้านอ่างทอง หมู่ที่ 6 ตำบลแม่โป่ง อำเภอคอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ชาวบ้านส่วนใหญ่ย้ายมาจากบ้านหนองสะ หมู่ที่ 2 ตำบลห้วยทราย อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นเขตติดต่อระหว่างอำเภอสันกำแพง และอำเภอคอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

ที่ตั้ง ขนาด และอาณาเขต

บ้านต้นผึ้ง หมู่ที่ 7 ตำบลแม่โป่ง อำเภอคอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ พิกัดที่ 47 QNA 200-790 ของแผนที่ภูมิประเทศกรมแผนที่ทหาร มาตราส่วน 1:50,000 ชื่อแผนที่อำเภอสันทราย ราววง 4846 IV มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ บ้านห้วยอ่าง หมู่ที่ 6 ตำบลแม่โป่ง อำเภอคอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

ทิศใต้ ติดต่อกับ บ้านห้วยทราย หมู่ที่ 8 ตำบลห้วยทราย อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ทิศตะวันออก ติดภูเขา

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ บ้านแม่ฮ้อยเงิน หมู่ที่ 5 ตำบลแม่ฮ้อยเงิน อำเภอคอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

จำนวนประชากร

มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 306 คน แยกเป็นชาย 158 คน หญิง 148 คน รวมมีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 88 ครัวเรือน

การคมนาคม

การเดินทางเข้าสู่หมู่บ้านต้นผึ้ง เส้นทางหลักเดินทางโดยรถยนต์จากอำเภอเมืองเชียงใหม่ ไปตามเส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 118 สายเชียงใหม่-คอยสะเก็ด-เชียงราย เป็นถนนลาดยาง กว้าง 4 เลน สภาพดีมาก ถึงกิโลเมตรที่ 18 เลี้ยวขวา เข้าอำเภอคอยสะเก็ด ถึงสี่แยกคอยสะเก็ดแล้ว เลี้ยวขวาอีกครั้งไปตามถนนคอยสะเก็ด-บ่อสร้าง ระยะทางประมาณ 500 เมตร เลี้ยวซ้ายไปตาม ถนนเร่งรัดพัฒนาชนบท บ้านป่าคา-ป่าไม้แดง ระยะทางประมาณ 4.75 กิโลเมตร แล้วไปต่อตาม ถนนบ้านห้วยบอน- ห้วยบ่อทอง-ป่าไผ่-ห้วยอ่าง ถึงหมู่บ้านต้นผึ้ง ระยะทางประมาณ 4.5 กิโลเมตร รวมระยะทาง จากอำเภอเมืองเชียงใหม่ ถึงหมู่บ้านต้นผึ้ง ระยะทางประมาณ 27.75 กิโลเมตร ใช้ เวลาประมาณ 30-40 นาที

ลักษณะภูมิประเทศ

หมู่บ้านต้นผึ้ง มีลักษณะพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ลาดสลับลอนเนินเขา มีความสูงจากระดับน้ำ ทะเลปานกลาง ประมาณ 350 เมตร บริเวณหมู่บ้านตั้งอยู่ชายขอบป่าด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือของ หมู่บ้านดิดูเขา และทางด้านทิศตะวันออกเป็นพื้นที่ทำนา ปลูกข้าวเหนียวพันธุ์ กข. 6 ส่วนใหญ่จะ ปลูกเพื่อการบริโภค มีคลองชลประทานและถนนเรียบคันคลองชลประทานผ่านกลางหมู่บ้าน บ้าน เรือนส่วนใหญ่ ตั้งอยู่บริเวณที่ราบตามสองฝั่งข้างคลองชลประทาน

2. กิจกรรมด้านการส่งเสริมอาชีพการเกษตรในหมู่บ้านที่เด่นและสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้

กิจกรรมด้านการเกษตรที่เด่นของหมู่บ้านที่มีผู้สนใจเข้ามาศึกษาดูงาน โดยได้รับการ สนับสนุนจากศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ คือ การเลี้ยงกบและ นอกจากนี่ยังมีกิจกรรมการเกษตรอื่นๆ อีกคือ การทำนา การปลูกพริก การปลูกถั่วลิสง การปลูกมัน ฝรั่ง การเลี้ยงปลาในบ่อดิน(โครงการสนับสนุนของศูนย์ฯ)ซึ่งเป็นกิจกรรมการเกษตรที่ทำกันโดย ทั่วไปในชุมชน ประกอบกับยังมีสวนกล้วยไม้และสวนเกษตรผสมผสานซึ่งเป็นกิจการส่วนตัวที่ เปิดให้บริการแก่นักท่องเที่ยวได้เข้าชม

3. กิจกรรมด้านการส่งเสริมอาชีพนอกการเกษตรในหมู่บ้านที่เด่นและสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้

กิจกรรมนอกการเกษตรของหมู่บ้านที่เด่นและสร้างรายได้แก่คนในชุมชนได้เป็นอย่างดีคือ กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จากไม้มะม่วง ซึ่งผลิตภัณฑ์เป็นประเภทของเฟอร์นิเจอร์ตกแต่งบ้าน (แจกัน โคมไฟ) ผลิตภัณฑ์โดยส่วนใหญ่เป็นสินค้าส่งออกในประเทศต่างๆ เช่น เยอรมัน ญี่ปุ่น สิงคโปร์ สหรัฐ นอกจากนี้ยังมีกลุ่มแปรรูปและถนอมอาหารของกลุ่มแม่บ้านที่ทำกันเป็นบางช่วงเวลา

4. ศักยภาพ ความพร้อมและความเป็นไปได้ของหมู่บ้านในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ความพร้อมและความเป็นไปได้ของกิจกรรมทั้งในภาคการเกษตรและนอการเกษตรยังอยู่ในระดับปานกลางซึ่งสามารถจะพัฒนาไปสู่การท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้ถ้าได้รับความช่วยเหลือและส่งเสริมสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเกษตร ศูนย์เผยแพร่และถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.)

ในส่วนการเข้าถึง สภาพของถนนดีสามารถเข้าถึงตัวหมู่บ้านได้อย่างสะดวก

สิ่งอำนวยความสะดวก ยังต้องปรับปรุงให้เพียงพอต่อการรองรับนักท่องเที่ยว เช่น ร้านอาหาร โทรศัพท์สาธารณะ

สิ่งดึงดูดใจ ในกิจกรรมด้านการเกษตรมีส่วนกล้วยไม้ สวนเกษตรผสมผสานที่เป็นกิจการส่วนตัวและยังมีแปลงเกษตรของคนในชุมชนที่สามารถเข้าเที่ยวชมได้และในส่วนของกิจกรรมมีกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จากไม้มะม่วงที่นักท่องเที่ยวหรือผู้ที่สนใจเข้าเที่ยวชมได้

5. แนวทางการพัฒนาเป็นหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงเกษตร

แนวทางที่ 1 การพัฒนาการรวมกลุ่มของคนในชุมชน เพื่อสามารถมีอำนาจในการต่อรองราคาผลผลิตการเกษตรได้

แนวทางที่ 2 การพัฒนาด้านตลาดรองรับผลผลิตการเกษตร โดยมีการรวมกลุ่มลงหุ้นเพื่อสามารถกำหนดราคาผลผลิตได้เอง

แนวทางที่ 3 การพัฒนาบริหารจัดการกลุ่ม ในด้านของการได้รับความรู้ที่ถูกต้องในการทำบัญชีการตลาด

แนวทางที่ 4 การจัดตั้งร้านค้าชุมชน เพื่อเป็นศูนย์รวมในการจำหน่ายผลผลิตและผลิตภัณฑ์ของชุมชน

จากการวิเคราะห์ประเด็นการสนทนากลุ่มแกนนำของหมู่บ้านในประเด็นศักยภาพการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพื่อทราบถึงความเป็นไปได้ในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ว่ามีปัจจัยใดที่เกี่ยวข้อง โดยสาระสำคัญสามารถสรุปได้ดังนี้

จุดแข็ง (Strengths) ที่สำคัญมีดังนี้

1. เป็นหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ฯ
2. มีกิจกรรมด้านการส่งเสริมอาชีพการเกษตรและนอการเกษตรที่ได้รับการสนับสนุนจากศูนย์ฯ
3. มีความหลากหลายด้านกิจกรรมการเกษตร
4. มีกิจกรรมที่สามารถเข้าไปศึกษาดูงานหรือท่องเที่ยวได้ (สวนเกษตรผสมผสาน สวนกล้วยไม้)

จุดอ่อน (Weaknesses) ที่สำคัญมีดังนี้

1. ขาดการส่งเสริมด้านการตลาด
2. ความรู้ด้านการเกษตรของคนในชุมชนมีน้อย
3. ดินในการทำเกษตรไม่มีคุณภาพ

โอกาส (Opportunity) ที่สำคัญมีดังนี้

การพัฒนาไปสู่การท่องเที่ยวเชิงเกษตรยังอยู่ในระดับปานกลางทั้งกิจกรรมด้านการเกษตร และนอกการเกษตรซึ่งถ้าได้รับการส่งเสริมสนับสนุนในการพัฒนาอาชีพการเกษตรจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเกษตรสามารถนำไปสู่การท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้รวมถึงการประชาสัมพันธ์ผ่านหน่วยงานต่างๆ ให้หมู่บ้านเป็นที่รู้จักแก่คนทั่วไปได้เข้ามาศึกษาดูงานหรือท่องเที่ยว

อุปสรรค (Threats) ที่สำคัญดังนี้

1. พื้นที่ทำการเกษตรไม่เพียงพอ
2. ตลาดในการรองรับผลผลิต
3. แหล่งเงินทุน

จากประเด็นการสนทนากลุ่ม (Focus Group Interview) ทำให้ผู้ศึกษาสามารถนำเสนอสาระสำคัญต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับศักยภาพการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของหมู่บ้านต้นผึ้งมาวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค (SWOT Analysis) โดยทำตารางเมตริกซ์ (Matrix) เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาได้ดังนี้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved

ตารางที่ 44 ตารางแสดงเมตริกซ์ หมู่ที่ 7 บ้านต้นผึ้ง

	จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
	<ol style="list-style-type: none"> 1. เป็นหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ฯ 2. ได้รับการสนับสนุนในกิจกรรมพัฒนาการเกษตรและนอกรการเกษตรจากศูนย์ฯ 3. มีความหลากหลายของกิจกรรมการเกษตร 4. มีแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ขาดการส่งเสริมด้านการตลาด 2. ขาดความรู้ด้านการเกษตร 3. คิินในการทำการเกษตรขาด คุณภาพ
โอกาส (O) <ol style="list-style-type: none"> 1. แนวทางการพัฒนาอาชีพการเกษตร 2. แนวทางการประชาสัมพันธ์หมู่บ้านให้เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป 	กลยุทธ์จุดแข็งและโอกาส(SXO) <ol style="list-style-type: none"> 1. ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการให้ความรู้ด้านการพัฒนาอาชีพการเกษตร เช่น สำนักงานเกษตร ศูนย์เผยแพร่และ ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ศูนย์ฯ 2. การประชาสัมพันธ์ผ่านหน่วยงานต่างๆ ในกิจกรรมของชุมชนให้เป็นที่รู้จักโดยทั่วไป 	กลยุทธ์จุดอ่อนและโอกาส(WXO) <ol style="list-style-type: none"> 1. การอบรมให้ความรู้ด้านการเกษตรแก่คนในชุมชนอย่างสม่ำเสมอจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเกษตร 2. ส่งเสริมการปลูกพืชให้เหมาะสมกับสภาพของดิน
อุปสรรค (T) <ol style="list-style-type: none"> 1. พื้นที่ทำการเกษตร ไม่เพียงพอ 2. ตลาดรองรับผลผลิตการเกษตร 3. แหล่งเงินทุน 	กลยุทธ์จุดแข็งและอุปสรรค (SXT) <ol style="list-style-type: none"> 1. การจัดสรรที่ดินทำกินให้แก่ราษฎรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมพัฒนาที่ดิน 2. จัดหาแหล่งเงินทุนเพื่อการประกอบอาชีพของคนในชุมชน 	กลยุทธ์จุดอ่อนและอุปสรรค (WXT) <ol style="list-style-type: none"> 1. การจัดตั้งตลาดในการรองรับผลผลิตการเกษตร 2. การรวมกลุ่มการจำหน่ายผลผลิตการเกษตร

1. บริบททั่วไปของหมู่บ้านแม่ฮ่องไคร้

ประวัติความเป็นมา

หมู่บ้านแม่ฮ่องไคร้ ได้แยกการปกครองออกจากหมู่บ้านตลาดซี้เหล็ก ซึ่งแต่เดิมบ้านตลาดซี้เหล็กเกิดจากการรวมกันของ 5 หมู่บ้าน คือ บ้านตลาดซี้เหล็ก บ้านท่ามะกัม บ้านเรียบเรือ บ้านแม่ฮ่องไคร้ และบ้านห้วยคำ เป็นหมู่ที่ 1 บ้านตลาดซี้เหล็ก ต่อมาบ้านแม่ฮ่องไคร้ มีความเจริญมากขึ้น จึงได้แยกการปกครองออกจากหมู่บ้านตลาดซี้เหล็ก มาตั้งใหม่เป็นหมู่บ้านแม่ฮ่องไคร้ หมู่ที่ 8 ในปัจจุบัน

ที่ตั้ง ขนาด และอาณาเขต

บ้านแม่ฮ่องไคร้ หมู่ที่ 8 ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ พิกัดที่ 47 QNA 220-820 ของแผนที่ภูมิประเทศ กรมแผนที่ทหาร มาตราส่วน 1:50,000 ชื่อแผนที่อำเภอสันทราย ระบาย 4846 IV มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ บ้านตลาดซี้เหล็ก หมู่ที่ 1 ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

ทิศใต้ ติดต่อกับ บ้านเนินเขาหลวง ตำบลห้วยทราย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ บ้านสหกรณ์ หมู่ที่ 4 ตำบลออนเหนือ กิ่งอำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ บ้านป่าไผ่ หมู่ที่ 2 ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

จำนวนประชากร

มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 281 คน แยกเป็นชาย 144 คน หญิง 137 คน รวมมีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 93 ครัวเรือน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved

การคมนาคม

การเดินทางเข้าสู่หมู่บ้านตลาดขี้เหล็ก เส้นทางหลักเดินทางจากอำเภอเมืองเชียงใหม่ ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 118 สายเชียงใหม่-ดอยสะเก็ด-เชิงทราย เป็นถนนลาดยางกว้าง 4 เลน สภาพดี ถึงกิโลเมตรที่ 18 เลี้ยวขวาเข้าอำเภอดอยสะเก็ดไปตามถนน ดอยสะเก็ด-บ่อสร้าง ระยะทาง ประมาณ 500 เมตร แล้วเลี้ยวซ้ายไปตามถนนเร่งรัดพัฒนาชนบท บ้านป่าคา-ป่าไม้แดง ระยะทาง ประมาณ 4 กิโลเมตร จากนั้นไปต่อตามถนนบ้านห้วยอ่าง-ห้วยบ่อทอง ถึงบ้านป่าไผ่เลี้ยวซ้ายไป ตามถนนบ้านท่ามะกัม-บ้านตลาดขี้เหล็ก ถึงบ้านแม่ฮ่องไคร้ ระยะทางประมาณ 10 กิโลเมตร รวม ระยะทางจากอำเภอเมืองเชียงใหม่ถึงบ้านแม่ฮ่องไคร้ ประมาณ 32 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทาง ประมาณ 30-35 กิโลเมตร

ลักษณะภูมิประเทศ

หมู่บ้านแม่ฮ่องไคร้ เป็นหมู่บ้านที่มีบริเวณป่าล้อมรอบ พื้นที่ราบสลับลอนเนินเขาอยู่สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ 350 เมตร

2. กิจกรรมด้านการส่งเสริมอาชีพการเกษตรในหมู่บ้านที่เด่นและสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้

กิจกรรมการเกษตรของหมู่บ้านเป็นการทำการเกษตรแบบยังชีพเป็นส่วนใหญ่ไม่ถึงขั้นที่เป็นกิจกรรมเด่นพอที่จะให้คนเข้ามาศึกษาดูงานหรือท่องเที่ยวได้ ประกอบกับการที่คนในชุมชนมีอาชีพรับจ้างเป็นส่วนใหญ่ทำให้ความหลากหลายของกิจกรรมมีค่อนข้างน้อย ซึ่งการเกษตรที่ทำคือ การทำนา

3. กิจกรรมด้านการส่งเสริมอาชีพนอกการเกษตรในหมู่บ้านที่เด่นและสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้

กิจกรรมการเกษตรของหมู่บ้านยังถือได้ว่าไม่มีกิจกรรมใดที่เด่นพอที่จะพัฒนาไปสู่การท่องเที่ยวได้ เนื่องจากคนในชุมชนมีการรวมกลุ่มการทำกิจกรรมน้อย โดยส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง ซึ่งกลุ่มที่มีอยู่ในชุมชนคือ กลุ่มเย็บผ้า การจักรสาน การแปรรูปผลผลิตจากไม้ยางพารา (ทำเป็นรายบุคคลมี 1 ราย)

4. ศักยภาพ ความพร้อมและความเป็นไปได้ของหมู่บ้านในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ความพร้อมและความเป็นไปได้ของกิจกรรมทั้งในด้านการเกษตรและนอกการเกษตรยังต้องได้รับการพัฒนาและส่งเสริมสนับสนุนเป็นส่วนใหญ่ประกอบกับคนส่วนใหญ่ในชุมชนมีอาชีพรับจ้างจึงทำให้ความหลากหลายของกิจกรรมทั้งการเกษตรและนอกการเกษตรมีน้อย

ในส่วนการเข้าถึง สภาพของของถนนดี มีรถโดยสารประจำทางผ่านและยังเป็นทางผ่านไปสู่แหล่งท่องเที่ยว (น้ำพุร้อน สันกำแพง)

สิ่งอำนวยความสะดวก ยังต้องปรับปรุงและพัฒนาให้เพียงพอ เช่น ร้านอาหาร ศาลาที่พัก

สิ่งดึงดูดใจ ยังต้องมีการพัฒนากิจกรรมด้านการเกษตรและนอการเกษตรให้เป็นที่สนใจแก่คนทั่วไปและเป็นจุดเด่นของชุมชน

5. แนวทางในการพัฒนาเป็นหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงเกษตร

แนวทางที่ 1 การพัฒนาอาชีพการเกษตร

แนวทางที่ 2 การพัฒนาการรวมกลุ่มของคนในชุมชน

แนวทางที่ 3 การจัดตั้งร้านค้าชุมชน

จากการวิเคราะห์ประเด็นการสนทนากลุ่มแกนนำของหมู่บ้านในประเด็นศักยภาพการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพื่อทราบถึงความเป็นไปได้ในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ว่ามีปัจจัยใดที่เกี่ยวข้อง โดยสาระสำคัญสามารถสรุปได้ดังนี้

จุดแข็ง (Strengths) ที่สำคัญมีดังนี้

1. เป็นหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ฯ
2. มีกิจกรรมด้านการส่งเสริมอาชีพการเกษตรและนอการเกษตรที่ได้รับการสนับสนุนจากศูนย์ฯ

3. อยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยว (น้ำพุร้อนสันกำแพง)

จุดอ่อน (Weaknesses) ที่สำคัญมีดังนี้

1. ขาดการรวมกลุ่มในการทำการเกษตร
2. คนในชุมชนส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง
3. ขาดตลาดในการรองรับผลผลิตการเกษตร

โอกาส (Opportunity) ที่สำคัญมีดังนี้

1. เป็นทางผ่านไปสู่แหล่งท่องเที่ยว (น้ำพุร้อนสันกำแพง)
2. การพัฒนาหนองน้ำสาธารณะเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยว

อุปสรรค (Threats) ที่สำคัญมีดังนี้

1. คนในชุมชนขาดความรู้ด้านการเกษตรที่ถูกต้อง
2. ขาดแหล่งเงินทุนสนับสนุนในการประกอบอาชีพ
3. ขาดความรู้ในด้านการบริหารจัดการ เช่นการทำบัญชีฟาร์ม การบริหารกลุ่ม
4. ขาดแบบอย่างหรือตัวอย่างของการทำการเกษตร

จากประเด็นการสนทนากลุ่ม (Focus Group Interview) ทำให้ผู้ศึกษาสามารถนำสาระสำคัญต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับศักยภาพการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของหมู่บ้านแม่ฮ่องไคร้ มาวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค (SWOT Analysis) โดยทำตารางเมตริกซ์ (Matrix) เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาได้ดังนี้

ตารางที่ 45 ตารางแสดงเมตริกซ์ หมู่ที่ 8 บ้านแม่ฮ่องไคร้

	จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
	<ol style="list-style-type: none"> 1. เป็นหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ฯ 2. ได้รับการสนับสนุนในกิจกรรมพัฒนาการเกษตรและนอกรการเกษตรจากศูนย์ฯ 3. อยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยว 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ขาดการรวมกลุ่มในการเกษตร 2. คนส่วนใหญ่ในชุมชนมีอาชีพรับจ้าง 3. ขาดตลาดในการรองรับผลผลิต
โอกาส (O)	กลยุทธ์จุดแข็งและโอกาส(SXO)	กลยุทธ์จุดอ่อนและโอกาส(WXO)
<ol style="list-style-type: none"> 1. แนวทางการพัฒนาหนองน้ำสาธารณะเป็นแหล่งท่องเที่ยว 2. เป็นทางผ่านไปสู่แหล่งท่องเที่ยว 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การพัฒนาหนองน้ำสาธารณะให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว 2. การจัดตั้งร้านค้าชุมชนเพื่อจำหน่ายผลผลิตต่างๆ ของชุมชนแก่นักท่องเที่ยวที่ผ่านไปยังแหล่งท่องเที่ยว 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ส่งเสริมการรวมกลุ่มทำกิจกรรมด้านการเกษตรและนอกรการเกษตรในชุมชน 2. ส่งเสริมการรวมกลุ่มจำหน่ายผลผลิต
อุปสรรค (T)	กลยุทธ์จุดแข็งและอุปสรรค (SXT)	กลยุทธ์จุดอ่อนและอุปสรรค (WXT)
<ol style="list-style-type: none"> 1. คนในชุมชนขาดความรู้ด้านการเกษตร 2. ขาดแหล่งเงินทุนสนับสนุนการประกอบอาชีพ 3. ขาดความรู้ด้านการบริหารจัดการ 4. ขาดแบบอย่างหรือตัวอย่างของการทำการเกษตร 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การฝึกอบรมให้ความรู้ด้านการเกษตรจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเกษตร ศูนย์เผยแพร่และถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล 2. การฝึกอบรมให้ความรู้ด้านการบริหารจัดการฟาร์ม จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ปศุสัตว์จังหวัด 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ส่งเสริมการประกอบอาชีพการเกษตรของคนในชุมชน 2. การคัดเลือกเกษตรกรตัวอย่างในชุมชนเพื่อเป็นแบบอย่างแก่เกษตรกรในชุมชน

1. บริบททั่วไปของหมู่บ้านป่าไม้แดง

ประวัติความเป็นมา

บ้านป่าไม้แดง จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย เมื่อปี พ.ศ. 2531 โดยแยกการปกครองมาจากหมู่บ้านห้วยบอน หมู่ที่ 3 ตำบลแม่โป่ง อำเภอคอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ เนื่องจากบ้านห้วยบอนมีประชากรหนาแน่นมากขึ้น

ที่ตั้ง ขนาด และอาณาเขต

ทิศเหนือ ติดต่อกับ บ้านทุ่งยาว หมู่ที่ 1 ตำบลป่าป้อ อำเภอคอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

ทิศใต้ ติดต่อกับ บ้านแม่โป่ง หมู่ที่ 5 ตำบลแม่โป่ง อำเภอคอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ บ้านตลาดขี้เหล็ก หมู่ที่ 1 ตำบลแม่โป่ง อำเภอคอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ บ้านห้วยบอน หมู่ที่ 3 ตำบลแม่โป่ง อำเภอคอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

จำนวนประชากร

มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 554 คน แยกเป็นชาย 266 คน หญิง 288 คน รวมมีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 176 ครัวเรือน

การคมนาคม

การเดินทางเข้าสู่หมู่บ้านป่าไม้แดง เส้นทางหลักเดินทางจากอำเภอเมืองเชียงใหม่ ไปตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 118 สายเชียงใหม่-คอยสะเก็ด-เชียงราย เป็นถนนลาดยางกว้าง 4 เลน สภาพดีมาก ถึงกิโลเมตรที่ 18 เลี้ยวขวาเข้าอำเภอคอยสะเก็ด ไปตามถนนสายคอยสะเก็ด-บ่อสร้าง ประมาณ 500 เมตร เลี้ยวซ้ายไปตามถนนเร่งรัดพัฒนาชนบท สายป่าคา-ป่าไม้แดง ระยะทางประมาณ 5 กิโลเมตร ถนนในหมู่บ้านส่วนใหญ่เป็นถนนลาดยางสภาพใช้ได้ดี และมีถนนซอยในหมู่บ้านเป็นถนนลูกรังสภาพพอใช้ รวมระยะทางจากตัวเมืองเชียงใหม่ถึงหมู่บ้านป่าไม้แดง ประมาณ 23.5 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางโดยรถยนต์ประมาณ 20-25 นาที

ลักษณะภูมิประเทศ

หมู่บ้านป่าไม้แดงมีลักษณะพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบ อยู่สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง ประมาณ 350 เมตร ด้านทิศตะวันตกของหมู่บ้าน พื้นที่ส่วนใหญ่ทำนา ปลูกข้าวพันธุ์ กข.6 โดยมากจะปลูกเพื่อบริโภค มีคลองชลประทานไหลผ่านกลางหมู่บ้าน ซึ่งถือเป็นแม่น้ำสายหลักของหมู่บ้าน ทางด้านทิศเหนือของหมู่บ้านเป็นชายขอบป่าพื้นที่ลาดลอนเนินเขาสภาพป่าเป็นป่าเต็งรัง

2. กิจกรรมด้านการส่งเสริมอาชีพการเกษตรในหมู่บ้านที่เด่นและสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้

กิจกรรมการเกษตรของหมู่บ้านเป็นการทำการเกษตรแบบยังชีพเป็นส่วนใหญ่ไม่มีกิจกรรมการเกษตรที่เด่นพอให้คนเข้ามาศึกษาดูงานหรือท่องเที่ยวได้ ซึ่งกิจกรรมการเกษตรที่ทำโดยทั่วไปในชุมชนคือ การทำนา การปลูกหอมแดง การปลูกกระเทียม การเลี้ยงกบ(โครงการสนับสนุนของศูนย์ฯ)

3. กิจกรรมด้านการส่งเสริมอาชีพนอกรการเกษตรในหมู่บ้านที่เด่นและสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้

กิจกรรมนอกรการเกษตรของหมู่บ้านถือว่ายังไม่มีกิจกรรมใดที่เด่นพอจะพัฒนาไปสู่การท่องเที่ยวได้ เนื่องจากการรวมกลุ่มทำกิจกรรมต่างๆ ของคนในชุมชนยังมีอยู่น้อย ซึ่งปัจจุบันมีการรวมกลุ่มทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่องในบางกลุ่มคือ กลุ่มแปรรูปและถนอมอาหารของกลุ่มสตรีแม่บ้านเป็นกิจกรรมที่ทำเพื่อเสริมรายได้หลักของครอบครัว ซึ่งถือได้ว่าความหลากหลายของกิจกรรมยังมีอยู่น้อย

4. ศักยภาพ ความพร้อมและความเป็นไปได้ของหมู่บ้านในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ความพร้อมและความเป็นไปได้ของกิจกรรมทั้งในด้านการเกษตรและนอกรการเกษตรของหมู่บ้านในการพัฒนาไปสู่การท่องเที่ยวเชิงเกษตรนั้นยังไม่สามารถที่จะทำได้ เนื่องจากความหลากหลายของกิจกรรมยังมีอยู่น้อยประกอบกับคนในชุมชนโดยส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง การทำการเกษตรมีอยู่น้อย

ในส่วนการเข้าถึง สภาพของถนนที่เข้าสู่หมู่บ้านมีสภาพดี มีรถโดยสารประจำทางผ่านสะดวกในการเดินทาง

สิ่งอำนวยความสะดวก ยังต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาให้เพียงพอกับความต้องการของคนในชุมชน เช่น ร้านค้า ร้านอาหาร โทรศัพท์สาธารณะ

สิ่งดึงดูดใจ ยังต้องมีการพัฒนากิจกรรมด้านการเกษตรและนอกรการเกษตรให้มีความหลากหลายและเป็นที่น่าสนใจแก่คนทั่วไป

5. แนวทางในการพัฒนาเป็นหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ในอนาคตต้องการพัฒนาป่าชุมชนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว แต่ยังไม่ได้มีการวางแผนดำเนินการใดๆ

จากการวิเคราะห์ประเด็นการสนทนากลุ่มแกนนำของหมู่บ้านในประเด็นศักยภาพการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพื่อทราบถึงความเป็นไปได้ในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ว่ามีปัจจัยใดที่เกี่ยวข้อง โดยสาระสำคัญสามารถสรุปได้ดังนี้

จุดแข็ง (Strengths) ที่สำคัญมีดังนี้

1. เป็นหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ฯ
2. มีกิจกรรมด้านการส่งเสริมอาชีพการเกษตรและนอการเกษตรที่ได้รับการสนับสนุน

จากศูนย์ฯ

จุดอ่อน (Weaknesses) ที่สำคัญมีดังนี้

1. ขาดที่ดินทำกิน
2. มีรายได้น้อย
3. ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง
4. ขาดความรู้ความสามารถที่จะนำไปประกอบอาชีพ
5. ดินในพื้นที่ทำการเกษตรคุณภาพไม่ดีเท่าที่ควร

โอกาส (Opportunity) ที่สำคัญมีดังนี้

1. แนวทางการพัฒนาอาชีพด้านการเกษตร
2. แนวทางการพัฒนาความรู้ด้านการเกษตร
3. แนวทางการรวมกลุ่มของคนในชุมชน

อุปสรรค (Threats) ที่สำคัญมีดังนี้

1. ขาดแหล่งเงินทุนสนับสนุนในการประกอบอาชีพ
2. ขาดตลาดรองรับผลผลิตการเกษตร
3. ราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ

จากประเด็นการสนทนากลุ่ม (Focus Group Interview) ทำให้ผู้ศึกษาสามารถนำสาระสำคัญต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับศักยภาพการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของหมู่บ้านป่าไม้แดง มาวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค (SWOT Analysis) โดยทำตารางเมตริกซ์ (Matrix) เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาได้ดังนี้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved

ตารางที่ 46 ตารางแสดงเมตริกซ์ หมู่ที่ 9 บ้านป่าไม้แดง

	จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
	<ol style="list-style-type: none"> 1. เป็นหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ฯ 2. ได้รับการสนับสนุนในกิจกรรมพัฒนาการเกษตรและนอกรการเกษตรจากศูนย์ฯ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ขาดที่ดินทำกิน 2. มีรายได้น้อย 3. ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง 4. ขาดความรู้ความสามารถที่จะนำไปประกอบอาชีพ 5. ดินในพื้นที่ทำการเกษตรขาดคุณภาพ
โอกาส (O) <ol style="list-style-type: none"> 1. แนวทางการพัฒนาอาชีพด้านการเกษตร 2. แนวทางการพัฒนาความรู้ด้านการเกษตร 3. แนวทางการรวมกลุ่มของคนในชุมชน 	กลยุทธ์จุดแข็งและโอกาส(SXO) <ol style="list-style-type: none"> 1. การส่งเสริมพัฒนาอาชีพด้านการเกษตรจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเช่น สำนักงานเกษตร ศูนย์ถ่ายทอดและเผยแพร่เทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ศูนย์ฯ 2. การฝึกอบรมให้ความรู้ด้านการเกษตรจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเช่น สำนักงานเกษตร ศูนย์ถ่ายทอดและเผยแพร่เทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ศูนย์ฯ 	กลยุทธ์จุดอ่อนและโอกาส(WXO) <ol style="list-style-type: none"> 1. การจัดการที่ดินทำกินให้แก่ราษฎรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมพัฒนาที่ดิน 2. ส่งเสริมการรวมกลุ่มทำกิจกรรมด้านการพัฒนาอาชีพต่างๆ ของคนในชุมชน 3. การปรับปรุงและส่งเสริมการปลูกพืชให้เหมาะสมกับสภาพดิน
อุปสรรค (T) <ol style="list-style-type: none"> 1. ขาดแหล่งเงินทุนในการประกอบอาชีพ 2. ขาดตลาดรองรับผลผลิตการเกษตร 3. ราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ 	กลยุทธ์จุดแข็งและอุปสรรค(SXT) <ol style="list-style-type: none"> 1. จัดหาแหล่งเงินทุนเพื่อการประกอบอาชีพของคนในชุมชน 2. ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดตั้งตลาดกลางเพื่อจำหน่ายผลผลิตการเกษตร เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอ 	กลยุทธ์จุดอ่อนและอุปสรรค(WXT) <ol style="list-style-type: none"> 1. การรวมกลุ่มการจำหน่ายผลผลิตการเกษตร 2. การจัดตั้งร้านค้าชุมชนเพื่อจำหน่ายผลผลิตของคนในชุมชนได้เอง

1. บริบททั่วไปของหมู่บ้านห้วยบ่อทอง

ประวัติความเป็นมา

บ้านห้วยบ่อทองเดิมรวมการปกครองอยู่ในหมู่บ้านเดียวกันกับหมู่บ้านป่าไผ่ ต่อมาเมื่อความเจริญได้แผ่ขยายเข้ามา ประกอบกับจำนวนประชากรหนาแน่นมากขึ้น จึงได้แยกเป็นอีกหมู่บ้านหนึ่ง คือหมู่บ้าน หมู่ที่ 10 ตำบลแม่โป่ง อำเภอคอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม พ.ศ. 2532

ที่ตั้ง ขนาด และอาณาเขต

ทิศเหนือ ติดเขตป่าสงวน หมู่ที่ 1 ตำบลเชิงคอย อำเภอคอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่
 ทิศใต้ ติดต่อบ้านป่าไผ่ หมู่ที่ 2 ตำบลแม่โป่ง อำเภอคอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่
 ทิศตะวันออก ติดต่อบ้านตลาดขี้เหล็ก หมู่ที่ 1 ตำบลแม่โป่ง อำเภอคอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่
 ทิศตะวันตก ติดต่อบ้านห้วยบอน หมู่ที่ 3 ตำบลแม่โป่ง อำเภอคอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

จำนวนประชากร

มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 529 คน แยกเป็นชาย 271 คน หญิง 258 คน รวมมีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 154 ครัวเรือน

การคมนาคม

การเดินทางเข้าสู่หมู่บ้านห้วยบ่อทอง เดินทางโดยรถยนต์เส้นทางหลักเดินทางจากอำเภอเมืองเชียงใหม่ไปเส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 118 สายเชียงใหม่-เชียงราย เป็นถนนลาดยางกว้าง 4 เลน สภาพดี ถึงกิโลเมตรที่ 18 เลี้ยวขวาไปตามถนนสายคอยสะเก็ด-บ่อสร้าง ระยะทางประมาณ 500 เมตร จากนั้นเลี้ยวซ้ายไปตามถนนเร่งรัดพัฒนาชนบท บ้านป่าคา-ป่าไม้แดง เป็นถนนลาดยางสภาพพอใช้ ระยะทางประมาณ 9 กิโลเมตร ถึงบ้านห้วยบ่อทอง รวมระยะทางจากอำเภอเมืองเชียงใหม่ ถึงบ้านห้วยบ่อทองประมาณ 21.5 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 25 นาที

ลักษณะภูมิประเทศ

บ้านห้วยบ่อทองเป็นบ้านที่อยู่บริเวณชายขอบป่า พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบสลับลอนเนินเขา บ้านเรือนส่วนใหญ่ตั้งอยู่บริเวณที่ราบ ดินเป็นดินเหนียวมีการเพาะปลูกข้าวเหนียวพันธุ์ กข.6 ทางบริเวณทิศใต้ของหมู่บ้าน ส่วนทางทิศเหนือมียอดคอยที่สำคัญ คือ คอยน้อยโม๊ะ และคอยผาผึ้ง บริเวณป่าเป็นป่าเบญจพรรณ มีของป่า เช่น ผักหวาน เห็ด และหน่อไม้ ให้ชาวบ้านเก็บบริโภคและ

ขายได้ตามฤดูกาล จุดสูงสุดของหมู่บ้าน คือ บริเวณยอดคอกยผาฝั่ง ความสูงจากระดับน้ำทะเล ประมาณ 350 เมตร

2. กิจกรรมด้านการส่งเสริมอาชีพการเกษตรในหมู่บ้านที่เด่นและสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้

กิจกรรมด้านการเกษตรที่เด่นของหมู่บ้านที่มีผู้สนใจเข้ามาศึกษาดูงานโดยได้รับการสนับสนุน จากศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ อันเนื่องมาจากพระราชดำริคือ การเลี้ยงกบ และนอกจากนี้ยังมีกิจกรรมการเกษตรอื่นๆ อีกที่ทำกัน โดยทั่วไปในชุมชนคือ การปลูกถั่วลิสง การปลูกกระเทียม การปลูกหอมแดง

3. กิจกรรมด้านการส่งเสริมอาชีพนอกรการเกษตรในหมู่บ้านที่เด่นและสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้

กิจกรรมนอกรการเกษตรของหมู่บ้านที่เด่นและสร้างรายได้แก่คนในชุมชน ได้เป็นอย่างดีคือการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากไม้ยางพาราที่ได้รับรางวัลหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ซึ่งผลิตภัณฑ์ที่ทำ ได้แก่ที่ตั้ง โทรศัพท์มือถือ ไม้เกาหลี กรอบรูป นอกจากนี้ก็ยังมีกลุ่มแปรรูปและถนอมอาหารของกลุ่มสตรีแม่บ้านที่ทำเป็นบางช่วงเวลาเพื่อเป็นรายได้เสริม

4. ศักยภาพ ความพร้อมและความเป็นไปได้ของหมู่บ้านในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ความพร้อมและความเป็นไปได้ของกิจกรรมด้านการเกษตรถือว่ายังอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากโดยส่วนใหญ่ยังขาดที่ดินในการทำกิน พื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ติดภูเขา สภาพดินไม่ค่อยสมบูรณ์เป็นดินทราย ดินลูกรัง ประกอบกับพื้นที่ทำการเกษตรส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เช่าและเป็นที่ดินสทก. ในส่วนของกิจกรรมนอกรการเกษตรนั้นสามารถที่จะพัฒนาไปเป็นการท่องเที่ยวได้แต่ยังต้องพัฒนาในเรื่องของศูนย์กลางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์

ในส่วนการเข้าถึง สภาพของถนนอยู่ในสภาพดี สามารถเข้าถึงตัวหมู่บ้านได้อย่างสะดวกมีรถโดยสารผ่านเข้าออกตลอดเวลา

สิ่งอำนวยความสะดวก ยังต้องมีการปรับปรุงให้เพียงพอกับต่อคนในชุมชน เช่น ร้านค้า โทรศัพท์สาธารณะ

สิ่งดึงดูดใจ ในกิจกรรมด้านการเกษตรมีการเลี้ยงกบที่มีคนเข้ามาศึกษาดูงานอยู่อย่างสม่ำเสมอ และในด้านของกิจกรรมนอกรการเกษตรมีการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากไม้ยางพาราที่สร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน ได้เป็นอย่างดี

5. แนวทางการพัฒนาเป็นหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงเกษตร

แนวทางที่ 1 การพัฒนาอาชีพการเกษตรของคนในชุมชน

แนวทางที่ 2 การพัฒนาศูนย์กลางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของชุมชน

แนวทางที่ 3 การพัฒนาการรวมกลุ่มของคนในชุมชน เพื่อสามารถมีอำนาจในการต่อรองราคาผลผลิตการเกษตรได้

จากการวิเคราะห์ประเด็นการสนทนากลุ่มแกนนำของหมู่บ้านในประเด็นศักยภาพการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพื่อทราบถึงความเป็นไปได้ในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ว่ามีปัจจัยใดที่เกี่ยวข้อง โดยสาระสำคัญสามารถสรุปได้ดังนี้

จุดแข็ง (Strengths) ที่สำคัญมีดังนี้

1. เป็นหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ฯ
2. มีกิจกรรมด้านการส่งเสริมอาชีพการเกษตรและนอกรการเกษตรที่ได้รับการสนับสนุน

จากศูนย์ฯ

3. หมู่บ้านที่ได้รับรางวัลหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จากไม้ยางพารา)

จุดอ่อน (Weaknesses) ที่สำคัญมีดังนี้

1. พื้นที่ติดภูเขาเป็นส่วนใหญ่
2. สภาพดินไม่เหมาะสมในการทำเกษตร
3. ที่ดินทำกินไม่เพียงพอ
4. คนในชุมชนมีอาชีพรับจ้างเป็นส่วนใหญ่

โอกาส (Opportunity) ที่สำคัญมีดังนี้

การพัฒนาไปสู่การท่องเที่ยวเชิงเกษตรของหมู่บ้านยังต้องได้รับการพัฒนาทั้งในส่วนของการเกษตรและนอกรการเกษตรเช่น การพัฒนาแปรรูปผลิตภัณฑ์จากไม้ยางพาราที่ ต้องมีการพัฒนาในส่วนองรูปแบบการผลิต รูปแบบของสินค้า รวมถึงศูนย์รวมในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์

อุปสรรค (Threats) ที่สำคัญมีดังนี้

1. ที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกินยังเป็น ที่ สก.
2. แหล่งเงินทุนประกอบอาชีพ
3. ตลาดรองรับผลผลิตการเกษตร
4. ขาดแคลนแหล่งน้ำในการทำเกษตร

จากประเด็นการสนทนากลุ่ม (Focus Group Interview) ทำให้ผู้ศึกษาสามารถนำสาระสำคัญต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับศักยภาพการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของหมู่บ้านห้วยบ่อทองมา

วิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค (SWOT Analysis) โดยทำตารางเมตริกซ์ (Matrix) เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาได้ดังนี้

ตารางที่ 47 ตารางแสดงเมตริกซ์ หมู่ที่ 10 บ้านห้วยบ่อทอง

	จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
	<ol style="list-style-type: none"> 1. เป็นหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ฯ 2. ได้รับการสนับสนุนในกิจกรรมพัฒนาการเกษตรและนอกรการเกษตรจากศูนย์ฯ 3. เป็นหมู่บ้านที่ได้รับรางวัลหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. พื้นที่ติดเขาเป็นส่วนใหญ่ 2. สภาพดินไม่เหมาะสมในการทำการเกษตร 3. ที่ดินทำกินไม่เพียงพอ 4. คนในชุมชนมีอาชีพรับจ้างเป็นส่วนใหญ่
โอกาส (O) <ol style="list-style-type: none"> 1. แนวทางการพัฒนาอาชีพด้านการเกษตร 2. แนวทางการพัฒนากลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จากไม้ยางพารา 	กลยุทธ์จุดแข็งและโอกาส(SXO) <ol style="list-style-type: none"> 1. การส่งเสริมพัฒนาอาชีพด้านการเกษตรจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเช่น สำนักงานเกษตร ศูนย์ถ่ายทอดและเผยแพร่เทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล 2. การพัฒนากลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จากไม้ยางพารา ในด้านต่างๆ เช่น รูปแบบการผลิต รูปแบบสินค้า 	กลยุทธ์จุดอ่อนและโอกาส(WXO) <ol style="list-style-type: none"> 1. ส่งเสริมการประกอบอาชีพด้านการเกษตรแก่คนในชุมชน 2. จัดสรรที่ดินทำกินให้แก่ราษฎรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเช่น กรมพัฒนาที่ดิน
อุปสรรค (T) <ol style="list-style-type: none"> 1. ที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกินเป็นที่ สทก. 2. แหล่งเงินทุนในการประกอบอาชีพ 3. ตลาดรองรับผลผลิตการเกษตร 4. ขาดแคลนแหล่งน้ำในการเกษตร 	กลยุทธ์จุดแข็งและอุปสรรค (SXT) <ol style="list-style-type: none"> 1. การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาที่ดินทำกิน เช่น กรมพัฒนาที่ดิน 2. จัดตั้งตลาดกลางในการจำหน่ายผลผลิตของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเกษตร 	กลยุทธ์จุดอ่อนและอุปสรรค (WXT) <ol style="list-style-type: none"> 1. การรวมกลุ่มของคนในชุมชนเพื่อการประกอบอาชีพ 2. ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดสรรแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร เช่น กรมชลประทาน